افق حوزه

| هفته‌نامه سیاسی، علمی و فرهنگی حوزه‌های علمیه |

سال بیست و سوم | شماره ۸۱۰ | دوشنبه ۲۲ مرداد ۱۴۰۳ | ۷ صفر المظفر ۱۴۴۶ | ۱۲ آگوست ۲۰۲۴ | ۱۲ صفحه | ۵۰۰۰ تومان |

| نشریه عربی «الآفاق» | پیش‌شماره ۷۶ |

آیت‌الله‌العظمی سبحانی

فصاحت و بلاغت و اعجاز در قرآن کریم تبیین شود

۷

آیت‌الله‌العظمی سیستانی با صدور بیانیه‌ای از جامعه جهانی خواستار شدند

توقف نسل‌کشی در غزه

ما بار دیگر از جهان می‌خواهیم که در مقابل این وحشیگری وحشتناک بایستد و از ادامه اجرای نقشه‌های نیروهای اشغال‌گر برای وارد آوردن آسیب بیشتر به مردم مظلوم فلسطین جلوگیری کند. همچنین از ملت‌های اسلامی به ویژه، می‌خواهیم که برای فشار آوردن به توقف جنگ نسل‌کشی در غزه عزیز، متحد و همبسته شوند و به مردم شریف آن کمک بیشتری کنند.

۶

اربعین

ویژه‌نامه اربعین سرور و سالار شهیدان حضرت اباعبدالله الحسین علیه‌السلام و یاران باوفایش

۴ صفحه ضمیمه

نقش مثبت و منفی صحابه و خواص در نهضت حسینی

حجت‌الاسلام والمسلمین محمدجعفر طبسی

حادثه بی‌نظیر عاشورا واقعاً صحنه آزمایش برای همه طبقات بود و از جهت دیگر همه اقشار مردم در برابر قیام سیدالشهدا علیه‌السلام مسئول بودند که آن حضرت را یاری و نصرت ببخشند. حال عده‌ای از زیر بار این مسئولیت سنگین شانه خالی کردند...

۸

آیت‌الله حسینی بوشهری در جمع خبرنگاران حوزه

نقطه طلایی کار رسانه پیوست تبیینی است

خبرنگار، به هر قیمت بازگوکننده حوادث و مسائل نخواهد بود. نباید بدون دقت و توجه خاص، خبری را منتقل کند که فضا را پر التهاب کند؛ چون این اقدام، دیگر رسالت نیست.

۲

آیت‌الله خاتمی در جمع مبلغان اربعین

اربعین فرصت طلایی ابلاغ پیام دین است

تبلیغ شما دو بعد دارد؛ یک بعد محتوایی و دیگری بعد شکلی آن که بسیار حائز اهمیت است. حضور در عرصه و خدمت به هر شکلی عالی است؛ اما بایستی کارهایی در خور شأن انجام بدهید.

۴

| آیت‌الله اعرافی | دامنه وسیع و وثیق حوزه را در عرصه رسانه و جهاد تبیینبه جهان بشناسانیم ۷

| آیت‌الله اراکی عنوان کرد | حوزه و دانشگاه نقش مؤثری در پایه‌های تمدن اسلامی دارند ۳

بیانیه جامعه مدرسین در محکومیت جنایت مدرسه التابعین غزه

پایان خون‌ریزی‌ها فقط با نابودی این رژیم سفاک خواهد بود

جامعه مدرسین حوزه علمیه قم طی بیانیه‌ای، با بیان اینکه جنایت خون‌بار رژیم غاصب صهیونیستی در کشتار آوارگان مدرسه «التابعین»، بار دیگر اوج رذالت و وحشی‌گری این جانیان را آشکار کرد، افزود: پایان این خون‌ریزی‌ها فقط با نابودی این رژیم سفاک خواهد بود که ان‌شاءالله به‌زودی رقم خواهد خورد.

به گزارش روابط عمومی جامعه مدرسین حوزه علمیه قم، متن بیانیه این نهاد حوزوی در پی کشتار آوارگان مدرسه «التابعین» توسط رژیم غاصب صهیونیستی به این شرح است:

بسم‌الله الرحمن الرحیم

جنایت خون‌بار رژیم غاصب صهیونیستی در کشتار آوارگان مدرسه «التابعین»، بار دیگر اوج رذالت و وحشی‌گری این جانیان را آشکار کرد. این رژیم شیطانی، تحت حمایت‌های آشکار دولت‌های استکباری به‌ویژه آمریکا، دیوانه‌وار دست به کشتار می‌زند و به هیچ قانونی پای‌بند نیست.

پایان این خون‌ریزی‌ها فقط با نابودی این رژیم سفاک خواهد بود که ان‌شاءالله به‌زودی رقم خواهد خورد.

اضطراب این روزهای صهیونیست‌ها، از پاسخ آتی ایران به خون‌خواهی شهید هنیه، هر روز مرگ‌آورتر می‌شود و به‌خواست خداوند، در امتداد مقاومت و مبارزه این غده سرطانی، ریشه‌کن خواهد شد.

جامعه مدرسین حوزه علمیه قم ضمن محکوم نمودن جنایات هر روزه صهیونیست‌ها اعلام می‌دارد، نصرت و امداد الهی، قرین مردم مظلوم فلسطین است و فتح و ظفر در امتداد آن تحقق خواهد یافت. وعده الهی به نابودی ظالمان حتمی است؛ «وَسَيَعْلَمُ الَّذِينَ ظَلَمُوا أَيَّ مُنقَلَبٍ يَنقَلِبُونَ»

جامعه مدرسین حوزه علمیه قم

آیت‌الله سعیدی

گره‌زدن دانش با تولید و اشتغال از مهم‌ترین معروف‌های اجتماعی است

امام جمعه قم، گره‌زدن دانش با عمل، تولید و اشتغال را از مهم‌ترین معروف‌های اجتماعی دانست و گفت: گاهی اوقات در دانش ما کم نداریم؛ ولی در تطبیق آن با عمل مشکل داریم؛ لذا باید با تقویت مباحث فنی و حرفه‌ای این مشکل را برطرف کنیم.

به گزارش خبرگزاری فارس، آیت‌الله سیدمحمد سعیدی، ۱۵ مرداد در دیدار حجت‌الاسلام عرب مدیرکل آموزش فنی و حرفه‌ای استان قم که در سالن محراب حرم مطهر بانوی کرامت علیهاالسلام انجام شد، با بیان اینکه عاشورا از وقایع مهم تاریخ است که باید برای شناخت جامعه و جریان‌های اجتماعی و سیاسی مورد مطالعه و دقت قرار گیرد، افزود: برخی از اتفاقات واقعه کربلا از جمله شهادت حضرت علی‌اصغر علیه‌السلام برای ثبت در تاریخ، اتفاق افتاد تا مردم بدانند که چه افرادی در مقابل اباعبدالله علیه‌السلام ایستادند.

امام‌جمعه قم، با بیان اینکه تاریخ برای عبرت‌آموزی است و باید از آن عبور کنیم و امروز خود را بهتر بشناسیم، گفت: امروز هم که رهبر فرزانه انقلاب به‌نیابت از امام‌زمان عجل‌الله‌تعالی‌فرجه‌الشریف بر جامعه مدیریت می‌کنند، باید حواس‌مان باشد که نکند، نامه نوشتن و شمشیر کشیدن در چهره نوینش در رفتار و عملکرد ما خود را نشان دهد.

تولیت حرم مطهر حضرت فاطمه معصومه علیهاالسلام تطبیق حماسه کربلا با زمان امروز را لازم دانست و عنوان کرد: کربلا یک نزاع بر سر قدرت نبود؛ بلکه رویارویی حق و باطل و مقابله با انحراف بود؛ ولی برخی از این جریان درس مذاکره می‌گیرند که یک انحراف است؛ اینکه انسان همه چیز را با مسائل سکولاری بخواهد تطبیق دهد، نادرست است. رسالت امروز ما این است که جریان‌هایی که امروز وجود دارند، راه را گم نکنند.

آیت‌الله سعیدی یکی از خطرات مهمی را که جامعه ما را تهدید می‌کند، تحریف‌ها و انحراف‌های پیش‌رونده به‌صورت نرم دانست و افزود: اینکه قرآن کریم می‌فرماید: اول خودتان و سپس اهل‌وعیال خود را از آتش جهنم حفظ کنید، از اعتقادات، رعایت حجاب و عفاف و حلال و حرام گرفته تا زندگی روزمره را شامل می‌شود و در همه چیز، باید خود و اطرافیان خود را از انحراف و تباهی حفظ کنیم.

عضو خبرگان رهبری گره‌زدن دانش، با عمل، تولید و اشتغال را از مهم‌ترین معروف‌های اجتماعی دانست و افزود: گاهی اوقات در دانش، ما کم نداریم؛ ولی در تطبیق آن با عمل مشکل داریم؛ لذا باید با تقویت مباحث فنی و حرفه‌ای این مشکل را برطرف کنیم.

امام‌جمعه قم با تأکید بر اینکه انحراف در کمین همه انسان‌هاست، افزود: دشمن‌شناسی اولین درسی است که خداوند بعد از توحید به انسان آموخت و فرمود: این شیطان است و او را دشمن خود بگیرید؛ بنابراین دشمن‌شناسی، مهم‌ترین گام در جلوگیری از انحراف است و باید نسبت به آن، تبیین صورت گیرد.

وی با اشاره به اینکه تبیین باید به‌گونه‌ای باشد که مورد پذیرش مخاطبان قرار گیرد، گفت: خانواده‌ها نقش زیادی در پذیرش افراد دارند و اگر بتوانید، خانواده‌ها را نسبت به مسائل توجیه کنید، بسیاری از مشکلات علمی و عملی افراد حل می‌شود.

حجت‌الاسلام والمسلمین حسینی کوهساری

اربعین می‌تواند بشر امروز را از بحران یک‌جانبه‌گرایی و تبعیض خارج کند

حجت‌الاسلام والمسلمین حسینی کوهساری، با اشاره به اینکه اربعین می‌تواند، برای انسجام در میان علما و رهبران ادیان الهی نقش راهبردی ایفا کند، گفت: بشر امروز دچار بحران‌هایی مانند یک‌جانبه‌گرایی، جنگ و تبعیض نژادی است.

به گزارش خبرگزاری حوزه، همایش «نقش اربعین حسینی در همبستگی پیروان ادیان الهی» با حضور اندیشمندان و صاحب‌نظران، ۱۵مرداد به‌همت مجمع جهانی قادمون برگزار شد.

حجت‌الاسلام والمسلمین حسینی کوهساری در این همایش، با اشاره به اینکه بشر امروز دچار بحران‌ها و چالش‌های متعددی است و از آنها رنج می‌برد، گفت: بر این اساس بشر امروز انتظار دارد، ادیان الهی دست او را بگیرند تا به سلامت از این مرحله عبور کند.

معاون ارتباطات و امور بین‌الملل حوزه‌های علمیه در این راستا، اظهار کرد: امروزه شاهد بحران‌هایی مانند یک‌جانبه‌گرایی، استبداد، جنگ و خون‌ریزی، فقر و فساد، تبعیض نژادی، تضعیف کانون خانواده، تنهایی بشر، محیط زیست و غیره هستیم که بشریت با آنها روبه‌رو است.

وی با اشاره به اینکه غربی‌ها تمدنی را به بشر عرضه کردند که محصول آن، چالش‌های یادشده است، ادامه داد: بر این اساس برای عبور از بحران‌های کنونی، نیاز به همگرایی و وحدت رهبران دینی است.

حجت‌الاسلام والمسلمین حسینی کوهساری در این زمینه، افزود: در واقع باید شاهد شکل‌گیری جبهه واحد توحیدی میان عالمان و اندیشمندان توحیدی باشیم تا مؤلفه‌هایی همچون معنویت، اخلاق‌مداری، عقلانیت و عدالت در دنیا به‌معنای حقیقی محقق شوند.

معاون بین‌الملل حوزه‌های علمیه، با بیان اینکه آموزه‌های ادیان زمینه‌ساز عزتمند شدن و تحقق هویت برای انسان‌هاست، تصریح کرد: بر این اساس باید یادآور شد: اربعین یکی از مهمترین مصداق‌ها و از جمله نمونه‌ها و الگوهای واقعی است که می‌تواند بشر امروزی را امیداور به آینده کند.

وی ادامه داد: به‌عبارتی بیش از ۲۵ میلیون انسان از ادیان و نژادهای مختلف از سراسر دنیا، به مراسم پیاده‌روی اربعین در عراق می‌پیوندند و مؤلفه‌ای جز اخلاق، انسانیت، معنویت و عزت مشاهده نمی‌شود؛ در واقع همه این افراد، ذیل پرچم حضرت اباعبدالله الحسین علیه‌السلام جمع می‌شوند؛ لذا فقط شاهد اوج گرفتن آرمان‌های ادیان الهی هستیم.

حجت‌الاسلام والمسلمین حسینی کوهساری، با بیان اینکه رسانه‌های غربی تلاش‌های زیادی می‌کنند تا صدای اربعین را بایکوت کنند، بیان کرد: در واقع سردمداران دنیای استکبار، از گسترش عدالت و معنویت نگران هستند و نمی‌خواهند، دنیا به سمت تشکیل تمدن اخلاق‌گرا و انسانی حرکت کند و اربعین جهانی‌سازی شود.

معاون ارتباطات و امور بین‌الملل حوزه‌های علمیه، با اشاره به اینکه مراسم اربعین می‌تواند برای انسجام در میان علما و رهبران ادیان الهی، نقش راهبردی ایفا کند، خاطرنشان کرد: باید یادآور شد: مراسم اربعین علاوه بر نگاه به گذشته و امام حسین علیه‌السلام، به سبک زندگی امروز و آینده بشر نیز نگاه می‌کند و زمینه‌ساز امید و زندگی است.

آیت‌الله حسینی بوشهری در جمع خبرنگاران حوزه

نقطه طلایی کار رسانه پیوست تبیینی است

رئیس جامعه مدرسین حوزه علمیه قم تصریح کرد: خبرنگاری رسالت است، نه شغل و اگر بخواهیم، تشبیه درستی کنیم، مثل خود روحانیت است؛ کار روحانیت یک شغل نیست؛ بلکه رسالتی الهی را دنبال می‌کند.

به گزارش خبرگزاری حوزه، آیت‌الله حسینی بوشهری رئیس جامعه مدرسین حوزه علمیه قم، ۲۰ مرداد در آیین تکریم خبرنگاران مرکز رسانه و فضای مجازی حوزه‌های علمیه، با اشاره به آیه شریفه «مَنْ عَمِلَ صالِحاً مِنْ ذَکَرٍ أَوْ أُنْثی وَهُوَ مُؤْمِنٌ فَلَنُحْیِیَنَّهُ حَیاةً طَیِبَةً وَلَنَجْزِیَنَّهُمْ أَجْرَهُمْ بِأَحْسَنِ ما کانُوا یعْمَلُونَ»، گفت: لازم می‌دانم از مسئول محترم مرکز رسانه و فضای مجازی برادر بزرگوار حجت‌الاسلام والمسلمین رستمی و همه همکاران عزیز و گرانقدرشان در بخش‌های مختلف مرکز رسانه تقدیر و تشکر و سپاسگزاری نمایم. حضور امروز به بهانه و عنوان روز خبرنگار بود؛ گرچه دو سه روز از این مناسبت گذشته؛ اما هنوز حال و هوای همان روز خبرنگار ۱۷ مرداد را داریم که با سالروز شهادت خبرنگار عزیزمان شهید محمود صارمی مصادف است.

وی ادامه داد: ایامی که در آن به سر می‌بریم، ایام حزن و اندوه اهل‌بیت علیهم‌السلام و دوران اسارت آل‌الله است و روزهایی است که اهل‌بیت علیهم‌السلام علاوه بر مسئله اسارت و سختی‌های بین راه، از کربلا تا شام، داغ دیگری به سراغ آن‌ها آمد و آن داغ عبارت است از شهادت حضرت رقیه علیهاالسلام طفل سه ساله حضرت ابی‌عبدالله الحسین علیه‌السلام.

دبیر شورای‌عالی حوزه‌های علمیه ادامه داد: بایستی یاد و خاطره شهدای خبرنگار و عزیزانی که در دوران دفاع مقدس به شهادت رسیدند و حتی طبق اطلاعی که داریم و شاید بیش از این باشد، حدود ۱۶۰ خبرنگاری که در جریان جنگ غزه به شهادت رسیدند و بایستی حقیقتاً از چنین خبرنگارانی که مجاهد هم هستند، ویژه یاد کرد.

امام جمعه قم، با بیان اینکه بسیاری از حوادث جهان اسلام با پژواک خبر به جامعه منتقل شده‌اند، اظهار کرد: مسئله خبرنگاری و مقوله خبر، از بحث‌های بسیار مهمی است که شاید به مناسبتی گاهی اشاره کرده‌ام؛ خود بعثت یک خبر بود که در سراسر عالم پیچید و خبر مبعوث شدن نبی مکرم اسلام و خاتم‌الانبیاء محمد مصطفی صلی‌الله‌علیه‌وآله، یا مسئله غدیر خود یک خبر بود و آن کسی که منشأ این خبر شد، شخص رسول‌الله صلی‌الله‌علیه‌وآله و وجود مقدس امیرالمؤمنین علیه‌السلام بودند.

زینب کبری علیهاالسلام خود یک خبرنگار به تمام معنا بودند

وی افزود: حتی حادثه عاشورا خود یک خبر بود؛ در عین حال که یک حادثه به‌شمار می‌رفت؛ اما خبر عظیمی بود که ما هنوز دامنه آن خبر را در جای جای زندگی لمس و احساس می‌کنیم. خبرنگاران آن حادثه، بازماندگان حادثه عاشورا بودند؛ زینب کبری علیهاالسلام خود یک خبرنگار به‌تمام‌معنا بود که با آن خطبه‌های غرّا، کار را دنبال کردند و امام سجاد علیه‌السلام نیز، یک خبرنگار بود که حادثه‌ای را تبیین کرد که عین واقعیت بود.

آیت‌الله حسینی بوشهری، با اشاره به ویژگی پیگیری و بیان حقیقت توسط خبرنگاران، عنوان کرد: اگر عناصری را بخواهیم برای ویژگی یک خبرنگار تعریف کنیم، یکی از عناصر کلیدی در کنار امانت‌داری و سرعت و دقت، این است که به حقیقت برسند و تا مطلبی را درست دریافت نکردند و حقیقت آن مطلب برای آنها روشن نشده، آن را با زبان خبر به دیگران منتقل نکنند؛ زیرا در غیر این‌صورت، دیگر خبر نیست و یک شایعه خواهد بود.

نایب‌رئیس مجلس خبرگان رهبری ادامه داد: خبر آن است که از سرچشمه زلال حقیقت نشأت گرفته باشد؛ اما شایعه این‌چنین نیست و به‌ظاهر خبر است و لباس آن را به تن کرده؛ اما حقیقت خبر را دارا نیست و بعد از مدت کوتاهی معلوم می‌شود که این شایعه بویی از حقیقت نبرده و صرفاً موجب تشویش خاطر جامعه هدف و مخاطب شده است.

ویژگی‌های خبرنگار تراز

رئیس جامعه مدرسین حوزه علمیه قم، در بیان ویژگی‌ها و شاخصه‌های خبرنگار تراز، تبیین کرد: خبرنگار تراز آن خبرنگاری است که حقیقتاً با تعهد دینی و اخلاق‌مدارانه وارد عرصه خبرنگاری بشود و معمولاً شنیده‌اید که با همه آنچه که گفته می‌شود که حقوق خبرنگاران باید رعایت شود و مورد حمایت قرار بگیرند، حداقل حمایت، به‌صورت معنوی است که اگر در جایی قدم می‌گذارند و مطلبی را بیان می‌کنند، جامعه با آغوش باز از خبرنگار استقبال کند.

دبیر شورای‌عالی حوزه‌های علمیه ادامه داد: خبرنگار تراز، خبرنگاری را شغل نمی‌داند و کار حرفه‌ای را به‌عنوان شغل تلقی نمی‌کند؛ خبرنگاری رسالت است، نه شغل و اگر بخواهیم تشبیه درستی کنیم، مثل خود روحانیت است؛ کار روحانیت یک شغل نیست؛ بلکه رسالتی الهی را دنبال می‌کند.

رسالت و وظیفه مشترک روحانیت و خبرنگار

آیت‌الله حسینی بوشهری، با تأکید بر رسالت و وظیفه مشترک روحانیت و خبرنگاری، توضیح داد: هر جا کار و تلاش روحانیت در عرصه‌های تبلیغ، تدریس و تحقیق اگر تبدیل به شغل شد، دیگر از رسالت اصلی فاصله می‌گیرد و از این جهت روحانیت باید به کار اصلی‌اش که رسالت انبیای الهی علیهم‌السلام است بپردازد. یک خبرنگار نیز به‌خصوص که در عرصه حوزه، دین، دیانت، روحانیت و حوزه‌های علمیه گام برمی‌دارد، این کار را برای خودش به‌عنوان یک رسالت واقعی تلقی کند که اگر رسالت شد، خستگی‌ناپذیر است و اگر شغل شد، باید هر لحظه به ساعت نگاه کند که کی تمام می‌شود.

وی ادامه داد: وقتی نگاه، نگاه رسالت شد، همان‌طور که در توضیحات بیان شد، چنین افرادی خستگی‌ناپذیر هستند و شب و روز نمی‌شناسند. در این صورت حساس هستیم که چه خبری امروز باید در جامعه بازتاب پیدا کند و چه خبری شایعه و دشمن شادکن است یا برای سلامت روح و روان جامعه، بر اساس عداوتی که دشمنان اسلام نسبت به اسلام و انسانیت دارند، آسیب‌رسان است.

خبر غیرواقعی و التهاب‌آفرین خنجری است به سینه افراد

رئیس جامعه مدرسین حوزه علمیه قم، با بیان اهتمام اسلام به سلامت روح و روان انسان، خاطرنشان کرد: هر چیزی به نام خبر که در واقع خبر نیست، خنجری است که به سینه افراد زده می‌شود؛ خبرنگار، به هر قیمت بازگوکننده حوادث و مسائل نخواهد بود. نباید بدون دقت و توجه خاص، خبری را منتقل کند که دل جامعه را خالی و فضا را پر التهاب کند؛ چون این اقدام، دیگر رسالت نیست.

دبیر شورای‌عالی حوزه‌های علمیه افزود: اگر سنگین‌ترین خبرهایی را که دشمن پایه‌گذار آن است، منتقل کنیم، باید یک پیوست داشته باشد و اینکه جهت خبر را به‌گونه‌ای تبیین کنیم از باب رسالت جهاد تبیین، تا دشمن پشیمان شود که چرا پایه‌گذار این خبر بوده و چرا این حرکت را انجام داده؛ در نتیجه افرادی با جهاد تبیین آن خبر را به رسوا شدن دشمن به‌جای تأیید دشمن تبدیل می‌کنند. این نقطه و کلید اساسی است که باید در زمینه خبر و خبرنگاری مدنظر قرار بگیرد.

یک پیشنهاد کاربردی به خبرنگاران

آیت‌الله حسینی بوشهری، در پایان ضمن تقدیر و تشکر از خبرنگاران و مدیران مرکز رسانه و فضای مجازی حوزه، گفت: در کنار همه تلاش‌های حوزوی خود این رسالت را داشته باشید که آنچه را در حوزه می‌گذرد، تبدیل به بسته زیبایی کنید و به مخاطب حوزوی و غیرحوزوی ارائه دهید تا در نتیجه چهره زیبای حوزه را که میراث پیامبر گرامی اسلام صلی‌الله‌علیه‌وآله و ائمه اطهار علیهم‌السلام است، انتشار دهید؛ برای همه شما آرزوی توفیق داریم.

• تلاش می‌کنیم حوزه علمیه را دقیق روایت کنیم

حجت‌الاسلام والمسلمین رستمی، مدیر مرکز رسانه و فضای مجازی حوزه در این مراسم، گفت: باعث افتخار است که امروز میزبان حضرت آیت‌الله حسینی بوشهری هستیم.

وی افزود: مجموعه مرکز رسانه و فضای مجازی با تأیید شورای محترم عالی در یکسال گذشته به مرکز ارتقا پیدا کرد و این حمایت‌ها باعث شد، ظرفیت تولید و ترویج معارف دینی، بیش از پیش شود. ما چهار بخش داریم؛ اول، مدیریت اطلاع‌رسانی شامل: خبرگزاری حوزه، نشریه افق حوزه و افق عربی یا الآفاق است؛ دوم، مدیریت چندرسانه‌ای که کار تولید مستند و تولیدات رسانه‌ای و آموزش‌های رسانه‌ای را بر عهده دارد؛ سوم، مدیریت فضای مجازی و شبکه اجتماعی که تلویزیون اینترنتی ذیل این مدیریت فعالیت دارد و چهارم، مدیریت رصد و افکارسنجی و آینده‌پژوهی.

رضایت دبیرخانه شورای‌عالی باعث افتخار است

مدیر مرکز رسانه و فضای مجازی حوزه، اجرای مصوبات و دستورالعمل‌های شورای‌عالی حوزه‌های علمیه را یکی از افتخارات این مرکز اعلام کرد و افزود: باعث افتخار است که توانستیم، رضایت دبیرخانه شورای‌عالی را به دست آوریم.

مدیر مسئول خبرگزاری حوزه در ادامه، با اشاره به فعالیت‌ها و تلاش‌های دشمن در عرصه استحاله فرهنگی در رسانه و فضای مجازی، اظهار کرد: لازمه مقابله در عرصه رسانه با دشمن این است که در این زمینه سرمایه‌گذاری کنیم؛ چون دشمن به‌واسطه رسانه، نگاه مردم نسبت به روحانیت و دین را تحت تأثیر قرار می‌دهد.

تلاش می‌کنیم حوزه علمیه را دقیق روایت کنیم

وی با اشاره به اقدام‌های اساسی در مقابله با دشمن، ادامه داد: بحث روایت‌گری از حوزه و روحانیت بسیار مهم است که اگر ما روایت دقیقی نداشته باشیم، دشمن ما را روایت می‌کند و این وظیفه ماست که در ابعاد خبری، چندرسانه‌ای و... حوزه علمیه را دقیق روایت کنیم.

حجت‌الاسلام والمسلمین رستمی، با اشاره به ورود جدی مرکز رسانه و فضای مجازی حوزه به ارائه آموزش‌های رسانه‌ای به طلاب و روحانیون، ادامه داد: در یک سال گذشته همت جدی در عرصه آموزش طلاب و روحانیون به‌ویژه طلاب مدارس علمیه استان‌ها داشتیم؛ چون این تأکید اعضای محترم شورای‌عالی بود که به استان‌ها توجه ویژه کنیم.

حاکمیت سه اصل «صداقت، امانت و اخوت» بر فعالیت‌های رسانه‌ای

مدیرمسئول خبرگزاری حوزه اضافه کرد: سه اصل «صداقت، امانت و اخوت» را حاکم بر تمام اصول خبری و رسانه‌ای کرده‌ایم و چون الگوی رسانه‌ای دینی هستیم و سعی کردیم، از تراث حوزوی استفاده کنیم و اخبار علمایی را منتشر می‌کنیم که مملو از دقائق و لطائف در کلام است؛ از سنت حوزوی تقریرنویسی الهام گرفتیم و الگوی جدیدی از خبر به‌نام خبر تفصیلی را ایجاد کردیم که نوپاست و دارد رشد می‌کند.

مدیر مرکز رسانه و فضای مجازی حوزه، با بیان اینکه خبر تفصیلی در چارچوب همان تقریر طلبگی است؛ اما با رویکرد رسانه‌ای، خاطرنشان کرد: در عرصه تولیدات رسانه‌ای قدم‌های بزرگی برداشته شده که چند هزار ساعت فیلم و صوت آماده و تدوین کردیم. چندین مستند در مرکز رسانه تولید و از طریق رسانه ملی هم پخش شد که برخی از آن‌ها نیز، آماده پخش هستند؛ مستندی درباره حضرت آیت‌الله صافی گلپایگانی مدظله، شهید مالک رحمتی، حضرت آیت‌الله مکارم شیرازی، زندگی طلبگی، پذیرش حوزه و... از جمله مستندهای تولیدی یا در دست تولید ما هستند.

حجت‌الاسلام والمسلمین رستمی، با بیان اینکه تلویزیون اینترنتی حوزه با تحول جدی در حال فعالیت و پوشش برنامه‌های حوزوی است، گفت: تلویزیون اینترنتی حوزه توانسته، ماهی ۳۰ برنامه زنده پخش کند و به سمت این رفته که بتواند، تولیدات دیگری داشته باشد.

وی افزود: بخش رصد و آینده‌پژوهی تلاش می‌کند، شبکه‌های مجازی و ماهواره‌ای را نسبت به حوزه و روحانیت رصد کند و اطلاعات لازم را در اختیار مدیران حوزوی قرار دهد.

گفتنی است، در بخش پایانی مراسم، ۱۰ نفر از خبرنگاران خبرگزاری حوزه، هفته‌نامه افق حوزه و دیگر بخش‌های مرکز رسانه و فضای مجازی حوزه‌های علمیه، توسط آیت‌الله حسینی بوشهری مورد تقدیر و تکریم قرار گرفتند.

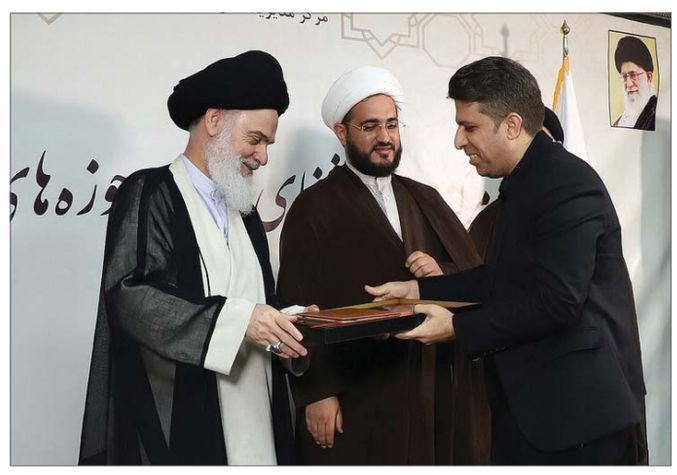

• اخبار کوتاه ایران

• الحاق موشک‌های کروز جدید به نیروی دریایی سپاه: روابط عمومی نیروی دریایی سپاه: انبوهی از موشک‌های کروز جدید ضد ناوشکن با دستور فرمانده کل سپاه، به نیروی دریایی سپاه ملحق شد. این موشک‌ها دارای قابلیت‌های جدید از جمله سر جنگی، شدیدالانفجار و غیرقابل رهگیری بودن هستند. این موشک‌ها از جمله موشک‌های کروزی هستند که اصابت هر یک از آن‌ها، موجب آسیب شدید و غرق شدن ناوشکن‌های دشمن می‌شود. این سامانه‌ها از به‌روزترین تسلیحات ضد سطحی و زیرسطحی نیروی دریایی سپاه هستند.

• خرید گندم داخلی از کشاورزان به ۱۱ میلیون تُن رسید: مدیرعامل شرکت بازرگانی دولتی ایران: ۱۱ میلیون تُن گندم داخلی از کشاورزان ۳۱ استان کشور به ارزش ۱۹۳ هزار میلیارد تومان خریداری شد. میزان خرید گندم در سال جاری نسبت به سال گذشته، با ۱۷ درصد رشد، بیش از یک و نیم میلیون تُن افزایش داشت.

• سپاه ۷۳ مجتمع آب‌رسانی برای ۳۵۰۰ روستا می‌سازد: مسئول قرارگاه محرومیت‌زدایی نیروی زمینی سپاه: سپاه پاسداران، بخشی از ظرفیت و توانمندی فنی و مهندسی و عمرانی خود را در همکاری با آبفای کشور برای خدمت‌گزاری به مردم و کاستن از مشکلات مربوط به تنش‌های آبی به‌ویژه در مناطق محروم و کمتربرخوردار کشور اختصاص داده است. در همین چارچوب این قرارگاه، اجرای بیش از ۷۳ مجتمع آب‌رسانی را با پوشش بیش از ۳۵۰۰ روستای کشور در مرحله اول عهده‌دار شده است.

• بومی‌سازی بتن خودتراکم: این محصول (بتن خودتراکم) که با استفاده از مواد اولیه داخلی و با بهره‌گیری از فناوری نانو تولید شده است، در صنایع بزرگی چون فولادسازی، پتروشیمی و صنعت هسته‌ای کاربرد دارد. بتنی با کارایی زیاد و عدم جداشدگی که می‌تواند، پس از ریخته شدن در محل موردنظر، فضای قالب را پر کند و اطراف آرماتورها را بدون نیاز به تراکم مکانیکی فرا بگیرد.

• ترانزیت ایران رکورد ۲۰ ساله را شکست: بذرپاش، وزیر راه و شهرسازی، از شکست رکورد ۲۰ ساله حمل و نقل کشور خبر داد. وی در صفحه شخصی خود نوشت: ترانزیت در سال ۱۴۰۲ توانست، رکورد ۱۷/۸ میلیون تن کالا را ثبت کند و این رشد، در سال ۱۴۰۳ هم با ۵۷ درصد افزایش نسبت به سال ۱۴۰۲ ادامه دارد.

• خط اتوبوس تهران- نجف راه‌اندازی شد: دبیر ستاد اربعین اداره‌کل حمل‌ونقل جاده‌ای تهران: ۵ دستگاه اتوبوس مستقیماً از تهران به نجف اعزام شدند. با تکمیل این سرویس‌ها، مجددا ظرفیت‌های فروش بلیت در سکوهای فروش اینترنتی ایجاد خواهد شد. با توجه به محدودیت ناوگان اتوبوسی در کشور، به‌منظور برقراری این سرویس‌ها، از ظرفیت ناوگان کشور عراق استفاده شده تا خللی در برقراری سرویس‌های روزانه و اعزام دیگر زائران به پایانه مرزی مهران ایجاد نشود.

• اتباع غیرمجاز باید تا پایان سال به کشور خود بازگردند: سردار رادان، فرمانده نیروی انتظامی: با توجه به اینکه سیاست و برنامه‌ای بر بازگشت تمامی اتباع غیرمجاز است، این عزیزان باید تا پایان سال کشور را ترک کرده و به کشور خود بازگردند.

• پارسال ۱۲ دستگاه کشور حقوق نجومی پرداخت کرده‌اند: رئیس‌کل دیوان محاسبات کشور در نشست هیئت عمومی دیوان: شمار کسانی که مازاد بر سقف، حقوق و مزایا دریافتی داشته‌اند، ۱۰ هزار و ۱۷۴ نفر بوده است. نام دستگاه‌هایی که بیشتر از سقف تعیین‌شده در قانون بودجه ۱۴۰۲، حقوق و مزایا پرداخت کرده‌اند، اعلام شود تا به دادسرای دیوان معرفی شوند. پرداخت حقوق در شرکت‌های شبه‌دولتی و نیمه‌دولتی نیز باید بررسی شود.

• بنزین وارداتی هر لیتر ۳۸ هزار تومان: دبیر کل انجمن صنفی کارفرمایی صنعت پالایش: بنزین وارداتی لیتری ۳۸ هزار تومان برای ایران تمام می‌شود. متوسط مصرف روزانه بنزین در کشور در سال جاری به ۱۱۲ میلیون لیتر رسیده؛ درحالی‌که تولید بنزین روزانه بین ۹۸ تا ۱۰۴ میلیون لیتر است.

• سیاست درهای باز همیشه در دستور کار صنعت هسته‌ای است: محمد اسلامی، رئیس سازمان انرژی اتمی ایران: جریان استکبار در حالی ایران را به پنهان‌کاری صنعت هسته‌ای متهم می‌کند که سیاست درهای باز در دستور کار جمهوری اسلامی ایران قرار دارد.

• آیفون ۱۴ و ۱۵ حدود ۹۰۰ میلیون دلار ارز از کشور خارج کرد: مهدی اسدی، رئیس انجمن موبایل ایران در حساب کاربری ایکس خود نوشت: ممنوعیت واردات آیفون ۱۴ و ۱۵ نه‌تنها به مدیریت منابع ارزی کمک نکرد؛ بلکه گفته می‌شود، با ورود غیررسمی این دو مدل، مبلغی حدود ۹۰۰ میلیون دلار ارز غیررسمی از کشور خارج شده است.

• توان تسهیلات‌دهی بانک‌ها باید تقویت شود: مدیرکل عملیات پولی و اعتباری بانک مرکزی: منابع جدید برای پرداخت تسهیلات قرض‌الحسنه ازدواج اختصاص می‌یابد که با اجرای این اقدام، یک سوم صف متقاضیان تا پایان امسال کاهش پیدا می‌کند.

• سامانه «خودنویس» اجاره‌نامه‌ها را «دست‌نویس» کرد: اجبار مشاوران املاک به تنظیم اجاره‌نامه صرفاً در سامانه «خودنویس» و سلب امکان فعالیت در سامانه موسوم به کدرهگیری (سامانه املاک و مستغلات)، باعث بروز دو اتفاق بد در بازار اجاره مسکن شده است. انجام معامله در خودنویس، منوط به «سنددار بودن آپارتمان اجاره‌ای» است. شرط دوم «ثبت هویت موجر و مشخصات همه واحدهای مسکونی تحت مالکیت او در سامانه املاک و اسکان» است. سامانه املاک و اسکان همان داستان «رهگیری مالیاتی مالکان» است که افراد به‌خاطر ترس از مالیات خانه خالی و مالیات املاک لوکس، تمایلی به خوداظهاری در آن ندارند.

• خداحافظی با سامانه یکپارچه خودرو: آن‌طور که به نظر می‌رسد، سامانه یکپارچه خودرو به آخر خط خود رسیده است. ایران خودرو قصد دارد، فروش محصولات جدید خود را خارج از سامانه یکپارچه انجام دهد. سایپا هم، محصولات خود را خارج از سامانه یکپارچه به فروش می‌رساند. این در حالی است که تعهدات سامانه یکپارچه خودرو به قوت خود باقی است. حالا گویا فروش خودرو دوباره به سایت اینترنتی خودروسازان بازگشته و شاهد شکست سامانه یکپارچه هستیم. قرعه‌کشی نیز از جمله مواردی است که مجدد شاهد آن خواهیم بود.

آیت‌الله کعبی
در همایش سراسری مدافعان حقوق بشر انقلاب اسلامی

اتحادیه حقوقی توسط محور مقاومت تشکیل شود

عضو جامعه مدرسین حوزه علمیه قم، با بیان اینکه امروز باید اتحادیه حقوقی محور مقاومت اسلامی تشکیل شود، عنوان کرد: ما از الآن باید به فکر آینده فلسطین و دوران پسارژیم صهیونیستی باشیم. ظرفیت‌های دیگری داریم که برای طراحی نظام حقوق بین‌الملل می‌توانیم، از آن استفاده کنیم.

به گزارش خبرگزاری حوزه از تهران، آیت‌الله کعبی، عضو هیأت‌رئیسه مجلس خبرگان رهبری، ۱۴مرداد در همایش سراسری مدافعان حقوق بشر انقلاب اسلامی و گرامی‌داشت روز بسیج حقوق‌دانان، در سخنانی اظهار کرد: ما چند نوع قانون اساسی داریم. قانون اساسی اعطایی که متناسب با نظام‌های استبدادی و پادشاهی مطلق است، قانون اساسی قراردادی که مورد توافق ملت و پادشاه است و قانون اساسی مردم‌سالار که منشأ آن فقط اراده مردم است.

وی ادامه داد: در جمهوری اسلامی، قانون اساسی که امام راحل ایجاد کردند، ناشی از شریعت اسلامی مبتنی بر مردم‌سالاری است؛ اگرچه تشکیل مجلس شورای ملی، موجب محدود شدن اختیارات پادشاه شد؛ ولی در نهایت موجب کودتای خشن رضاخانی شد.

عضو هیأت‌رئیسه مجلس خبرگان رهبری خاطرنشان کرد: با پیروزی انقلاب اسلامی، عزم و اراده الهی ملت با رهبری امام راحل(ره) ایران را از اسارت بیگانگان نجات داد. ابتدای پیروزی انقلاب جهان به دو بلوک شرق و غرب تقسیم شده بود و کشورهای منطقه اراده‌ای از خود نداشتند.

وی اضافه کرد: امروز هم جهان به دو بلوک تقسیم شده است که بلوک اول، اسلام ناب محمدی با مکتب اهل بیت(ع) که با موضوع محور مقاومت و بلوک دوم که رو به افول است، به‌سرکردگی آمریکا و اسرائیل است.

آیت‌الله کعبی عنوان کرد: بعد از جنگ جهانی اول، سازمان ملل متحد تأسیس شد تا جلوی جنگ‌های بعدی گرفته شود که موفق نبودند و جنگ جهانی دوم اتفاق افتاد. بعد از جنگ جهانی دوم، سازمان‌ها و نهادهای بین‌المللی ایجاد شد و تلاش کردند تا ارزش‌های غربی خود را جهانی کرده و فرهنگ و تمدن‌های دیگر را نادیده بگیرند.

عضو هیأت‌رئیسه مجلس خبرگان رهبری تصریح کرد: حال بعد از این سال‌های فراوان، چه اتفاقی افتاد؟ نه‌تنها جلوی جنگ‌ها گرفته نشد؛ بلکه در قالب نظم نوینی جهانی، اصل مسلم دوم، مداخله در امور داخلی کشورها را تبدیل به مداخله پیش‌دستانه بشردوستانه کردند و در مقابل آن کشورها به‌صورت هرمی تعریف شدند. در رأس هرم آمریکا، سپس کشورهای صنعتی و در پایین سایر کشورها بودند.

وی افزود: بر این اساس جنگ خلیج فارس را ایجاد کردند که کشور ما با رهبری امام خامنه‌ای، تمامی نقشه‌های دشمنان را شکست دادند. سپس تلاش کردند، جریان بدل انقلاب اسلامی (داعش) را ایجاد کنند که آن هم شکست خورد.

عضو جامعه مدرسین حوزه علمیه قم ادامه داد: مقاومت اسلامی امروز به‌عنوان هنجاری که صلح و دوستی را ایجاد می‌کند، برآمده از انقلاب اسلامی ایران است. ما باید اتحادیه حقوقی محور مقاومت اسلامی را تشکیل بدهیم و اعلامیه حقوق بشر اسلامی، می‌تواند یکی از این اقدام‌های ما باشد.

عضو هیأت‌ئیسه مجلس خبرگان رهبری خاطرنشان کرد: اعلامیه حقوق بشر اسلامی، بر اساس تمامی مذاهب اسلامی است. این یک مدلی است که می‌توانیم، آن را به‌شکل زنده هم مطرح کنیم. ما هم مأموریت پیدا کردیم که این اقدام را جلو ببریم و البته ما با توجه به مسائل غزه کارهای ناتمام داریم.

وی اضافه کرد: نتانیاهو در آغاز جنگ گفت که نبرد اصلی ما با ایران است و بر این اساس، فعالیت اصلی ما باید در حوزه فرهنگ و تمدن اسلامی باشد.

آیت‌الله کعبی عنوان کرد: ما از اکنون باید به فکر آینده فلسطین و دوران پسارژیم صهیونیستی باشیم و علما از امروز باید به فکر باشند. ظرفیت‌های دیگری داریم که برای طراحی نظام حقوق بین‌الملل، می‌توانیم از آن استفاده کنیم.

عضو هیأت‌رئیسه مجلس خبرگان رهبری تصریح کرد: همان‌گونه که با استبداد داخلی جنگیدیم، باید با استبداد و استکبار جهانی هم مبارزه کنیم.

وی در پایان گفت: چشم‌انداز آینده را روشن و همراه با ایمان و امید می‌بینیم و بعد از این اقدامات دشمن، پیروزی‌های بزرگ در راه است و این حق ایران است که به‌دلیل دست‌اندازی به میهمان ویژه و تجاوز به حاکمیت، حق انتقام داشته باشد و پاسخ‌های مقاومت در راه است.

در پیام آیت‌الله‌العظمی مظاهری به نشست نکوداشت علامه مجلسی(ره) عنوان شد

علامه مجلسی قدس‌سره مصداق بارز عالمِ عاملِ عاقل

این مرجع تقلید در پیامی به همایش «علامه مجلسی(ره)؛ احیاگر حدیث شیعه و میراث اهل‌بیت(ع)»، اظهار کردند: علامه مجلسی(ره) مصداق بارز «عالمِ عاملِ عاقل» است و این جایگاهی است که حقاً بسیار کم‌نظیر و بی‌بدیل است و جز با مجاهدت عظیم علمی و عملی و عنایت خاصه الهی به دست نمی‌آید.

به گزارش پایگاه اطلاع‌رسانی دفتر حضرت آیت‌الله مظاهری، متن پیام معظم‌له به نشست «نکوداشت علامه مجلسی؛ احیاگر حدیث شیعه و میراث اهل‌بیت(ع)» به این شرح است:

بِسمِ‌اللهِ الرحمنِ الرحیم

«الحمدلله وسلام علی عِباده الذین اصطفی محمد وآلِه الطیبین الطاهرین ولا سیما بقیة‌الله فِی الارضین ارواحنافداه»

برگزاری این نشستِ گرامی را که با عنوان «نکوداشت علامه مجلسی، احیاگر حدیث شیعه و میراث اهل‌بیت(ع)» تشکیل یافته است، به‌فال نیک می‌گیریم و از خداوند متعال مسألت می‌کنیم که آن را، نقطه عزیمت و آغازی برای یک حرکت و اقدام فرهنگی و علمی شایسته در جهت بازشناسی و معرفی ابعاد شخصیتی آن علامه عالی‌مقام، مقرر گرداند.

بی‌تردید، جناب علامه مجلسی(ره) یکی از برجسته‌ترین عالمان نامبردار مکتب تشیع است که نقشی اساسی در تاریخ این مکتبِ معرفت‌گرا و حفظ و تعمیق و گسترش معارفِ والای این مکتب داشته است و از این‌رو، حق عظیمی بر ذمه حوزه‌های علمیه تشیع و همه دوستداران و پیروان اهل‌بیت عصمت و طهارت(ع) داشته و خواهد داشت. میراث عظیم علمی و عملی او، صدها سال است که چون منابع جوشان و سرشاری، همه حوزه‌های علمیه و علمای دین و پژوهش‌گران معارف شیعی را برخوردار ساخته و عظمت کار بزرگ او چنان است که باید بی‌شک، این علامه عظیم‌القدر را یکی از نقاط ثقل اصلیِ انتقال شایسته معارف تابناک و انسان‌ساز و جامعه‌پرداز اهل‌بیت و عترت طاهره(ع) به نسل‌های بعد از خودش به‌شمار آوریم. به‌عبارت دیگر، علامه مجلسی«اعلی‌الله‌مقامه‌الشریف» نه‌تنها در عصر و زمانه خود، یک شخصیت علمی و اجتماعی، تحول‌گرا و تأثیرگذار بوده است؛ بلکه در طول تاریخ تا به امروز نیز، آثار و مآثرِ نیکو و سیره و مسیره شایسته او، بر جریان تشیع سایه‌افکن و مؤثر بوده است.

در عرصه علمی و معارفی، جایگاه بی‌نظیر علامه مجلسی(ره) حقاً اعجاب‌انگیز است. موسوعه عظیم «بحارالانوار» با همه ویژگی‌های درخشان و قابل توجهش، تنها یکی از آثار علمی آن علامه عالی‌قدر است که البته چون خورشیدی تابان در منظومه آثار علمی مکتب تشیع می‌درخشد؛ گرچه با کمال تأسف باید گفت که حوزه‌های علمیه و معلمان و متعلمان و مبلغان معارف دینی، آن‌چنان که شایسته و بایسته است، با این دریای پرگوهرِ انوار قرآن و عترت(ع)، آشنایی و انس و قرابت و نزدیکی لازم را ندارند و باید برای رفع این نقیصه، تلاش هرچه بیشتری صورت پذیرد.

باری، بحارالانوار اگرچه قله آثار علامه مجلسی(ره) است؛ اما شخصیت علمی او منحصر در بحار نیست و آثار حدیثی دیگر ایشان، نظیر «مرآة‌العقول» که قطعاً بهترین و کامل‌ترین شرح کافیِ شریف و نیز «ملاذالاخیار» که شرح تهذیب شریف است و سایر آثار این علامه بزرگ، همگی مواریث عظیم علمی گران‌بهایی است که به سر انگشت عالمانه و جهادِ علمیِ مخلصانه ایشان فراهم آمده است.

در همین راستا، نقش بی‌بدیل و برجسته علامه مجلسی(ره) در عمومی‌سازی معارف اهل‌بیت(ع) و تدوین آثار متعدد فارسی از «حق‌الیقین» در موضوع اعتقادات گرفته تا «عین‌الحیاة» در اخلاق و مواعظ و تا «حلیة‌المتقین» در آداب و مستحبات زندگی تا «حیاة‌القلوب» و «جلاءالعیون» در تاریخ انبیا و اولیا طاهرین(ع) و تا «زادالمعاد» و «تحفة‌الزائر» در ادعیه و زیارات و نظایر این آثار ارزشمند را باید به‌حق یک فرهنگ‌سازی اجتماعی بی‌نظیر به‌شمار آورد. ایشان که علی‌رغم موقعیت منحصر به فرد و جایگاه اجتماعی و سیاسی خاص در دوره خود، هیچ‌گاه از مخالطت با مردم و نشر و ترویج معارف قرآن و عترت در میان اجتماع و حتی منبر رفتن در مسجد جامع و تفسیر قرآن گفتن برای عموم و حل اختلافات و رفع دعاوی آنان، غفلت نورزیده است، به‌شایستگی هرچه تمام‌تر وظیفه خطیر انتقال مکتوب تعالیم دینی برای بهره‌برداری عموم اهل ایمان را ایفاء نموده و یک دوره معارف تابناک قرآن و عترت(ع) که چراغ راه مؤمنان در عقیده و زندگی و دانشِ دینی است را در آثار متعدد فارسی با نثری روان ارائه فرموده است.

خدمات علامه مجلسی(ره) به عرصه علمی، منحصر نیست. نقش ایشان در سمت شیخ‌الاسلامی حکومت وقت و بهره‌برداری شایسته از این موقعیت مهم در مقابله با انحرافات و بدعت‌های رایج و در تحکیم مبانی تشیع و در رفع ظلم و ستم حاکمان و وابستگان به آنان از مردم و جداسازی تشیع و معارف عالیه آن از خط غلو و تقصیر و مبارزه با اخباری‌گری از یک‌سو و صوفی‌گری از سوی دیگر و ده‌ها کار و اقدام و حرکت اجتماعی دیگر نیز، بسیار قابل توجه، آموزنده و الگودهنده برای عالمانِ دینی و شایانِ دقت و بررسی برای پژوهش‌گران اجتماعی است.

و در کنار این کارنامه درخشان علمی و اجتماعی، سیره عملیِ شخصی و مقام والای وارستگی و تقوایی و پارساییِ این علامه عالی‌مقام چنان است که به‌تعبیر برخی از شاگردان ایشان، همه اعمال عادی و کارهای مباح او هم، رنگ خلوص و اخلاص و عبادت و عبودیتِ حق‌تعالی را داشته است. ﴿ذٰلِک فضل اللهِ یؤتیهِ من یشآء واللهُ ذو الفضلِ العظیم﴾.

به‌طور خلاصه باید گفت علامه مجلسی(ره) مصداق بارز «عالمِ عاملِ عاقل» است و این جایگاهی است که حقاً بسیار کم‌نظیر و بی‌بدیل است و جز با مجاهدت عظیم علمی و عملی و عنایت خاصه الهی به دست نمی‌آید. آری علامه مجلسی(ره) مصداق این بیان مبارکه قرآن کریم است که: ﴿ضرب الله مثلاً کلِمةً طیِبةً کشجرةٍ طیِبةٍ أصلها ثابِت وفرعها فِی السماءِ تؤتِی أکلها کل حِینٍ بِإذنِ ربِها ویضرِب الله الأمثال لِلناسِ لعلهم یتذکرون﴾.

با همه این توصیفات؛ اما مجلسیِ بزرگ(ص)، همچنان مظلوم است و شاید اهانت‌هایی که در طول تاریخ از سوی معاندان و جاهلان به این علامه عالی‌قدر روا داشته شده، به هیچ‌یک از علمای بزرگ تشیع گفته نشده باشد.

حوزه‌های علمیه تشیع و همه پژوهش‌گران و محققان معارف قرآن و عترت، باید برای رفع این ظلم تلاش نمایند و شخصیت برجسته این مرد بی‌نظیر را در ابعاد گوناگون به‌درستی بررسی و معرفی کنند. باید از نهاد منبر و رسانه و هنر گرفته تا جایگاه پژوهش و تحقیق و تا پایگاه حوزه و دانشگاه و خلاصه، از همه ظرفیت‌های موجود علمی و تحقیقی و اجتماعی، برای تبیین آثار و مآثر علامه مجلسی«اعلی‌الله‌کلمته»، بهره‌برداری شود. برگزاری برنامه‌های علمی «مجلسی‌شناسی» و یا جشنواره‌هایی به‌نام و یاد این مرد بزرگ برای معرفی آثاری که درباره وی و یا در حوزه معارف حدیثی تشیع نگاشته می‌شود و نیز برپایی همایش‌های علمی و تدوین کتب و پژوهش‌های متین درباره زندگی و سیره عملی و آثار علمی این علامه عظیم‌الشأن، همه و همه کارهای لازمی است که باید بیش از گذشته بدان پرداخته شود.

امید است این نشست، مقدمه و نقطه آغازی برای یک حرکت شایسته درباره علامه مجلسی(ره) باشد و دست‌کم یک همایش بین‌المللی در آینده نزدیک به‌همت حوزه علمیه اصفهان برای ایشان برگزار گردد.

بدین منظور لازم است، هیأتی علمی تشکیل گردد و اقدامات لازم را با برنامه‌ریزی شایسته به انجام رساند و همه ظرفیت‌های لازم در این زمینه را به‌دقت شناسایی نموده و مورد بهره‌برداری قرار دهد. به امید خداوند و با عنایات الهی به‌زودی این هیأت، تشکیل خواهد یافت و ان‌شاءالله‌تعالی کاری درخور و شایسته را سامان خواهد داد.

از خداوند تعالی برای همه کسانی که در این مسیر، با اخلاص و جدیت، گام می‌نهند، تأیید و توفیق روزافزون مسألت می‌کنم. والسلام علیکم ورحمة‌الله وبرکاته.

حسین المظاهری

۲ صفرالمظفر ۱۴۴۶/ ۱۷ مرداد ۱۴۰۳

آیت‌الله اراکی عنوان کرد

حوزه و دانشگاه نقش مؤثری در پایه‌های تمدن اسلامی دارند

عضو شورای عالی حوزه‌های علمیه گفت: دانشگاه‌ها و حوزه‌های علمیه به‌عنوان دو بال علمی، با نظریه‌پردازی‌های خود نقش موثری در پی‌ریزی پایه‌های تمدن اسلامی دارند.

به گزارش خبرگزاری حوزه از مشهد مقدس، آیت‌الله اراکی، ۱۵ مرداد در دوره دانش‌افزایی و توانمندسازی مسئولین و اعضای شورای بسیج اساتید کشور، با موضوع (چالش‌ها و فرصت‌ها، رویکردها و راهبردها) در سالن همایش‌های مجتمع فرهنگی آموزشی امامت، اظهار کرد: امروز در شرایطی گرد یکدیگر جمع شده‌ایم که دشمن صهیونیستی پرده از چهره خشن و حیوانی خودش برداشته و رویارویی تمدن اسلامی و تمدن وحشیانه غربی، امروز بیش از پیش چهره گشاده است.

عضو خبرگان رهبری تمدن اسلامی را تمدنی ریشه‌دار دانست و گفت: دانشگاه‌ها و حوزه‌های علمیه به‌عنوان دو بال علمی، با نظریه‌پردازی‌های خود نقش مؤثری در پی‌ریزی پایه‌های تمدن اسلامی دارند و با تکیه بر آن‌ها، می‌توانیم به یک طرح جامع ساختاری در عرصه تمدن اسلامی دست یابیم.

آیت‌الله اراکی، نقش دانشگاه‌ها در تمدن اسلامی و قوانین حاکم بر جوامع را بسیار پررنگ عنوان کرد و یادآور شد: در مبانی انسانی، مباحث عمیقی برای هویت جامعه، قوانین حاکم بر جامعه و قوانین حاکم بر تحولات اجتماعی داریم که حائز اهمیت است.

عضو هیأت‌رئیسه مجلس خبرگان رهبری تأکید کرد: جوامع، شخصیتی فراتر از فرد دارند و شخصیت جوامع، بر مبنای نفوذ اراده حاکمیت در جامعه، یک انسانِ واحدِ کلان تشکیل می‌دهد.

آیت‌الله اراکی خاطرنشان کرد: حتی ملاک سنجش افراد در روز قیامت هم، براساس روایات، همین شخصیت اجتماعی افراد است و از آن‌ها می‌پرسند «امام تو که بود» و هویت اجتماعی او را جویا می‌شوند و نه هویت شخصی.

وی از نقش پررنگ «امام جامعه» در شخصیت جوامع یاد کرد و گفت: امام جامعه است که جوامع را گرد یکدیگر می‌آورد و ملاک شکل‌گیری جامعه است و عشق و نفرت و رفتارهای جمعی و جبهه‌گیری‌ها را مشخص می‌کند. باید توجه داشت که این شخصیت اجتماعی که از آن صحبت می‌شود، یک شخصیت حقیقی است.

آیت‌الله اراکی با بیان اینکه دو نوع شخصیت اجتماعی از نگاه اسلامی داریم، اظهار کرد: یکی از این شخصیت‌ها، بر مبنای رفتار اجتماعی، تقوا، قانون خدا و ولایت است که جامعه را به یکدیگر پیوند می‌دهد.

وی تصریح کرد: جامعه دیگر، جامعه هواخواه و پیرو هوای نفس است. در چنین جامعه‌ای پیونددهنده مردم و حاکمیت، هوا و هوس است؛ حال این هوای نفس هرکه می‌خواهد باشد.

استفاده از ظرفیت مساجد در ساماندهی مسائل فرهنگی و اجتماعی

محمدرضا مردانی رئیس سازمان بسیج اساتید کشور هم، در این همایش، با بیان اینکه، استاد بسیجی دانشگاه برای تربیت نسل‌های آینده، به‌عنوان فردی نقش‌آفرین در جهت تحکیم پایه‌های انقلاب اسلامی تلاش می‌کند، به چالش‌ها، فرصت‌ها و رویکردهای این عرصه اشاره کرد و یادآور شد: بسیج اساتید به‌عنوان یکی از ارکان تأثیرگذار در حوزه‌های تخصصی آماده است که تمامی توان و مسائل خویش را به کار گیرد تا بتواند هر کمکی در سطح ملی، در سطح استان‌ها و در سطح زیست‌بوم برای موفقیت دولت طرح داشته باشد.

وی با بیان اینکه برای رفع چالش‌ها باید فرصت‌های پیش رو در سطح زیست‌بوم خودمان در سطح استانی، منطقه‌ای و کشوری را شناسایی کنیم، ابراز کرد: اندیشکده‌ها از سوی گروه‌های مسئله‌محور، در راستای تحقق راهبردهای نظام جمهوری اسلامی با رویکرد کمک به کارآمدی نظام حکمرانی کشور شکل گرفته‌اند.

وی با اشاره اینکه از استاد بسیجی انتظار می‌رود، در صحنه باشد و از دستاوردهای انقلاب اسلامی در قالب جهاد، روشنگری، امیدآفرینی و کمک به محرومیت‌زدایی دفاع کند، اضافه کرد: استاد بسیجی می‌تواند، خدمات با کیفیت بهتر و برتری را در سطح جامعه انجام دهد.

رئیس سازمان بسیج اساتید کشور به نقش‌آفرینی تخصصی استاد بسیجی اشاره کرد و گفت: هرکس در رشته تخصصی خودش که دارای مهارتی است، باید در راستای تحقق فرمایشات مقام معظم رهبری و ارتقای کارآمدی نظام حکمرانی وارد میدان شود.

وی با اشاره به تشکیل اندیشکده‌های تخصصی کمیته‌های تخصصی، ابراز کرد: هدف این مراکز کمک به ارتقای کارآمدی نظام حکمرانی کشور که ۲۲ کمیته برای آن پیش‌بینی شده، می‌باشد؛ از جمله این کمیته‌ها، می‌توان به اقتصاد مقاومتی، عمران و شهرسازی، کشاورزی و امنیت غذایی اشاره کرد.

وی تصریح کرد: چنین کمیته‌هایی را با توجه به فراخور نیازهای شهرستانی، استانی و منطقه‌ای باید تشکیل داد؛ باید با دستگاه‌های ذی‌ربط ارتباط برقرار کرد و کمکی را که نیاز هست، در اختیار دولت جمهوری اسلامی ایران قرار دهیم؛ البته ثمره این تلاش‌ها، باید در راستای منویات رهبر معظم انقلاب اسلامی که در واقع موفقیت جمهوری اسلامی، تحقق دولت اسلامی و نهایتاً تحقق تمدن نوین اسلامی در گام دوم انقلاب است، باشد.

مردانی با تأکید بر نقش آموزش عالی کشور در عرصه‌های مختلف، ابراز کرد: این یک واقعیتی است که اگر امروز ما پیشرفت‌های علمی را در رشته‌ها و سطوح گوناگون می‌بینیم و به آن افتخار می‌کنیم، این محصول دانشگاه و آموزش کشور است.

وی اظهار کرد: هر استادی که در محله خود در مسجد حضور پیدا می‌کند، به هدایت جوانان با کمک امام جماعت مسجد بپردازد؛ به‌عبارت دیگر اساتید بسیجی، در ساماندهی بحث‌های مهم فرهنگی و اجتماعی در محله نقش‌آفرین باشند.

وی با بیان اینکه اساتید می‌توانند به ارتقای جایگاه مسجد در جامعه کمک کنند، گفت: باید مسجد جایگاه خودش را پیدا کند. مسجد برای تربیت اسلامی و حل مشکلات مردم، نقش عمده‌ای دارد و لازم است، مساجد را محور فعالیت‌های خود قرار دهیم.

سخنگوی شورای سیاستگذاری ائمه جمعه خبر داد

انعکاس نظام مسائل و مشکلات مناطق مختلف کشور به دولت جدید

حجت‌الاسلام علی نوری سخنگوی شورای سیاست‌گذاری ائمه جمعه کشور در جمع ائمه جمعه استان کرمانشاه، اظهار کرد: تجربه موفق شبکه نورانی امامت جمعه در سال ۱۴۰۱، برای انعکاس نظام مسائل و مشکلات منطقه محل امامت خود در قالب طرح استقبال از دولت، با استقبال رئیس‌جمهور شهید، وزرا، مدیران میانی و استانی دولت سیزدهم مواجه شد.

به گزارش خبرگزاری حوزه از کرمانشاه، حجت‌الاسلام نوری افزود: این تدبیر موجب تقویت تراز ائمه جمعه و ارتقای هویت شبکه امامت، در آغاز به کار دولت سیزدهم شد تا جایی که در بسیاری از مصادیق، با توجه به گستردگی این شبکه نورانی در شهرها و روستاها از قبل پیشنهادات ارسالی از سوی ائمه جمعه، فرصت‌ها و بسترهایی برای گره‌گشایی از مشکلات مردم در کشور ایجاد شد.

معاون سازماندهی شورای سیاست‌گذاری ائمه جمعه کشور ادامه داد: امسال نیز به‌فضل الهی بر اساس گردش کار تقدیمی در طرح‌نامه استقبال از دولت چهاردهم، با تکیه بر همت و تعامل ائمه جمعه و هیئات اندیشه‌ورز مستقر در دفاتر، طی ۱۰ روز از طریق سامانه مربوطه، نظام مسائل و مشکلات مردم در ۱۵ محور جمع‌آوری و پس از جمع‌بندی و فرآوری محتوایی محضر رئیس‌جمهور و هیئت دولت تقدیم خواهد شد.

حجت‌الاسلام نوری، به برخی از موارد و ملاحظات این طرح اشاره کرد و گفت: احصا و جمع‌بندی نظام مسائل و مشکلات کشور به‌صورت جامع، عملیاتی و کاربردی در عرصه‌های مختلف فکری، فرهنگی، سیاسی، اجتماعی و اقتصادی برای ارائه به دولت چهاردهم مبتنی بر تشخیص میدانی هر امام جمعه نسبت به اولویت‌ها، فرصت‌ها و تهدیدهای منطقه محل مأموریت مستلزم استفاده از ظرفیت فکری و علمی نخبگان، مسئولان و تشکل‌ها و همچنین شخصیت‌های حقیقی با حضور معنادار و پررنگ جوانان مؤمن و انقلابی محقق می‌شود.

آیت‌الله خاتمی در جمع مبلغان اربعین

اربعین فرصت طلایی ابلاغ پیام دین است

عضو شورای‌عالی حوزه‌های علمیه، اربعین را فرصتی طلایی برای تبلیغ دانست و مبلغان را بر پرهیز از حرف‌های جناحی سیاسی تأکید کرد.

به گزارش خبرگزاری حوزه، آیت‌الله سیداحمد خاتمی، عضو فقهای شورای نگهبان، ۱۸مرداد در همایش «قدم‌های آسمانی» ویژه مبلغین مواکب اربعین حسینی که در سالن همایش آستان مقدس امامزاده سیدعلی علیه‌السلام قم برگزار شد، با اشاره به حدیث معروف درباره اهمیت اربعین، عنوان کرد: شیعه پنج علامت دارد. یکی ۵۱ رکعت نماز، دیگری زیارت اربعین، دیگری انگشتر در دست راست قرار دادن، گذاشتن پیشانی بر روی خاک و بلند گفتن بسم‌الله الرحمن الرحیم که سیره مولا علی علیه‌السلام بود.

درباره زیارت اربعین، مرحوم علامه مجلسی رحمه‌الله زیارت الاربعین را به همین معنایی که مرسوم است می‌گیرد که به زیارت اربعین رفتن است؛ ولی یک احتمال ولو ضعیف وجود دارد که این زیارت الاربعین، خواندن زیارت اربعین باشد؛ ولو توفیق رفتن به کربلا را ندارد؛ همان‌طور که در ایران انجام می‌شود؛ روز اربعین، زیارت اربعین را بخوانید که بسیار پر مغز و پرمحتواست.

آیت‌الله خاتمی با اشاره به زیارات مأثور وارده درباره امام حسین علیه‌السلام توضیح داد: سه زیارت از سیدالشهدا علیه‌السلام وجود دارد که متن حسین‌شناسی است؛ زیارت عاشورا، زیارت اربعین که جمله به جمله آن، دنیای معارف را بیان می‌کند و دیگری زیارت وارث است.

عضو شورای‌عالی حوزه‌های علمیه، با اشاره به حدیث شریف «إن لِقتلِ الحسینِ حرارةً فی قلوبِ المؤمنین لاتبرد أبدا»، خاطرنشان کرد: شهادت امام حسین علیه‌السلام آن‌چنان حرارتی در دل‌ها ایجاد می‌کند که تا قیامت خنک بشو نیست؛ امسال هزار و سیصد و هشتاد و پنج سال از شهادت حسین علیه‌السلام گذشته است؛ چه خبر بود و چه عزاداری‌های باشکوهی در ایران و غیر ایران، هرجا که محبین اهل‌بیت علیهم‌السلام بودند؛ اهل‌بیت از نهضت عاشورا به‌عنوان علم اسلام یاد کرده‌اند و برای همین سیدالشهدا علیه‌السلام اختصاصاتی دارد که خود اهل‌بیت علیهم‌السلام بیان کرده‌اند.

امام جمعه موقت تهران ادامه داد: حتی برای پیامبر صلی‌الله‌علیه‌وآله و بسیاری از ائمه دیگر اربعین نداریم و فقط برای امام حسین علیه‌السلام اربعین داریم تا حسین علیه‌السلام بماند و ماندن حسین، یعنی ماندن اهل‌بیت علیهم‌السلام؛ همچنین پیامبر صلی‌الله‌علیه‌وآله و امامان یک زیارت دارند؛ اما امام حسین علیه‌السلام چند زیارت دارد؛ حتی اعضای بدن مبارک امام حسین جداگانه هریک زیارت دارند؛ همچنین هیچ جایی ما نداریم که شهادت یکی از ائمه جز امام حسین علیه‌السلام شور و حرارتی در قلب‌ها ایجاد کند.

آیت‌الله خاتمی در بیان مسئولیت مبلغان در ایام اربعین، عنوان کرد: تبلیغ افتخاری است که در متن قرآن وجود دارد. سوره فصلت آیه ۳۳ خداوند متعال می‌فرماید: «ومن أحسن قولًا مِمن دعا إلی اللهِ وعمِل صالِحاً وقال إننِی مِن المسلِمِین»؛ صراحت دارد که اصلاً این لباس روحانیت، لباس دعوت به سوی خداست.

وی با بیان خاطراتی از دفاع مقدس یادآور شد: برخی فرماندهان صریحاً به ما می‌گفتند که شما می‌آیید و سخنرانی می‌کنید و همه درست؛ اما نفس راه رفتن شما در پادگان مایه آرامش است؛ چون دعا إلی اللهِ وعمِل صالِحاً است و بنابراین افتخار تبلیغ دین، افتخار بزرگی است.

عضو خبرگان رهبری، اربعین را فرصتی طلایی برای تبلیغ دانست و توضیح داد: تبلیغ شما دو بعد دارد؛ یک بعد محتوایی و دیگری بعد شکلی آن که بسیار حائز اهمیت است. حضور در عرصه و خدمت به هر شکل برای زائران اینکه مثل دیگران چایی بریزد و به دست زائران بدهد، بسیار خوب و عالی است؛ اما بایستی کارهایی در خور شأن انجام بدهید.

امام جمعه موقت تهران با توصیه مبلغان به قرائت روزانه زیارت عاشورا و دعای عهد، بر پرهیز از حرف‌های جناحی سیاسی تأکید کرد و گفت: این لباس و عمامه، تحلیل‌های سیاسی در شأن طلبه و روحانیت را می‌طلبد که شما می‌توانید، با محور قرار دادن فرمایشات رهبر معظم انقلاب در مسائل سیاسی و نیز پرهیز از جدال، معنویت را در این مسیر حفظ کنید.

• سهم ۸۵ درصدی عراقی‌ها از پذیرایی زائران اربعین

حجت‌الاسلام والمسلمین حمید احمدی، رئیس کمیته فرهنگی و آموزش ستاد اربعین نیز در این همایش، گفت: سازمان اوقاف خدمات بسیار ارزشمند و شایسته‌ای هم در پذیرایی و اسکان زائران توسط موکب‌هایی که دایر می‌کند، در دست اقدام دارد و هم به‌خصوص در زمینه تبلیغ و بحث‌های فرهنگی؛ چون اعتقاد داریم، هر موکب بایستی یک قرارگاه فرهنگی باشد و اساس اربعین، همان‌طور که رهبر انقلاب فرمودند، یک حرکت بزرگ فرهنگی است.

وی با بیان اهمیت حضور و نقش علما در صیانت از حرکت بزرگ اربعین، رکن اساسی و اساس خیمه شیعه را وابسته به مرجعیت دانست، و در توضیح اقدامات گروه‌های انحرافی در اربعین سال گذشته، عنوان کرد: آن‌ها با همان هجمه‌های قدیمی؛ اما ادبیات جدید می‌آیند؛ چراکه گروه‌های انحرافی مانع اصلی خود را مرجعیت می‌دانند و سال گذشته بالغ بر پانزده شانزده صفحه جزوه که در حال توزیع بودند، از آن‌ها جمع‌آوری کردیم که گرچه تعداد آن‌ها کم است؛ ولی باید حرکت آن‌ها مورد توجه قرار بگیرد.

رئیس کمیته فرهنگی و آموزش ستاد اربعین افزود: یکی از سیاست‌هایی اربعین بر اساس رهنمودهای رهبر معظم انقلاب، تقویت مرجعیت دینی عراق و به دنبال آن، احترام به حاکمیت دولت عراق است و همه باید تابع قوانین این کشور باشیم. دولت عراق با استقرار ۱۱۰ تا ۱۲۰ هزار نیروی نظامی و امنیتی، یک ماه سه لایه امنیتی درست می‌کند و در بیابان‌ها زیر تابش آفتاب می‌ایستند، تا امنیت اربعین را تأمین کنند.

حجت‌الاسلام والمسلمین احمدی با اشاره به خدمات دولت عراق در راستای برگزاری اربعین حسینی، توضیح داد: سال گذشته نخست‌وزیر عراق دستور داد، همه وزارتخانه‌ها وسایل نقلیه خود را در اختیار قرار دهند و آن‌ها حدود ۱۲ روز کل نهادها و دولت را برای خدمت‌رسانی تعطیل می‌کنند. همچنین تأمین آب، یخ و... بدون کمک دولت اساساً امکان‌پذیر نیست؛ البته ماهیت مردمی باید حفظ شود؛ ولی بدون دولت‌ها این کار بزرگ امکان‌پذیر نیست.

وی افزود: رهبر معظم انقلاب تأکید فرموده‌اند: در اربعین از تمام ظرفیت نظام با حفظ مردمی بودن استفاده شود. خواهشی که داریم، اینکه اقتضائات فرهنگی مردم عراق را رعایت کنیم که توصیه مؤکد رهبر معظم انقلاب است.

رئیس کمیته فرهنگی و آموزش ستاد اربعین با تأکید بر اهمیت توجه مبلغان به موکب‌های اطراف محل استقرار، اظهار کرد: اگر در یک موکب مستقر هستید، به موکب‌های اطراف نیز سری بزنید و خداقوتی به موکب‌داران و گروه‌های مردمی که هر روز می‌آیند و حتی برای تهیه مواد غذایی مشکل دارند؛ ولی با جان و دل آن را برای زائران تهیه می‌کنند، بگویید؛ البته نیازی به کمک شما برای آشپزی ندارند؛ اما اگر هم یک موقع بایستید و پذیرایی کنید، خوب است.

حجت الاسلام والمسلمین احمدی با بیان اینکه سهم گسترده از پذیرایی‌ها برای مردم عراق است، عنوان کرد: هرسال میزبان و صاحب‌خانه، حضرت سیدالشهدا علیه‌السلام است و حتی در پذیرایی از زائران، سهم ما کمتر از ۱۵ درصد است و میلیون‌ها وعده غذایی توسط عراقی‌ها تهیه و داده می‌شود.

وی افزود: ایرانی‌ها مصالح مردم عراق را در حوزه فرهنگی رعایت کنند و همه فعالیت‌ها باید به‌نام سیدالشهدا علیه‌السلام باشد و این عنوان حفظ شود.

• حضور و خدمت‌رسانی ۷ هزار خادم به زائران اربعین

به گزارش خبرگزاری رسا، حجت‌الاسلام عادل، معاون فرهنگی و اجتماعی سازمان اوقاف و امور خیریه نیز در این همایش، با اشاره به حضور گروه‌ها و تفکرات مختلف در راهپیمایی اربعین، بر لزوم تعمیق معارف برای پاسخ به شبهات مختلف و تلاش مبلغان برای استمرار ارتباط با مخاطبان تأکید کرد.

وی با اشاره به خدمت‌رسانی سازمان اوقاف و امور خیریه به زائران امام حسین علیه‌السلام در ایام اربعین، ابراز کرد: بنده این توفیق را دارم که در این ستاد، خدمت بیش از ۷ هزار خادم مواکب هستم که همگی افتخاری و با جان و دل آمده‌اند و از پزشک و مهندس در آن حضور داشته و برای رفاه زائران تلاش می‌کنند.

◉ فراخوان سی و هشتمین کنفرانس بین‌المللی وحدت اسلامی

به گزارش خبرگزاری ابنا، سی‌وهشتمین کنفرانس بین‌المللی وحدت اسلامی از تاریخ بیست‌ونهم تا سی‌ویکم شهریورماه با موضوع «همکاری‌های اسلامی برای دستیابی به ارزش‌های مشترک با تأکید بر مسأله فلسطین» از سوی مجمع جهانی تقریب مذاهب اسلامی در تهران برگزار خواهد گردید.

محورهای مقالات کنفرانس بین‌المللی وحدت اسلامی به شرح زیر اعلام شد:

مقاومت مردم مظلوم فلسطین وحدت‌بخش امت اسلامی؛ جنگ و صلح عادلانه؛ اخوت اسلامی و مبارزه با تروریسم؛ آزاداندیشی دینی، پذیرش اجتهاد مذهبی. مقابله با تنش‌ها و منازعات؛ همدلی و همدردی اسلامی و پرهیز از تنش‌ها و منازعات؛ احترام متقابل بین مذاهب اسلامی، رعایت ادب اختلاف و پرهیز از مشاجره، حرمت‌شکنی و توهین.

آدرس وبگاه کنفرانس: iuc.taqrib.ir

نشانی دبیرخانه علمی: قم بلوار ۱۵ خرداد، نبش کوچه ۴، پژوهشگاه مطالعات تقریبی

پست الکترونیک: info.taqrib@gmail.com

تلفن: ۰۲۵۳۷۷۵۵۴۴۵ داخلی ۱۰۱-۱۰۳-۱۱۴

ارتباط در ایتا: @taqrib_Conference_38

ارتباط در تلگرام: @taqrib_Conference_38

نگارش مقاله: حداقل ۸ صفحه و حداکثر ۲۰ صفحه ۳۰۰ کلمه‌ای

مقالات می‌تواند به زبان‌های فارسی، عربی و انگلیسی باشد.

آخرین مهلت ارسال چکیده: ۱ شهریورماه ۱۴۰۳

آخرین مهلت ارسال اصل مقاله: ۱۷ شهریورماه ۱۴۰۳

◉ فراخوان نهمین سوگواره بین‌المللی عبرات

نهمین سوگواره بین‌المللی عبرات با محوریت شعار اربعین ۱۴۰۳ یعنی «کربلا، طریق الاقصی» در هفت رشته عکس، شعر، داستان و سفرنامه، تولیدات رادیویی، فیلم کوتاه و مستند، پوستر و خوشنویسی برگزار می‌شود.

به گزارش خبرگزاری حوزه، علاقه‌مندان می‌توانند در محورهای «شعار اربعین سال ۱۴۰۳»، «جلوه‌های شکوه حماسه پیاده‌روی اربعین»، «شهدای مدافع حرم و محور مقاومت»، «پذایرایی و مهمان‌نوازی عراقی‌ها» و «زیارت اربعین»، آثار هنری خود را از اول تا ۳۰ شهریورماه به سامانه abarat.alarbaeen.ir ارسال کنند.

◉ انتشار دومین فراخوان ایده‌های برتر قرآنی

دومین فراخوان ایده‌های برتر قرآنی با رویکرد آموزش قرآن کریم، به‌همت کانون مدارس اسلامی در حالی برگزار می‌شود که مجتمع دبیرستانی «پیام غدیر»، فروردین‌ماه سال جاری میزبان برگزاری نخستین رویداد گردهمایی «ایده‌پردازان و فعالان قرآنی» بود.

به گزارش خبرگزاری حوزه، فراخوان این دوره از این رویداد قرآنی منتشر شده است تا ایده‌پردازان بتوانند، آثار و طرح‌های ایده‌پردازانه خود با موضوعات «نقد کتاب‌های قرآن درسی»، «الگوی تدریس کتاب‌های قرآن درسی»، «نوآوری در شیوه‌ها (انس، حفظ، روخوانی، مفاهیم، تدبر و...)»، «طرحی نو در اجرای مسابقات و جشنواره‌های قرآنی»، راهکارهای تربیت و توانمندسازی معلمین قرآن، اولیاء و مربیان را حداکثر تا تاریخ ۲۱ شهریور ارسال کنند.

برگزیدگان این رویداد قرآنی، علاوه بر جوایز مادی، از مزایایی همچون معرفی ایده به کانون مدارس اسلامی، اعطای تقدیرنامه و حمایت در جهت نشر ایده برخوردار خواهد شد.

علاقه‌مندان به‌منظور دریافت اطلاعات بیشتر و ثبت‌نام و شرکت در این رویداد قرآنی، می‌توانند به کانال @idea_quran مراجعه کنند.

آیت‌الله اعرافی

توحید ناب اساس حوزه‌های علمیه است

مدیر حوزه‌های علمیه با بیان اینکه توحید ناب امروز اساس حوزه‌های علمیه ماست و این توحید راهبر حرکت ماست، عنوان کرد: از مهمترین پرچم‌ها که انقلاب اسلامی برافراشته، پرچم توحید ناب زلال مبرا و پاکیزه از همه وسوسه‌هاست.

به گزارش خبرگزاری حوزه از مشهد، آیت‌الله اعرافی، ۱۸ مرداد در اجلاسیه تبیین راهبردها و برنامه‌های کلان حوزه‌های علمیه که با حضور اعضای شورای‌عالی و معاونان مرکز مدیریت، در مشهد مقدس برگزار شد، ضمن خیرمقدم به مدیران و معاونان، به مسئولیت مهم آنان در عرصه فعالیت خود اشاره و ابراز کرد: بار اصلی پیشبرد آرمان‌ها و اهداف حوزه‌های علمیه، بر دوش مدیران است که مدیریت مستقیم تعلیم و تربیت و پرورش طلاب را در سراسر کشور از قم تا همه استان‌ها و شهرها بر دوش دارند.

توحید حاکم بر روح حوزه‌های علمیه باشد

آیت‌الله اعرافی ادامه داد: مدیران مدارس علمیه در محضر نهج‌البلاغه و قرآن، قبل از هر چیزی باید توحید را بیاموزند و این همان توحیدی است که در نهج‌البلاغه وضوح بیشتر پیدا کرده است و این توحید، می‌بایست حاکم بر روح حوزه‌های علمیه باشد؛ بدون تردید اگر این نگاه به خداوند و توحید الهی بر دل و جان ما و حوزه‌های ما حاکم شد، همه چیز حل خواهد شد و این اعتقاد و باور عمیق، آن چیزی است که همه حوزه را می‌سازد.

انقلاب اسلامی پرچم توحید ناب را برافراشت

مدیر حوزه‌های علمیه با بیان اینکه این توحید ناب، امروز اساس حوزه‌های علمیه و راهبر حرکت ماست، عنوان کرد: این توحید جای دیگر عالم نیست و این توحید که حقیقی‌ترین و اصیل‌ترین اندیشه بشریت است، روح عالم حقیقت هستی، وحدانیت خدا و حاکمیت این اراده یگانه خداست و همین توحید نیز، اساس دین و پیام انبیاست.

آیت‌الله اعرافی با بیان اینکه ناب‌ترین اندیشه توحیدی که فلسفه تا حد زیادی آن را تبیین کرده است، از آنِ ما و در دست ماست، خاطرنشان کرد: از مهمترین پرچم‌ها که انقلاب اسلامی برافراشته، پرچم توحید ناب زلال مبرا و پاکیزه از همه آن وسوسه‌ها و تحریم‌هاست؛ بنابراین صیانت از این توحید ناب که اساس همه معارف الهی است، بر دوش ما قرار دارد.

مدیر حوزه‌های علمیه، با بیان اینکه توحید ناب در نهج‌البلاغه بوده و این سرمایه بزرگی برای ما و شما در همه جوامع بشری است، اظهار کرد: خود ما و شما باید از بن دندان به اعماق این نظریه توحیدی نهج‌البلاغه برسیم و باور کنیم و این، آن راهی است که انقلاب اسلامی آن را در جهان ندا داد و این، آن چیزی است که باید از حوزه نشأت بگیرد.

بنیان حوزه معارف اعتقادی و اندیشه ناب توحیدی است

آیت‌الله اعرافی با بیان اینکه ما برای فقه و نظریه‌های فقهی اسلام و اندیشه‌های اسلامی به گستره همه حوزه‌های دانش ارزش قائلیم، یکی از کارهای حوزه را توسعه مرزهای علوم اسلامی دانست و اذعان کرد: باید به این امر معترف بود که بنیان و درون‌مایه و نخ تسبیح، معارف اعتقادی و اندیشه ناب توحیدی است که باید در سراسر حوزه‌های دانشی و قلمروهای علمی و در نظام اخلاق و تربیت و نظام رفتاری ما، جلوه‌گر باشد و این، آن انتظار اکیدی است که از همه ما می‌رود.

امام جمعه قم با بیان اینکه مدیر، چرخاننده این نگاه و رویکرد در مدرسه است، عنوان کرد: اساتید هم در این امر، نقش مهم و خطیری دارند؛ اما به‌واقع آن کسی که راهبر رویکردهای اصلی در مدرسه است، هر جا که باشد، مدیر است نگاه رویکرد کار و عمل او، همه باید بر شالوده توحید استوار یافته باشد و از خدا می‌خواهیم که ما را در این مسیر قرار دهد

تأکید بر ضرورت صیانت و پاسداری از هویت حوزه و روحانیت

مدیر حوزه‌های علمیه، ضمن اشاره به موضوع هویت حوزه و روحانیت، عنوان کرد: هویت اساس عملکرد و حرکت و شخصیت طلبی ماست؛ اگر روزی هویت روحانی فرو ریخت، هرچه داشته، از بین می‌رود.

آیت‌الله اعرفی با بیان اینکه اصالت و هویت عمیق تاریخی حوزه می‌بایست، در اعماق وجود طلبه و استاد احساس شود، گفت: اگر امروز بگوییم مهم‌ترین وظیفه شما مدیران، صیانت از این هویت عمیق روحانیت و حوزه هست، گزاف نگفته‌ایم. اگر ما نتوانیم هویت طلبه را شکوفا بکنیم و آن را معماری نماییم، هرچه هم معلومات بدهیم و معیشت را درست کنیم، باز خاصیت نخواهد داشت.

تاریخ تجلی صیانت از هویت حوزه و روحانیت است

عضو شورای عالی حوزه‌های علمیه ادامه داد: هویت حوزه و روحانیت در روزگارهایی حفظ شده است که حوزه از هیچ امکاناتی برخوردار نبود، عمامه اون قدغن بود، مدرسه او بسته بود و در خانه هم مورد تعقیب قرار می‌گرفت؛ ولی چون اعتقاد به هویت بود و به‌واقع اعتقاد به آن ذات و اصالت و نقش و کارکرد و هویت بود، این رشته قطع نشد.

نهاد حوزه و روحانیت در برابر آماج تهدیدات هویت طلبگی قرار گرفته است

آیت‌الله اعرافی با بیان اینکه امروز نهاد تاریخی و عظیم حوزه در برابر امواجی قرار گرفته است که آن حس و هویت و اصالت و باور به آن نقش را ممکن است از او بگیرند، اظهار کرد: باید راه معماری هویت در طلبه را فرا بگیریم.

وی با بیان اینکه در شرایط جدید روزگار، با اتفاقاتی در این عالم مواجه هستیم، گفت: برخی از این اتفاقات که همه بدان اشراف داریم، ممکن است زمینه فروپاشی درونی را ایجاد کند. امروزه نهاد حوزه و روحانیت با امواج جدیدی مواجه است؛ یک نهاد باید بتواند، نقش مناسب خودش را در این مراحل تعریف بکند.

بحران تلاطم افکار و آرا و تکثر و تنوع اندیشه‌ها در قرن جدید

مدیر حوزه‌های علمیه، با اشاره به گسترش دایره علم و آگاهی در میان جامعه بشری، خاطرنشان کرد: این پدیده، پدیده جدیدی نیست؛ علم و آگاهی‌های گوناگون در روزگارهای سابق و قرون پیشین، محدود به گروه‌های محدود و افراد دارای تمکن یا تلاش‌های ویژه بود؛ امروز آگاهی‌های گوناگون هم فراوان شده است و تلاطم افکار و آرا و تکثر و تنوع اندیشه‌های رقیب و بی‌شمار در عالم به وجود آمده و این پدیده‌ای است که در قرن اخیر به‌شکل فوق‌العاده وسیع پدید آمده است.

آیت‌الله اعرافی با بیان اینکه امروز گفتمان‌های دیگر و نظریات کلان تمدنی که از سوی غرب انتشار پیدا کرده، معرکه را سخت و دشوار و کار را بسیار سنگین کرده است، اظهار کرد: امروز کار، کار عادی و متعارفی نیست؛ نهاد حوزه و روحانیت، وارد یک میدان جدیدی شده که مطلقاً سابقه ندارد و آن‌هم ورود در یک میدان رقابتی در عالی‌ترین سطوح تمدنی با تفاوت‌های بسیار اصیل است و از این جهت، پنجه افکندن در پنجه گفتمان‌های مسلط بر انسان، کار بسیار حساسی است.

همه برای صیانت از هویت حوزه و روحانیت بکوشند

وی با تأکید بر این که رویارویی تمدنی کار را بسیار سخت نموده، ابراز کرد: این رویارویی تمدنی، منحصراً مربوط به قم و یا مراکز استان‌های بزرگ نیست؛ بلکه مربوط به همه کشور است؛ لذا این سخنانی است که مدیر ما در یک شهر کوچک هم، باید به این مباحث بیندیشد و مطلع باشد و در کار خود، ریشه‌های آن را معالجه و درمان کند.

اربعین
ویژه‌نامه اربعین سالار شهیدان حضرت اباعبدالله الحسین علیه‌السلام
هفته‌نامه افق حوزه شماره سوم
دوشنبه ۲۲ مرداد ۱۴۰۳ ۷ صفر ۱۴۴۶ ۵ اوت ۲۰۲۴

بازخوانی ابعاد گوناگون حماسه اربعین در بیانات امام خامنه‌ای

از عاشورا تا اربعین

استاد جواد محدثی

به یـاد کـربلا دل‌هـا غمیـن است
دلا خون گریه کن چون اربعین است
مـــرام شیعـــه در خـون ریشـه دارد
نگهبـانی ز خطّ خون چنیـن است

باز هم اربعین است و تکرار درس‌های عاشورا!... ای عزیز مصطفی، ای پسر فاطه زهرا، ای شهید کربلا، ای خون خدا! باز هم پرچم عزای تو را در اربعین افراشته‌ایم و در سوگ تو سیه‌پوشیم. این پرچم عزا و لباس مشکی، ما را به یاد کربلا و عاشورا می‌اندازد، به یاد حماسه و شهادت، به یاد عدالت و شجاعت، به یاد خدا و رسول‌ﷺ، به یاد مدینه و کوفه و کربلا، به یاد نماز و نیایش و اشک و سجاده و قرآن و جهاد و امر به معروف و نهی از منکر و تولّی و تبرّی.

مکتب عاشورا برای تشنگان حقیقت، سیراب‌کننده جان است و الهام‌بخش ایمان. ای حسین مظلوم!

هنوز هم در جان ما، علقمه عطش جاری است و ما تشنه قرآنیم. دل‌های ما یک حسینیه پرشور است و خانه‌های‌مان تل زینبیه. در حسینه دل‌های‌مان مرغ‌های محبت سینه می‌زنند و اشک‌های یتیم در خرابه چشم‌مان بی‌قراری می‌کنند.

سینه‌های ما تکیه‌ای قدیمی است که با کتیبه‌های اشعار محتشم سیه‌پوش است. درِ آن با کلید یا حسین باز می‌شود و زمین آن با اشک و مژگان چشم، آب و جارو می‌شود. ما دل‌های خود را وقف تو کرده‌ایم. یا حسین! تو خودت این وقف‌نامه را امضا کرده‌ای. برای این ادعا، خیلی سند و شاهد داریم:

اینکه شوق کربلا در دل و شور شهادت در سر داریم، اینکه هیچ روزی بی‌یاد تو بر ما نمی‌گذرد و هیچ مجلس و محفلی بدون سلام بر تو شکل نمی‌گیرد و هیچ امری به معرف و نهی از منکری جز با الهام از قیام تو انجام نمی‌یابد، اینکه تربت تو زینت سجاده‌های ماست، اینکه اشک عزای تو، شست‌وشودهنده چشم و چهره گنه‌کار ماست، اینکه از روزهای نخست محرم تا اربعین و پایان صفر برای تو عزاداری می‌کنیم، اینکه انقلاب اسلامی ما حسینی بود و در سال‌های دفاع مقدس به عشق تو و کربلایت در جبهه‌ها حاضر می‌شدیم و شهید و جانباز می‌دادیم و فدا می‌شدیم، گوشه‌ای از این اسناد و مدارک است.

ما در پاسخ به ندای «هل من ناصر» تو به عرصه‌های خون و شهادت می‌شتافتیم.

درسی که ز عاشورا آموخته‌ایم این بود
قـربانی راه دین، فرزنـد و پـدر کردیم

ما هرچه داریم، از کربلا و عاشورا و اربعین و مجالس حسینی است. ما نمک‌پرورده سفره تو هستیم. ای حسین! ما مثل جابر و عطیّه، اربعین تو را ارج می‌نهیم و اگر بتوانیم به زیارت تو می‌آییم. عشق به کربلا و زیارت، یک دم از زبان‌مان نمی‌افتد. صبح‌ها وقتی سفره دعا و عزا گشوده می‌شود، دل روحمان گرسنه و تشنه عشق می‌شود، ابتدا چند مشت آب بیداری به‌صورت جان می‌زنیم، تا خواب غفلت را بشکنیم. زیارت‌نامه را که می‌بینیم، چشم‌مان آب می‌افتد. السلام علیک را که می‌شنویم، بوی خوش کربلا به مشام‌مان می‌رسد. بغض عاشورا گلوی‌مان را می‌گیرد، هوای دل‌مان ابری می‌شود و آسمان دیدگان‌مان بارانی! باران اشک، ما را تا دریای کرامت تو پیش می‌برد.

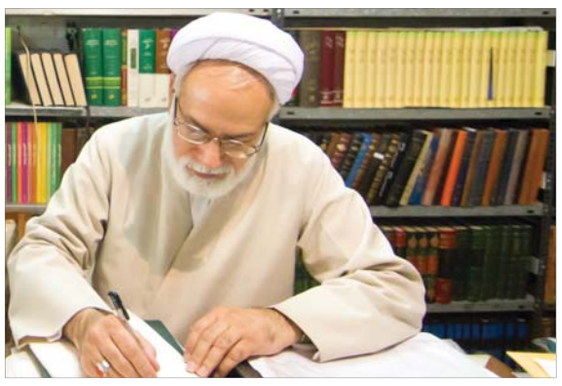

تا که نامت می‌بریم از دیده آب آید بیرون! ما هر روز، جرعه جرعه زیارت عاشورا می‌نوشیم و سر سفره توسل، ولایت را لقمه لقمه در دهان کودکان‌مان می‌گذاریم. غذای روح ما از عطای توست، یا اباعبدالله! الحمدلله که در این خشک‌سالی دل و قحطی عشق، نم‌نم باران اشک، غنیمتی است که رواق چشمان ما را آینه‌کاری می‌کند. از خدا می‌خواهیم که ما را به چشمه کربلا و نهر علقمه تشنه‌تر سازد. امروزه بر سر در دل‌های ما پرچمی نصب شده که بر آن نوشته است: «السلام علیک یا اباعبدالله»، ما به این پرچم عشق می‌ورزیم و زیر این علم بلند عاشورایی سینه می‌زنیم و ترویج خوبی‌ها و مبارزه با مفاسد را برای خود یک وظیفه می‌دانیم.

به شفاعت تو هم بسیار دل‌بسته و امیدواریم. ما با تو و اهل‌بیت تو همدلی می‌کنیم. به این امید که این همدلی ما را به همراهی هم بکشد و هم در دنیا و هم در آخرت با شما باشیم. دوست داریم، با چشمی که بر تو گریسته‌ایم، گناه نکنیم. از خانه‌ای که صدای یا حسین از آن بلند شده، صدای حرام بیرون نیاید. دلی را که بی‌محبت توست، به بیگانه از تو نسپاریم.

علاقه و عشق تو را با هیچ عشقی عوض نکنیم و با کودکان قافله عاشورا که در محاصره دشمن و در اضطراب و بی‌قراری و در سفر کوفه و شام بودند، همدردی کنیم. دوست داریم مثل تو، همیشه و همه‌جا و در همه حال، اهل نماز و قرآن و خداجویی و کسب رضای پروردگار باشیم. آخرت را از یاد نبریم، از گناه و منکرات که راه جهنم را برای ما باز می‌کند، دوری کنیم تا لیاقت برخورداری از شفاعت تو را داشته باشیم.

امروزه خداشناسی و دینداری و عزت ما مدیون توست. تو با قیام خود، غیرت و شجاعت و امر به معروف و نهی از منکر را زنده کردی، تو خودت یک معروف مجسم بودی و حاکمیت یزید و سلطه فاسدان، بارزترین نمونه منکر سیاسی بود. خطّ تو، خطّ مبارزه با کفر و ظلم و فساد بود.

هرچند آن روز در کربلا جسم تو بر زمین افتاد و پیکر مطهرت لگدکوب سُمّ اسبان شد؛ ولی فکر انقلابی و نهضت اصلاحی و حرکت منکرستیز و ستم‌سوز تو زمین و زمان را فراگرفت و امروز، لبنان و فلسطین و غزّه مظلوم، از عاشورای تو درس و الهام می‌گیرد. ما نخواهیم گذاشت عاشورا و اربعین تو از شور بیفتد و فراموش شود و هدف خدایی تو بر زمین بماند.

آنان که می‌خواهند تو را از ما بگیرند و ما را با اشک و عزا و نوحه و کربلا بیگانه سازند، بیهوده می‌کوشند. جاودانگی تو را خدا تضمین کرده است.

ما که تو را از یاد نمی‌بریم...

به حق مادرت زهرا علیهاالسلام تو هم ما را از یاد مبر!

بازخوانی ابعاد گوناگون حماسه اربعین در بیانات امام خامنه‌ای

در دنیای مدرن امروز، کنش اجتماعی امری نادر و غریب است؛ اما با این اوصاف راه‌پیمایی اربعین نشان‌گر این است که هنوز کنش اجتماعی آن هم، از نوع دینی همچنان زنده و پویاست.
یکی از شخصیت‌هایی که هرساله به بیان برخی از این نشانه‌ها پرداخته است، رهبر معظم انقلاب اسلامی امام خامنه‌ای است؛
در ادامه برخی از نشانه‌های نهفته در راهپیمایی اربعین را که از بیانات معظم‌له استخراج شده است، مرور می‌کنیم.

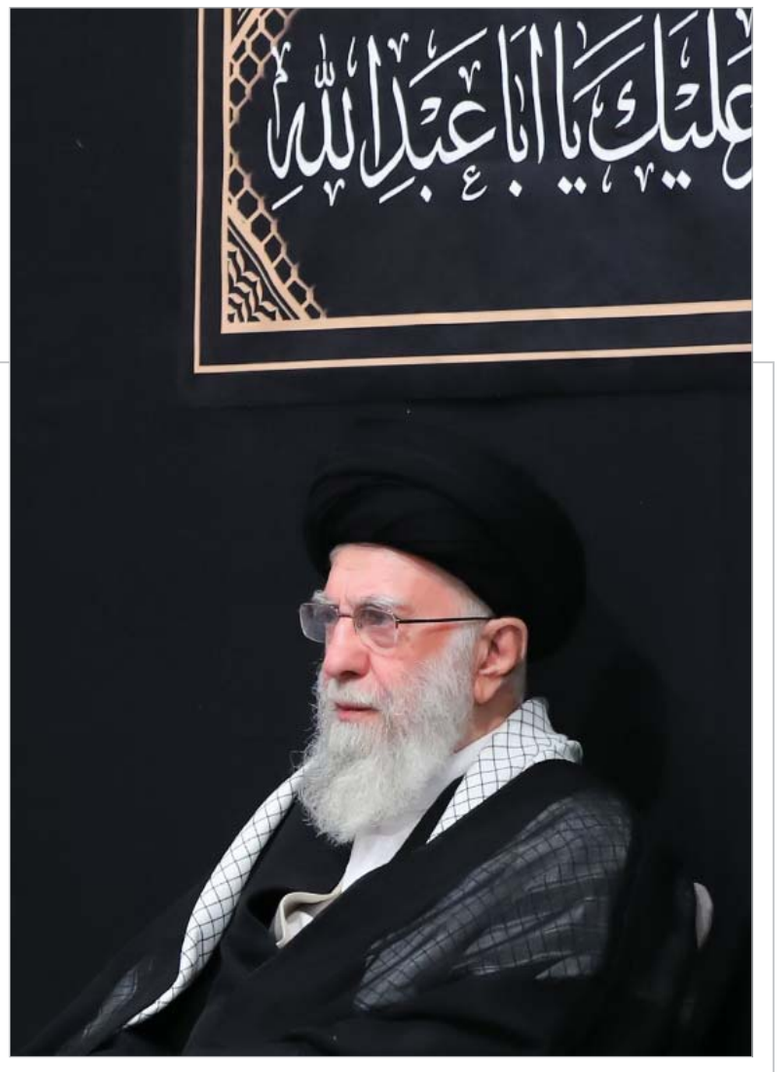

• راهپیمایی اربعین؛ قوت اسلام

یکی از مصادیق قوّت را امروز دنیای اسلام دارد، مشاهده می‌کند و آن، راه‌پیمایی اربعین است؛ «وَ اَعِدّوا لَهُم مَا استَطَعتُم مِن قُوَّة». راه‌پیمایی اربعین قوّت اسلام است، قوّت حقیقت است، قوّت جبهه مقاومت اسلامی است که این جور اجتماع عظیم میلیونی راه می‌افتند به سمت کربلا، به سمت حسین علیه‌السلام، به سمت قلّه و اوج افتخار فداکاری و شهادت که همه آزادگان عالم باید از او درس بگیرند. (۱۳۹۸/۰۷/۲۱)

• موهبت بزرگ الهی

پاداشی که خدای متعال به شهید معمولی می‌دهد، این را خدای متعال می‌گوید: ﴿حیأٌ عِندَ رَبِّهِم یُرزَقونَ * فَرِحینَ بِمآ ءاتهُمُ اللهُ مِن فَضلِه وَیَستَبشِرونَ بِالَّذینَ لَم یَلحَقوا بِهِم مِن خَلفِهِم اَلّا خَوفٌ عَلَیهِم﴾؛ [وقتی] خدای متعال درباره یک شهید معمولی این جور حرف می‌زند، خب اَجر شهیدی مثل حسین‌بن علی علیه‌السلام که شهادت او قابل مقایسه با هیچ شهادتی نیست... اصلاً قابل مقایسه نیست با اجر یک شهید معمولی، از جمله این اجرها و پاداش‌ها این است که «وَاِجابَةَ الدُّعاءِ عِندَ قَبرِه». در کنار قبر حسین‌بن علی علیه‌السلام شما دعا کنید، دعای‌تان مستجاب است. [واقعاً] دعا کنید؛ لقلقه لسان نباشد؛ بخوانید و بخواهید خدا را، خدای متعال وعده کرده است که اجابت خواهد کرد. اینهایی که می‌روند این راه را پیاده طی می‌کنند و می‌رسانند، خودشان را به آنجا در این پیاده‌روی اربعین، واقعاً یک موهبت بزرگ الهی را خدای متعال در اختیار اینها گذاشته. (۱۳۹۸/۰۷/۰۱)

• حرکتِ عشق و ایمان

پدیده بی‌نظیر و بی‌سابقه‌ای هم در این سال‌های اخیر به وجود آمده و آن، پیاده‌روی میان نجف و کربلا یا بعضی از شهرهای دورتر از نجف تا کربلاست؛ بعضی از بصره، بعضی از مرز، بعضی از شهرهای دیگر، پیاده راه می‌اُفتند و حرکت می‌کنند. این حرکت، حرکت عشق و ایمان است؛ ما هم از دور نگاه می‌کنیم به این حرکت و غبطه می‌خوریم به حال آن کسانی که این توفیق را پیدا کردند و این حرکت را انجام دادند:

گرچه دوریم به یاد تو سخن می‌گوییم بُعد منزل نبوَد در سفر روحانی

(۱۳۹۴/۰۹/۰۹)

• انتشار جهانی پیام امام حسین علیه‌السلام

ما امروز احتیاج داریم که حسین‌بن علی علیه‌السلام را به دنیا بشناسانیم... امروز با صدها وسیله علیه اسلام و علیه معارف اسلامی تبلیغ می‌شود؛ در مقابل این حرکت خصمانه جبهه کفر و استکبار، حرکت معرفت حسینی می‌تواند، یک‌تنه سینه سپر کند، بایستد و حقیقت اسلام را، حقیقت قرآن را به دنیا معرّفی کند. منطق حسین‌بن علی علیه‌السلام منطق دفاع از حق است، منطق ایستادگی در مقابل ظلم و طغیان و گمراهی و استکبار است. این منطقِ امام حسین علیه‌السلام است. امروز دنیا به این منطق نیازمند است؛ امروز دنیا شاهد حاکمیّت کفر و استکبار و حاکمیّت فساد است، دنیا شاهد حاکمیّت ظلم است؛ این پیام امام حسین علیه‌السلام، پیام نجات دنیاست؛ حرکت عظیم اربعین این پیام را در دنیا منتشر می‌کند و به‌فضل الهی و به‌حول و قوّه الهی و به‌توفیق الهی، این حرکت بایستی روز به روز تقویت بشود. (۱۳۹۸/۰۶/۲۷)

• رسانه بی‌همتا

امروز در دنیای پیچیده پُرتبلیغات و پُرهیاهویی که بر بشریّت حاکم است، این حرکت اربعین، یک فریاد رسا و یک رسانه بی‌همتاست. چنین چیزی وجود ندارد دیگر در دنیا، اینکه میلیون‌ها انسان راه می‌افتند، نه فقط از یک شهر یا یک کشور [بلکه] از کشورهای مختلف و نه فقط از یک فرقه اسلامی [بلکه] فِرَق مختلف اسلامی و حتّی بعضی ادیان غیراسلامی. این وحدت حسینی [است]. (۱۳۹۸/۰۷/۲۱)

• حضور میلیونی، نشانه اوج‌گیریِ تفکر مبارزه

راه‌پیمایی عظیم اربعین واقعاً یک پدیده است، یک پدیده‌ی الهی است، یک پدیده معنوی است. حقیقتاً قابل توصیف نیست؛ مثل خیلی از این پدیده‌های مهمّ الهی، درست قابل تفسیر هم نیست؛ یعنی نمی‌شود، این حادثه را تحلیل کرد. این‌جور این جمعیّتِ عظیمِ میلیونی راه بیفتند، در ظرف چند سال این تحقّق پیدا کند، شکل پیدا کند! بله، در گذشته راه‌پیمایی بود؛ امّا این خبرها نبود. ما اطّلاع داریم که در ایّام مختلف، چه اربعین، چه غیر اربعین - در خصوص اربعین یا بعضی اوقات دیگر- طلّاب از نجف و جاهای مختلف عراق حرکت می‌کردند، می‌رفتند؛ جمعیّت‌های فراوانی هم بودند؛ امّا این جمعیّتِ عظیمِ میلیونی از جاهای مختلف دنیا - چند میلیون از ایران و میلیون‌ها از خود عراق و از کشورهای دیگر- این حرکت عظیم، با وجود تهدیدهای تروریستی‌ای که همیشه وجود داشته و امروز هم وجود دارد، یک پدیده فوق‌العاده عظیمی است؛ خیلی مهم است. این نشان‌دهنده اوج گرفتن همین تفکّر مبارزه در راه خدا و در راه اسلام و آمادگی عمومی و همگانی در این راه است و امیدواریم که خداوند متعال برکت بدهد به این حرکت‌ها و برکت بدهد به مردم. (۱۳۹۶/۰۸/۲۲)

• «توطئه سکوت» و «تحلیل خصمانه» دشمن

پدیده اربعین یک پدیده غیرقابل توصیفی است، اصلاً بی‌نظیر است؛ یک رزمایش عظیم و شگفتی‌ساز است. این حرکت فوق‌العاده، در دنیا دیگر نظیری ندارد. غربی‌ها هم نمی‌توانند درک کنند، این حرکت را که یعنی چه، چطور می‌شود؟ لذا شما می‌بینید، دستگاه‌های تبلیغاتی‌شان اوّلاً چند سال که سکوت می‌کنند، «توطئه سکوت»؛ [درحالی‌که] کمترین حرکتی را در هر جای دنیا اینها منعکس می‌کنند. چند سال اینها اصلاً اسم این حرکت عظیم مردمی را نیاوردند، اشاره‌ای به آن نکردند، تصویری از آن منتشر نکردند... یک مقداری [به آن] پرداختند، تحلیل‌های خصمانه، تحلیل‌های غلط کردند که از نظر مؤمنان به این راه، تحلیل‌های بلاهت‌آمیزی است. امثال این رادیوی انگلیس و امثال اینها تحلیل خصمانه کردند. این نشان‌دهنده این است که فورانِ این سرچشمه فیّاض، به‌شدّت آنها را دست‌پاچه کرده، نمی‌توانند تحلیلش کنند. (۱۳۹۷/۰۸/۱۲)

• توصیه‌ها

پیاده‌روی اربعین را مغتنم بشمارید

این حرکت عظیمِ مردم از ایران، از کشورهای دیگر اسلامی، از هند، از اروپا، حتّی از آمریکا و کشورهای دیگر، از راه‌های دور، افرادی می‌آیند در این راه‌پیمایی شرکت می‌کنند؛ دو روز، سه روز بیشتر یا کمتر، در این راه، پای پیاده حرکت می‌کنند؛ مردم عراق هم انصافاً با کمال بزرگواری و محبّت پذیرایی می‌کنند از اینها؛ خیلی حرکت عظیم و پرمعنا و پرمغزی است و کسانی که موفّق می‌شوند، باید مغتنم بشمارند. (۱۳۹۴/۰۹/۰۹)

زیارت‌نامه‌های ائمه علیهم‌السلام را بخوانید

این زیارت ائمّه علیهم‌السلام، این معاشقه معنوی با این بزرگواران، این زیارت‌های سرشار از مفاهیم عالی و ممتاز که در اختیار ماست. بعضی دنبال سند می‌گردند برای بعضی از این زیارت‌ها؛ من عرض می‌کنم بدون سند هم این زیارت‌ها را می‌شود خواند. خب ما وقتی بخواهیم، با اینها حرف بزنیم، با چه زبانی حرف بزنیم؟ کِی می‌توانیم با این فصاحت، با این بلاغت، با این شیوایی کلمات پیدا کنیم، ترکیبات پیدا کنیم، مفاهیم پیدا کنیم در ذهن خودمان و با اینها حرف بزنیم؟ این زیارت‌ها خیلی خوب است؛ البتّه این مانع از این نمی‌شود که انسان‌ها همین‌طور [به‌شکل] دلی هم با این بزرگواران حرف بزنند - مثل کسی که با پدر خود یا با عزیز خود حرف می‌زند و شکایت می‌کند و حرف می‌زند- مانع از آنها نیست؛ امّا این زیارت‌ها و زیارت‌نامه‌هایی که در اختیار ما هست هم، واقعاً یکی از چیزهای مغتنمی است که بحمدالله در مکتب ما وجود دارد. (۱۳۹۴/۰۹/۰۹)

پیوند بین برادران مسلمان را مستحکم‌تر کنید

از دَه‌ها کشور در راه‌پیمایی اربعین شرکت می‌کنند و میهمان مردم عراق می‌شوند. سعی کنیم در این راه‌پیمایی، پیوندهای مستحکم بین برادران مسلمان را بیشتر کنیم؛ پیوند بین عراقی و غیرعراقی، پیوند بین شیعه و سنّی، پیوند بین عرب و فارس و تُرک و کُرد؛ این پیوندها مایه سعادت است. این پیوندها آیت رحمت پروردگار است. دشمن سعی در تفرقه دارد که نتوانسته است و به‌حول و قوّه الهی نخواهد توانست. ما -ایران و عراق- دو ملّت هستیم متّصل به یکدیگر؛ تن‌های ما، دل‌های ما، جان‌های ما به یکدیگر متّصل است؛ آنچه این اتّصال را ایجاد کرده است، ایمان بِالله و محبّت به اهل‌بیت علیهم‌السلام است، محبّت به حسین‌بن علی علیه‌السلام است؛ روز به روز هم این زیاد خواهد شد ان‌شاءالله. دشمنان توطئه می‌کنند؛ امّا توطئه دشمنان اثری نخواهد کرد. (۱۳۹۸/۰۶/۲۷)

از ظرفیت اربعین برای ایجاد تمدن اسلامی نوین استفاده کنیم

این مراسم[راهپیمایی اربعین] را هر چه می‌توانید و هرچه می‌توانیم، باید پُربارتر و معنوی‌تر کنیم؛ معنا و مضمون این مراسم را باید روز به روز بیشتر کنیم؛ اهل فکر، اهل فرهنگ، اهل اقدام فرهنگی و فکری، برای این حرکت عظیم بنشینند، برنامه‌ریزی کنند. امروز هدف هر مسلمان، باید ایجاد تمدّن اسلامی نوین باشد؛ ما امروز این را می‌خواهیم. ملّت‌های اسلامی ظرفیّت‌های عظیمی دارند که اگر از این ظرفیّت‌ها استفاده شود، امّت اسلامی به اوج عزّت خواهد رسید؛ ما باید به این بیندیشیم، به این فکر کنیم؛ ایجاد تمدّن عظیم اسلامی، هدف نهایی ماست. (۱۳۹۸/۰۶/۲۷)

روحیاتِ معنوی سفر اربعین را حفظ کنید

در این جور حوادث که شما دست قدرت الهی را پشت سرش به‌وضوح می‌بینید و برکاتش را مشاهده می‌کنید، باید شکر کرد. اگر شکر کردیم، می‌ماند، اگر شکر نکردیم، گرفته می‌شود... این حادثه راه‌پیمایی را شکر کنید. شکرش ازجمله به این است که آن روحیّات را، آن حالات را - که در این دو سه روزی که مشغول راه‌پیمایی بودید، آنجا مشاهده کردید یا احساس کردید- در خودتان نگه دارید؛ آن برادری را، آن مهربانی را، آن توجّه به ولایت را، آن آماده شدن بدن برای تَعَب کشیدن را، آن ترجیح دادن، زحمت کشیدن و عرق ریختن و راه رفتن بر راحتی و تنبلی را. در همه امور زندگی باید این را دنبال کرد؛ این می‌شود شکر. (۱۳۹۵/۰۹/۰۳)

چرایی بزرگداشت اربعین امام حسین علیه‌السلام

اعتبار اربعین امام حسین علیه‌السلام از گذشته، میان شیعه و در تقویم تاریخی وفاداران به امام حسین علیه‌السلام شناخته شده بوده است؛ سنتی که تا به امروز در کربلای عراق با قوت برپاست و هرساله شاهدیم که میلیون‌ها شیعه، از همه جای دنیا در این روز بر سر مزار امام حسین علیه‌السلام گرد می‌آیند و به عزاداری می‌پردازند. سؤال این است که دلیل و یا دلایل بزرگداشت حضرت سیدالشهداء علیه‌السلام در این روز چیست؟ آیا «اربعین» ریشه در مستندات روایی و تاریخی ما دارد؟

• دلیل بزرگداشت اربعین

از دلایل بزرگداشت اربعین امام حسین علیه‌السلام آن است که از شعائر مهم اسلامی است. «شعائر»، جمع شعار است و کلمه شعار از همان ماده‌ای است که کلمه شعور از آن آمده است که مفهوم علم و درک در آن است. شعار، عبارت است از چیزی که نوعی اعلام وابستگی در آن وجود داشته باشد. هر کاری که انسان می‌کند که مفهوم و معنای آن کار این باشد. یا لااقل متضمن این جهت باشد. که وابستگی انسان را به یک گروه معین، به یک فرقه معین، به یک کشور معین، به یک حزب و جمعیت معین اعلام کند، به آن شعار می‌گویند. اسلام یک دین اجتماعی است. اسلام، هم دین است هم دنیا، هم آخرت است، هم مقررات معنوی و الهی و روحی دارد و هم مقررات اجتماعی. اسلام در جمیع شئون زندگی بشر مقررات دارد. ایدئولوژی اسلام همه چیز دارد؛ قانون اقتصادی دارد، قانون سیاسی دارد، قانون اجتماعی دارد، قانون قضایی دارد، فرهنگ دارد، اخلاق دارد، خداشناسی دارد. اسلام به‌حکم اینکه یک دین اجتماعی است، به این مسئله قانع نیست که من و شما مسلمان باشیم برای خودمان. من خودم برای خودم که زندگی می‌کنم، شخصاً یک آدم مسلمان هستم؛ یعنی معتقداتم معتقدات اسلامی است و به مقررات اسلامی عمل می‌کنم. عبادات اسلامی را، نماز را، روزه را، در موقع خودش بجا می‌آورم. قوانین به‌اصطلاح خانوادگی، ازدواج و طلاقم بر اساس موازین اسلام است. قوانین تجاری من بر اساس موازین اسلام است؛ پس من مسلمانم. اسلام گذشته از این مسائل به‌حکم اینکه محتوای اجتماعی دارد و می‌خواهد، همیشه به‌صورت یک واحد اجتماعی زندگی کند، یک سلسله شعائر و شعارهایی هم دارد؛ شعارهایی که یک مسلمان باید با این شعارها زندگی کند؛ یعنی باید زندگی خودش را با این شعارها توأم کند و همیشه با این شعارها اعلام کند: من مسلمانم؛ نه به زبان بگوید: من مسلمانم!

شما اگر در یک کشور خارجی حرکت می‌کنید و روی اتومبیل خودتان پرچم سه‌رنگ زده‌اید، به زبان نمی‌گویید من ایرانی هستم؛ ولی با عملتان می‌خواهید به همه اعلام کنید، من ایرانی‌ام، من وابسته به ایرانم، من ابایی و ننگی ندارم از اینکه ایرانی باشم، افتخار هم می‌کنم که ایرانی باشم. همان پرچم را که شما نصب می‌کنید. که در واقع شعار عملی شماست. وابستگی خودتان را به ایران اعلام می کنید.[1]

بر این اساس، از شعائر خاص شیعه که در هیچ مکتب و ملتی همانند ندارد، اربعین امام حسین علیه‌السلام است. زیارت مخصوصه آن حضرت در روز اربعین، شعاری است که فقط به شیعه اختصاص دارد. امام حسن عسکری علیه‌السلام می‌فرماید: «نشانه‌های مؤمن پنج چیز است: پنجاه و یک رکعت نماز (اعم از واجب و نافله در طول شبانه‌روز)، زیارت اربعین سیدالشهدا علیه‌السلام، انگشتر در دست راست کردن، پیشانی بر خاک گذاردن و بلند گفتن بسم الله الرحمن الرحیم».[2]

در کتاب کامل الزیارات از امام صادق علیه‌السلام روایت شده است: «آسمان به‌مدت چهل روز بر حسین علیه‌السلام خون گریست و زمین به‌مدت چهل روز تیره و تار شد و خورشید به‌مدت چهل روز با حالت خون‌رنگ به اندوه و ماتم نشست و فرشتگان تا چهل روز بر حسین علیه‌السلام گریستند.»[3]

از امام محمدباقر علیه‌السلام نیز روایت شده است: «آسمان پس از حضرت یحیی‌بن زکریا جز بر حسین‌بن علی علیه‌السلام نگریست و بر حسین علیه‌السلام به‌مدت چهل شبانه‌روز گریست.»[4] استاد شهید مطهری رحمه‌الله درباره فلسفه «شعائر بودن» اربعین و عزاداری در آن می‌نویسد: «هیچ با خودتان فکر کرده‌اید که فلسفه اینکه باید عزاداری امام حسین علیه‌السلام هر سال [در عاشورا و اربعین] تجدید شود، چیست؟ اسلام می‌گوید: عزاداری معمولی برای افراد عادی، سه روز است؛ یعنی اگر کسی پدر یا برادرش مرد، سه روز به‌عنوان فرد عزادار در خانه می‌نشیند. مسلمین هم وظیفه دارند، به تسلیت او بروند و بعد از سه روز، باید غائله را خاتمه بدهد. تنها موضوعی که گفته‌اند، برای همیشه باید آن را احیا کنید و برایش بگریید، آن را زنده نگه دارید و نگذارید فراموش شود، مسئله عزاداری بر حسین‌بن علی علیه‌السلام [در عاشوراها و اربعین‌ها] است.

چرا؟ آیا حسین‌بن علی علیه‌السلام نیازی دارد که ما و شما بیاییم، بنشینیم برایش گریه کنیم. مثلاً تشفّی قلبی پیدا می‌کند، العیاذبالله عقده‌های دلش خالی می‌شود؟ یا عقده‌های دل فاطمه زهرا یا حضرت امیر علیهاالسلام خالی می‌شود؟ اصلاً آنها عقده دارند که بخواهند خالی کنند؟ امام صادق علیه‌السلام فرمود: «سوره والفجر را بخوانید که سوره جد ما حسین‌بن علی علیه‌السلام است!» گفتند: آقا به چه مناسبت؟ فرمود: «به مناسبت آیات آخر سوره فجر: ای صاحب نفس آرام! به سوی پروردگارت بازگرد! تو از پروردگارت خشنودی». (فجر: ۲۷-۳۰)؛ عقده‌ای در روح تو وجود ندارد؛ تو آگاهانه کار خودت را انجام دادی، از کارت هم خوش‌حالی و خدا از تو راضی است. حالا برو در زمره بندگان خاص من، در زمره بندگان ما باش! حسین رفت نزد و جد، پدر، مادر و برادر بزرگوارش. آنها در یک سعادتی هستند که برای ما قابل تصور نیست. عقده‌ای ندارند که ما بخواهیم، برای تشفّی عقده آنها کاری کرده باشیم. پس مسئله چیست؟ تشفّی این است که اسلام، اصلی دارد به‌نام اصل عدل، اسلام اصلی دارد به‌نام مبارزه با ظلم و ستمگری، اصلی دارد به‌نام حماسه شهادت. حسین علیه‌السلام، سمبل احیای عدالت اسلام است. حسین، سمبل مبارزه با ظلم در دنیای اسلام است. حسین، حماسه شهادت است. حسین، شعار عدالت اسلامی است؛ شعار عدالت است.

تا شما نام حسین را زنده نگه می‌دارید، تا شما اربعین را زنده نگه می‌دارید؛ یعنی ما طرفدار عدالت اسلامی هستیم. اینکه پرچم سیاه بالای خانه‌تان می‌زنید؛ یعنی من وابسته به حسینم. کدام حسین؟ همان حسینی که در راه عدالت شهید شده؛ پس من وابسته به عدالت اسلامی‌ام. من وابسته به حسینم؛ حسینی که در راه خدا هر چه داشت داد؛ آن حسین پاک‌باخته در راه خدا. پس من طرفدار پاک‌باختگی در راه خدا هستم. همین خود، شعار است. این است که به ما گفته‌اند: نگذارید این حادثه فراموش شود. سال به سال این خاطره را تجدید کنید. عاشورا را تجدید کنید، اربعین را تجدید کنید. وقتی که این خاطره را تجدید می‌کنید، متن وقایع را برای یکدیگر بازگو می‌کنید. وقتی متن وقایع را بازگو می‌کنید، می‌بینید چگونه است که حسین برای عدل اسلامی قیام کرد و در مقابل ظلم ایستادگی کرد؛ صحنه‌ای و حماسه‌ای می‌بینید که نظیرش در همه دنیا هرگز وجود ندارد. این هم خودش تعظیم شعائر است: «هر کسی که شعائر الهی را زنده کند و بزرگ بشمارد، این نشانه آن است که قلبی پاک و متقی و پرهیزکار دارد».[5] (حج: ۳۲)

• پی‌نوشت‌ها

۱. شهید مطهری، پانزده گفتار، صص ۱۷۶ و ۱۷۸؛
۲. اربعین در فرهنگ شیعه، صص ۷۵ و ۷۶؛
۳. به‌نقل از: همان، ص ۷۱؛ ۴. به‌نقل از: همان، ص ۷۱؛
۵. پانزده گفتار، صص ۱۹۰-۱۸۸.

جرعه‌ای از خاطرات پیاده‌روی اربعین

گفت‌وگو با آیت‌الله محمد امینی گلستانی رحمه‌الله‌علیه

ایام اربعین است و خوشا به حال آن کسانی که در حال پیاده‌روی هستند یا پیاده‌روی خواهند کرد و به زیارت اربعین خواهند رسید و آن زیارت خوش‌مضمونِ روز اربعین را إن‌شاءالله خطاب به حضرت خواهند خواند. ما هم اینجا با شوق و با حسرت نگاه می‌کنیم به این گام‌هایی که:

هزاران گام در راه است و دل مشتاق و من حیران
که چون ره می‌توانم یافتن سوی درون من هم

الحمدلله جوان‌های ما راه را پیدا کردند و میلیون‌ها نفر از مردم ما و مردم غیر ما، مردم عراق و دیگران، در این راه حرکت می‌کنند.

این هم یکی از حوادث بسیار برجسته‌ای است که خدای متعال منّت گذاشته بر ما و این حادثه را برای ما خلق کرده است؛ این شد یک نماد. همیشه اربعین پیاده‌روی بود؛ امّا این حرکت عظیم که یک نماد بسیار زیبا و پرشکوهی از حضور پیروان اهل‌بیت و علاقه‌مندان به اهل‌بیت علیهم‌السلام هست؛ این نبود، ما این را نداشتیم، این را خدای متعال در اختیار ما گذاشت. خدا را بایستی شاکر باشیم.

فرازی از بیانات حضرت آیت‌الله‌العظمی خامنه‌ای
در جلسه درس خارج فقه در تاریخ ۱۵ آبان ۱۳۹۶

• فضیلت پیاده‌روی زیارت اباعبدالله الحسین علیه‌السلام

از حسین‌بن ثُوَیْر نقل شده که امام صادق علیه‌السلام فرمود: «یا حسین! انَّه مَنْ خَرَجَ مِن مَنزِلِه یرید زیارةَ قبر الحسین علیه‌السلام إنْ کانَ مَاشِیاً کتِبَتْ لَهُ بِکلِّ خُطْوَةٍ حَسَنَةٌ وَمُحِی عَنْهُ سَیئَةٌ وَإنْ کانَ رَاکباً کتِبَتْ لَهُ بِکلِّ خُطْوَةٍ حَسَنَةٌ وَحُطَّ بِهَا عَنْهُ سَیئَةٌ حَتَّی إذَا صَارَ فِی الْحَیرِ کتَبَهُ اللَّهُ مِنَ الْمُفْلِحِینَ الْمُنْجِحِینَ حَتَّی إذَا قَضَی مَنَاسِکَهُ کتَبَهُ اللَّهُ مِنَ الْفَائِزِین...» (بحارالانوار، ج ۹۸، ص ۲۸)؛ ای حسین! به‌درستی که هر کسی از خانه‌اش به قصد زیارت قبر حسین‌بن علی علیه‌السلام خارج شود، اگر پیاده باشد، با هر قدمی، حسنه‌ای برایش نوشته شده و گناهی از او پاک می‌شود و اگر سواره باشد، با هر قدمی، حسنه‌ای برایش نوشته شده و به‌واسطه آن گام، گناهی از او کنار گذاشته می‌شود تا به درِ حائر حسینی برسد که در این‌صورت خداوند نام او را از جمله رستگاران و نجات‌یافتگان ثبت می‌کند و زمانی که آداب زیارت و اعمالش را به پایان برساند، خداوند نام او را در زمره برندگان می‌نویسد.

همچنین قدامة‌بن مالک از امام صادق علیه‌السلام نقل می‌کند که حضرت فرمود: «مَنْ زَارَ الْحُسَینَ مُحْتَسِباً لَا أَشِراً وَلَا بَطِراً وَلَا سُمْعَةً مُحِصَتْ عَنْهُ ذُنُوبُهُ کمَا یمَضُّصُ النَّوْبُ فِی الْمَاءِ فَلَا یبْقَی عَلَیهِ دَنَسٌ وَیکتَبُ لَهُ بِکلِّ خُطْوَةٍ حَجَّةٌ وَکلَّمَا رَفَعَ قَدَماً عُمْرَةٌ» (بحارالانوار، ج ۹۸، ص ۱۹)؛ کسی که حسین علیه‌السلام را برای رضای خدا زیارت کند، نه برای خوش‌گذرانی و تفریح و نه به‌جهت کسب شهرت (و فخرفروشی)، گناهانش فرو می‌ریزد؛ همان‌طور که لباس در آب شسته شده (و پاک می‌شود) و در نتیجه، هیچ آلودگی بر او باقی نمی‌ماند و با هر گامی که بر زمین می‌گذارد، حجّی برایش نوشته می‌شود و با هر قدمی که برمی‌دارد، عمره‌ای برایش ثبت می‌گردد.

زمانی که بنده در نجف اشرف در حال تحصیل بودم، حدود ۲۰ سال سن داشتم. بنده در این مقال به مسائل حدود ۶۷ سال قبل می‌پردازم؛ البته بسیاری از مسائل از ذهنم فراموش شده است؛ اما آنچه را به خاطرم مانده، عرض می‌کنم. آن زمان بیشتر علما و اقشار مختلف شهر نجف اشرف در ایام مختلفی مانند عاشورا، غدیر و این طور ایام با پای پیاده به زیارت کربلای معلی می‌رفتند.

• مسیرهای پیاده‌روی از نجف تا کربلا

آن زمان از نجف دو مسیر برای رسیدن به کربلا وجود داشت؛ یک مسیر دوازده فرسخی بود که راه خشکی بود که الآن تبدیل به اتوبان شده است و ماشین‌ها از آن مسیر در تردد هستند و یک راه هجده فرسخی هم به کربلا منتهی می‌شد که از مسیر کوفه بود و از کنار شط فرات می‌گذشت و ما برای رسیدن به کربلا، از این مسیر استفاده می‌کردیم. آن موقع به‌دلیل در دسترس بودن آب، از این مسیر استفاده می‌کردند.

البته امکان نداشت، این مسیر را با کفش و نعلین طی کنیم؛ بنابراین تکه‌پوستی را زیر جوراب می‌دوختیم و در مسیر از این وسیله استفاده می‌کردیم.

• شفای بیمار با نان خشک زائرین حسینی

الحمدلله سفرهای زیادی را از این مسیر به کربلا رفتم. یادم هست، یک روز تقریباً دو فرسخ از نجف دور شده بودیم که خواستم، همین جوراب‌ها را بپوشم که متوجه شدم، جوراب‌هایم در بین راه از بین وسایلم بیرون افتاده؛ بنابراین مجبور شدم، با پای برهنه حرکت کنم.

مسیر را به این ترتیب ادامه دادم تا به ابوشیقه رسیدیم و از آنجا عبور کردیم تا آفتاب غروب کرد. در آن زمان مردان و زنان عرب که در مسیر زندگی می‌کردند، اقدام به ساخت مهمانخانه‌هایی از نی رودخانه می‌کردند که به آنها مضیف می‌گفتند و از زائرین پیاده در مضیف پذیرایی می‌کردند و التماس می‌کردند که حداقل یک لقمه از غذای آنها بخورند و مقداری از نان خشکی که به‌همراه زائرین است، به آنها بدهند و قسم می‌خوردند که ما اصلاً دکتر نمی‌رویم و اگر بیماری داشته باشیم، از همین نان خشک‌ها که همراه زائرین هست، به بیمار می‌دهیم و به احترام امام حسین علیه‌السلام بیمار شفا پیدا می‌کند و دیگر نیازی به دکتر نداریم؛ لذا زنان و مردان مسیر خیلی گریه می‌کردند تا از نان خشک خودمان به آنها بدهیم و از غذاهای گوناگونی که آماده می‌کردند، به زائرین می‌دادند. با اینکه ما در مسیر بودیم و خسته بودیم، آنها رخت‌خواب‌های خوبی آماده می‌کردند که ما بیشتر استفاده کنیم.

• منزل اول

در این سفر در هر سه منزل، جریانی برای ما اتفاق افتاد. در منزل اول، وقتی ما در مضیف نشستیم، رئیس قبیله و اطرافیان او به دیدن ما آمدند. سه نفر همراه بنده بودند؛ یکی آشیخ عبدالحمید بنابی، فرزند بزرگ مرحوم آیت‌الله شیخ یوسفعلی بنابی و دیگری آسیدموسی بنابی و دیگری هم آشیخ جواد علیاری شتربانی که در حال حاضر ساکن تهران هستند و صاحب رساله‌اند.

البته بنده بعدها این رفقا را ندیدم و الحمدلله هر سه صاحب رساله بودند و بیشتر آنها از دنیا رفته‌اند؛ مانند مرحوم آیت‌الله آشیخ علی غروی۲ که هر دو از شاگردان آیت‌الله خوئی رحمه‌الله‌علیه بودیم و ایشان صاحب رساله بود و شنیدم، موقع برگشت از کربلا به دستور صدام او را ترور کردند.

• نصیحت نافرجام

به هر حال وقتی افراد قبیله اطراف ما اجتماع کردند، آشیخ عبدالحمید بنابی شروع به نصیحت آنها کرد. رئیس قبیله گفت: آقا این شخص چوپان ماست، نماز نمی‌خواند و روزه‌اش را هم می‌خورد، او را نصیحت کنید. آشیخ عبدالحمید او را نصیحت کرد. آن شخص نماز را قبول کرد و بعد از نصیحت دیگر روزه را هم قبول کرد؛ ولی ده دقیقه بعد گفت: آقا من نه نماز می‌خوانم و نه روزه می‌گیرم. آشیخ عبدالحمید به رئیس قبیله گفت: آقا شما ایشان را وادار کنید به نماز خواندن. رئیس قبیله گفت: من اگر به او سخت بگیرم، او مرا می‌کشد! آشیخ عبدالحمید با تعجب گفت: او تو را می‌کشد؟

این حرف در دهان شیخ بود که این چوپان شمشیرش را کشید و خواست به آشیخ عبدالحمید بزند که فوراً او را گرفتند و مأموری با اسلحه کنار ما قرار دادند تا مراقب ما باشد. ما از ترسمان تا صبح نتوانستیم بخوابیم. نزدیک صبح مقداری خوابم برد. اذان صبح را که گفتند، من از مضیف بیرون آمدم؛ اما وقتی که برگشت، دیدم آشیخ عبدالحمید نیست. خیلی ترسیدم و با خودم گفتم: شاید آن چوپان نیمه شب آمده و از طرف دیگر مضیف او را کشیده و با خود برده است؛ ولی بعد متوجه شدیم که نیمه‌شب به‌طوری که کسی متوجه نشود وسایلش را برداشته و حرکت کرده است. ما هم حرکت کردیم و دو فرسخ که آمدیم، آشیخ عبدالحمید را در یکی از باغ‌های مسیر مشاهده کردیم و از ملاقات ایشان خوشحال شدیم.

• در کنار فرات

در کنار فرات و در آب و هوای خوب و باغات و مزارع حرکت می‌کردیم و دوستان اشعاری راجع به عاشورا و کربلا می‌خواندند و گریه می‌کردیم تا به قنیطره اول رسیدیم. یک ساعت از شب گذشته بود که ما به یک مضیف رسیدیم. آنجا مختصری استراحت کردیم و با اصرار زیاد، ما را آنجا نگه داشتند. نیمه شب بیدار شدم و متوجه شدم که رفقا بیدار شده‌اند و خیلی ناراحت هستند. سؤال کردم چرا نخوابیدید؟

یکی از دوستان گفت: خوابیده بودیم که عربی شمشیر به‌دست وارد مضیف شد و می‌خواست، لحاف روی من را بکشد. من دیدم اگر حرکت کنم، با شمشیرش من را می‌زند. من کبریتی داشتم که آن را روشن کردم که ترسید و بیرون رفت.

صاحب مضیف۳ آمد و تا صبح مأموری برای کشیک قرار داد. فردا صبح مجدداً به راه افتادیم.

در مسیر کبکی از یک عرب خریدیم و چون برای پختن آن ظرفی نداشتیم، آن را داخل کاسه‌ای روی آتش قرار دادیم که پخت و برای نهار آن غذا را میل کردیم. مجدداً حرکت کردیم تا به قنیطره دوم رسیدیم و آنجا استراحت کردیم.

• منزل سوم

شب سوم به منزل سوم رسیدیم. آنجا عده‌ای از عرب‌ها بودند که مقلد آیت‌الله آسید عبدالهادی شیرازی رحمه‌الله‌علیه ۴ بودند که از ما پذیرایی خوبی کردند و به‌خوبی استراحت کردیم و خوب خوابیدیم.

روز چهارم به سمت کربلا حرکت کردیم و در یک فرسخی کربلا دیوارهای شهر را مشاهده کردیم. همان موقع ماشینی رسید و جلوتر پیاده شد. متوجه شدیم، مأموران دولتی هستند و مشغول عکسبرداری‌اند. وقتی رسیدیم، متوجه شدیم کسی را کشته‌اند و مأمورین برای بررسی آمده‌اند. ما را نگه داشتند و گفتند: شما از این جریان اطلاع دارید که گفتیم: ما اهالی اینجا نیستیم و به سمت کربلا می‌رویم. یکی از مأمورین به ما گفت: سریع دور شوید! این مأمور سنی است و شما را گرفتار می‌کند.

مقداری که آمدیم، متوجه شدم که مأموری دنبال ما فرستاده‌اند تا حرف‌های ما را گوش کند. من به‌بهانه اینکه می‌خواهم، وسایلم را جابه‌جا کنم، ایستادم و به دوستان گفتم: این شخص مأمور است، باید با ما بیاید و چاره‌ای نداریم. وقتی به کربلا رسیدیم، فیلم دوربینم را به عکاسی بردم تا ظاهر کند که دیدم، آن مأمور دولتی که در صحنه مشغول عکاسی بود، هم آنجا بود.

• عشق توصیف‌ناپذیر مردم و علما به زیارت اباعبدالله الحسین علیه‌السلام

آن زمان مردم به زیارت امام حسین علیه‌السلام با پیاده خیلی علاقه داشتند و آرزو داشتند که حداقل یک مرتبه با پای پیاده برای زیارت آن‌حضرت بروند. آیت‌الله مکارم شیرازی می‌گفتند: در سال ۶۹ یا ۷۰ موفق به این زیارت پیاده شده‌ام و مراجع تقلیدی نظیر آیت‌الله سید محمدرضا گلپایگانی رحمه‌الله‌علیه و دیگر آقایان، راجع به این پیاده‌روی حرف‌های زیادی دارند و علما و طلاب و اقشار مختلف مردم نجف موفق به این زیارت بودند.

• شیخ‌الطایفه

دوست طلبه‌ای داشتیم که به او شیخ‌الطایفه می‌گفتیم و در مدرسه سید در نجف اشرف درس می‌خواند. ایشان صدای بسیار خوبی داشت و در جلسه‌ای من دیدم که زن‌های عرب گردنبندهای‌شان را برای ایشان فرستادند. در یک سفر دوست‌مان شیخ‌الطایفه با ما بود. وقتی ایشان در باغات مسیر حرم حسینی، مرثیه‌خوانی می‌کرد و صدایش می‌پیچید، برای ما خاطره‌های فراموش‌نشدنی ایجاد می‌کرد. امیدوارم خداوند به احترام امام حسین علیه‌السلام این زیارت پیاده را قسمت همه بفرماید.

• شما درستان را بخوانید!

حوزه‌های علمیه در ایام اربعین همیشه تعطیل بود و علما و طلاب هر هفته برای زیارت کربلا با پای پیاده حرکت می‌کردند؛ البته استاد ما آقای شیخ محمدعلی سرابی۵ که از اولیاء و سالکان راه حق بودند، هر چقدر در ایام عزا و حتی در عزای حضرت زهرا علیهاالسلام از ایشان خواهش می‌کردیم که اجازه بدهید، درس را تعطیل کنیم تا به عزاداری برسیم، قبول نمی‌کرد و می‌فرمود: به‌همان زهرا علیهاالسلام! او راضی است که شما درستان را بخوانید و وقت خودتان را ضایع نکنید، عمر کوتاه است؛ ولی سایر علما در وقفه‌ها و مخصوصاً در عید غدیر، عاشورا و اربعین از نجف تا کربلا حرکت می‌کردند.

• دیدار با علما در مسیر پیاده‌روی

با علمای زمان در مسیر پیاده‌روی ملاقات‌هایی داشتیم که به ما توصیه می‌کردند که با نیت خالص و قوت قلب به زیارت بروید تا مقام شامخ امام حسین علیه‌السلام را درک کنید که چه زحمتی متحمل شد تا از حق دفاع کرده و تسلیم ظلم و ظالم نشود.

• پذیرایی از زائران

آن زمان روستائیانی که در مسیر بودند، با پلو و انواع خورشت از زائرین پذیرایی می‌کردند؛ ولی زائرین همراه خودشان فقط نان خشک می‌بردند؛ چراکه هوا گرم بود و غذا خراب می‌شد؛ اما روستائیان مسیر با علاقه زیادی از زوار پذیرایی می‌کردند. آن زمان در مسیر خشک دوازده فرسخی، راه بیابانی بود و تعداد روستاها بسیار کم بود؛ اما در مسیر شط آبادانی بیشتر بود. در مدارس علمیه کربلا حجره‌ای می‌گرفتیم و یکی دو شب اقامت می‌کردیم. آن زمان هم این‌طور بود که حرم اباعبدالله علیه‌السلام در ایام زیارتی شلوغ می‌شد.

• سخن پایانی

جابربن عبدالله انصاری با اینکه از دو چشم نابینا بود و از اصحاب سرّ رسول خدا صلی‌الله‌علیه‌وآله بود، در اولین اربعین همراه یکی از دوستانش به‌نام عطیه از مدینه به سمت کربلا حرکت کرد. آن زمان کربلا به‌صورت بیابانی بود که قبور مطهر امام حسین و حضرت اباالفضل علیهماالسلام و اصحاب در آن وجود داشت. وقتی به کربلا رسیدند، جابر به عطیه گفت: دست مرا بگیر و به فرات برسان. شعبه‌ای از فرات به‌صورت نهر باز شده که امروزه به آن نهر حسینی می‌گویند. جابر غسل زیارت کرد و به عطیه گفت: دست مرا به قبر امام حسین علیه‌السلام برسان که عطیه دست او را گرفت و به قبر آن‌حضرت رساند. وقتی دست جابر به قبر امام حسین علیه‌السلام رسید، سه مرتبه صدا زد: حسین! حسین! حسین!؛ اما دید جوابی نمی‌آید. جابر گفت: یا حسین! حبیب لا یجیب حبیبه؟؛ آیا دوست به دوستش جواب نمی‌دهد؟ من از اصحاب جد بزرگوار تو هستم که بارها تو را در آغوش گرفته‌ام، چقدر تو مرا دیده‌ای و به من محبت کرده‌ای و از این حرف‌ها زد تا غش کرد و وقتی حال او به‌جا آمد، دوباره زیارت امام حسین علیه‌السلام را شروع کرد. ان‌شاءالله زیارت امام حسین علیه‌السلام در اربعین روزی همه ما بشود.

• پی‌نوشت‌ها

۱. ایشان در سال ۱۳۱۳ هجری شمسی در شهر تبریز در میان خانواده‌ای که معروف به علم و تقوی و فضیلت بودند، دیده به جهان گشود. خاندان بزرگ و محترم غروی علیاری، با ریشه ۲۵۰ ساله علمی آیت‌الله الکبری حضرت علامه مولی علی عیاری قدس‌سره فقیه، محدث، حکیم، طبیب، ریاضی‌دان، منجم، مورخ، نسابه و جامع علوم و فنون بوده است و از محضر اساتید بزرگواری چون آیات عظام شیخ مرتضی انصاری، شیخ راضی نجفی، شیخ مهدی آل‌کاشف، سیدحسن شیرازی و... رحمهم‌الله کسب فیض نموده است که از ایشان بیش از ۴۰ جلد تألیف و آثار گران‌قدر در علوم مختلف باقی مانده است.

۲. آیت‌الله شیخ علی غروی از بارزترین شاگردان مرحوم آیت‌الله‌العظمی خوئی بود و از نخستین کسانی بود که تقریرات فقهی استاد (التنقیح فی شرح العروة‌الوثقی) را به رشته تحریر درآورد و آراء و نظریات او را در میان دانش‌پژوهان منتشر ساخت. به‌نوشته «ویکی‌فقه» به‌خاطر تبحر و عمق علمی و معنوی وی، جلسات بحث ایشان با حضور انبوه طلاب پررونق می‌شد؛ به‌طوری که در این اواخر درس وی از بزرگ‌ترین و سودمندترین بحث‌های خارج نجف اشرف شمرده می‌شد و از جهت کمی و کیفی درس‌ها بین او و آیت‌الله سیدعلی سیستانی تقسیم شده بود. آیت‌الله میرزا علی غروی، پس از زیارت مرقد مطهر امام حسین علیه‌السلام در راه بازگشت در شب جمعه ۲۳ صفر ۱۴۱۹هـ.ق (۱۳۷۷/۳/۲۸هـ.ش) در کنار پست خروجی بازرسی سازمان امنیت عراق به‌اتفاق همراهانش حجت‌الاسلام حاج شیخ محمدعلی فقیه لبنانی (متولد: بیروت، ۱۹۷۴م) دامادش و مستخدم و راننده‌اش به شهادت رسید.

۳. اسم مکان ضیافت و محل مهمانخانه؛ فضایی از خانه که مجزا یا پیوسته در کنار خانه‌های مردم عرب ساخته می‌شود و مصالح آن از جنس مصالح خانه است؛ اما مضیف‌هایی که در مناطق اهواز و جنوب عراق ساخته می‌شوند، از جنس نی مردابی است و فضایی بسیار زیبا و جلوهای فاخری از معماری دارد که تمام اجزای این خانه که به‌شکل یک سالن بزرگ است، از جنس نی ساخته می‌شود.

۴. سید عبدالهادی شیرازی رحمه‌الله (۱۳۸۲-۱۳۰۵ق) فقیه، اصولی و مرجع تقلید شیعیان در قرن چهاردهم هجری است. وی پس از درگذشت سیدابوالحسن اصفهانی رحمه‌الله مرجعیت را عهده‌دار شد. آیت‌الله شیرازی در دوره عبدالکریم قاسم، حاکم عراق، در مقابله با تبلیغات حزب بعث، فتوای ضد کمونیستی صادر کرد.

۵. استاد محمد امینی گلستانی در معرفی استاد خود جناب آقای سرابی در گفت‌وگویی که با هفته‌نامه افق حوزه داشته است، این‌چنین می‌گوید:

آشیخ محمدعلی سرابی که استاد نهج‌البلاغه ما بود، از اولیاء و اوتاد و سالکان راه حق بود و تا آخر عمر شریفش در نهایت فقر زندگی می‌کرد؛ به‌طوری‌که تا سن ۵۵ سالگی توانایی مالی ازدواج نداشت و در مدرسه سیّدکاظم یزدی قدس‌سره ساکن بود و استاد دیگرم شیخ مجتبی لنکرانی قدس‌سره دخترش را برای رضای خدا با شرایط سهل و آسان به ایشان تزویج نمودند؛ ولی جایی برای سکونت نداشت و یک نفر از حاجیان تبریز، مقبره خانوادگی خود را در اختیار ایشان قرارداد که در قسمت جلوی مقبره ساکن شود و در همان مقبره یک دختر به دنیا آورد و در همان مقبره نیز از دنیا رفت. من هنگام وفات ایشان در نجف نبودم؛ اما شنیدم تشییع جنازه عجیبی از ایشان به‌عمل آمد.

مصاحبه و تنظیم: حمید کرمی

موکبی به بزرگی یک سرزمین

خاطرات پیاده‌روی اربعین حسینی

گفت‌وگو با حجت‌الاسلام والمسلمین محمدباقر خوانساری، مدیرکل روابط عمومی و بین‌الملل مرکز تحقیقات کامپیوتری علوم اسلامی

درسفر اول، غیرملبس رفتم و خیلی هم ناراحت شدم که چرا شخصی آمده‌ام؛ اما سال‌های بعد ملبس سفر کردم. لباس داشتن در سفر برای انسان محدودیت‌هایی به‌همراه دارد؛ اما در بین راه زوار به ملبسین مراجعه و احکام و مسائل‌شان را می‌پرسند. مردم روحانیت را امین می‌دانند و حتی در ایران بارها و بارها شاهد بوده‌ام که افرادی با تیپ‌های غیرمذهبی وقتی می‌خواهند به کسی اعتماد کنند، به طلبه‌ها مراجعه می‌کنند و این اتفاق برای خود من بارها پیش آمده است. یعنی با وجود همه حرف و حدیث‌هایی که راجع به روحانیون وجود دارد؛ اما مردم ما هنوز هم اگر بخواهند به کسی اعتماد کنند، به اولین کسی که اعتماد می‌کنند، روحانیت هستند.

• عنایت ویژه امام حسین علیه‌السلام به سفر اولی‌ها

معمولاً سفر اولی‌ها هر چند روز که در کربلا باشند؛ در حالت بهت بسر می‌برند و بغضشان نمی‌ترکد؛ اما وقتی از کربلا بیرون می‌آیند تازه متوجه می‌شوند، چه خبر است.

بنده بارها شاهد بوده‌ام که سفر اولی‌ها اصلاً بغضشان نمی‌ترکد و وقتی از کربلا بیرون می‌آیند، تازه گریه آنها شروع می‌شود. حس و حال پیاده‌روی اربعین هم، تفاوت زیادی دارد و مثل سفر اول کربلاست.

آثار و فوائد پیاده‌روی زیارت اربعین

ما از دو جهت می‌توانیم به سفر زیارتی اربعین نگاه کنیم.

الف) حس و حال پیاده‌روی

اول همان حس و حال پیاده‌روی است که در این سفر جلوه ویژه‌ای دارد. امروزه در زندگی شهری پیاده‌روی زیادی نداریم؛ اما در ایام اربعین در یک سفر زیارتی شرکت می‌کنیم که لازم است، کیلومترها پیاده‌روی کنیم؛ بنابر این نسبت به دیگر سفرها حس و حال خاصی به ما دست می‌دهد.

البته ممکن است، در پیاده‌روی زیارتی امام رضا علیه‌السلام همچنین حسی به انسان دست بدهد؛ کما اینکه مرحوم آقای ابوترابی هرساله با مجموعه‌ای از آزادگان به زیارت حضرت رضا علیه‌السلام می‌رفتند و از قم تا به مشهد برسند، حدود سی‌روز در مسیر بودند.

ب) تمهیدات و برخوردهای میزبانان

جنبه دوم زیارت اربعین، تمهیدات و برخوردهای میزبانان این سفر است که جای دیگری پیدا نمی‌شود و زیاد راجع به آن شنیده‌ایم.

حدود شش سال قبل توفیق شد و به‌تنهایی عازم اولین سفر اربعین شدم. چند ماه قبل از سفر، به سایت‌های مختلف سر می‌زدم و تجربیات و نکات سفر اربعین را پیگیری می‌کردم و با دوستان زیادی هم، در این رابطه صحبت کردم و نکات زیادی را می‌دانستم؛ اما وقتی داخل فضای اربعین قرار گرفتم، متوجه شدم که نسبت مسائلی که درباره آنها مطالعه کرده یا شنیده‌ام، با آن چیزی که می‌بینم، تفاوت از زمین تا آسمان است.

• خاطره‌ای از اولین سفر پیاده‌روی اربعین (عبور از دیوار مرزی عراق)

یکی از اتفاقاتی که در سفر اول برای بنده پیش آمد و تکرار هم نشد، این بود که ما به‌همراه تعدادی از دوستان از قم راه افتادیم و در اوج شلوغی به پایانه مرزی مهران رسیدیم. آن سال فشار جمعیت در پایانه مرزی خیلی زیاد بود. بعد از نماز صبح ساعت حدود ۶ بود که به پایانه رسیدیم. فکر می‌کردیم زود آمده‌ایم و سریع رد می‌شویم. اما تا ساعت ۱۰ صبح آنجا بودیم. تا ساعت ۳ بعد از ظهر که از مرز ایران رد شدیم، دائماً ایستاده بودیم. تا حدود ساعت ۷ یا ۸ شب هم، سمت کشور عراق بودیم و حتی آب برای آشامیدن و دیگر مصارف نبود. جمعیت بسیار زیادی آمده بود و هیچ تمهیداتی وجود نداشت. یک در کوچک بود که همه جمعیت باید از آن در عبور می‌کردند و وارد خاک عراق می‌شدند. حدود سه ساعت در فشار جمعیت بودیم تا از آن در عبور کنیم. شدت فشار انسان را به مرحله مرگ می‌رساند؛ ولی دیگر امکان برگشت نبود.

اتوبوس‌های تازه‌رسیده که حامل مسافران جدید بودند هم، به حجم جمعیت می‌افزودند. تنها چند گیت وجود داشت و پشت هر گیت هم، هزاران زائر ازدحام کرده بودند و عده زیادی هم، در محوطه نشسته بودند تا راه باز شود. حدود ساعت ۱۰ صبح بود که مرز باز شد و بعد از ۳ ساعت از قسمت مرزبانی ایران عبور کردیم؛ اما در سمت مرزی عراق تنها یک در کوچک بود و امکان رد شدن از آن وجود نداشت. بالأخره از قسمتی از دیوار مرزی عراق که خراب شده بود، رد شدیم و از فشار جمعیت عبور کرده و دست بقیه همراهان را هم گرفتیم و عبور دادیم. زمانی که از قسمت خراب دیوار مرزی عبور کردیم، متوجه شدیم که داخل خاک عراق هستیم. برخی از دوستان ما بلافاصله به سمت کربلا حرکت کردند؛ اما من و عده‌ای دیگر ماندیم و اصرار داشتیم که مرزبانی عراق پاسپورت ما را مهر کند و این کار ساعت‌ها ما را معطل کرد.

• سواری مشروط

حدود ساعت ۱۰ شب در خاک عراق بودیم و پاسپورت‌ها را مهرزده به ما تحویل دادند. می‌خواستیم ماشین بگیریم و به کاظمین برویم که متوجه شدیم، راننده‌های عراقی به این شرط ما را سوار می‌کنند که شب را به منزل آنها برویم و بالأخره دعوت آنان را پذیرفتیم که شب مهمان آنها باشیم.

تازه چانه‌زنی بین راننده‌های عراقی شروع شد که کدام‌یک ما را به منزل‌شان ببرند و در نهایت با چند ماشین به شهر بدره۱ عراق رفتیم. حدود ۲۵ نفر بودیم که وارد منزل شدیم و متوجه شدیم، از قبل آماده پذیرایی شده بودند و دو نوع غذا هم آوردند.

• موکبی به بزرگی یک کشور

بعد از نماز صبح از منزل میزبان بیرون آمدیم تا به سمت کربلا حرکت کنیم. جمعیتی حدود ۵۰ الی ۶۰ هزار نفر شب گذشته مهمان مردم بدره بودند و همه بعد از نماز بیرون آمدند و چیزی شبیه به راهپیمایی ایجاد شده بود. ماشین‌های عراقی هم که آمدند، به مرز نمی‌رفتند و همان بدره مسافر می‌گرفتند و تازه متوجه ماجرا شدیم که مردم بدره هر شب این برنامه را دارند و هر شب حدود ۵۰ تا ۶۰ هزار نفر زائر را پذیرایی می‌کردند و این اولین اتفاق جالب سفر ما بود. هنوز هم کسانی که شبانه از مرز مهران عبور می‌کنند، در بدره می‌خوابند؛ یعنی بعد از عبور از مرز با عراقی‌هایی مواجه می‌شوید که جلوی زائرین را می‌گیرند و می‌گویند «مبیت موجود، مبیت موجود»؛ البته شهرهای دیگری مانند «شوملی» هم از زائرین پذیرایی می‌کنند.

در ایام اربعین کشور عراق تبدیل به یک موکب بزرگ می‌شود و شما در هر نقطه از کشور عراق باشید و متوجه بشوند که شما زائر اربعین هستید، بلافاصله شما را به منزل می‌برند و از شما پذیرایی می‌کنند و در شهرهای مختلف این مسئله دیده می‌شود.

• تدبیر سفر

در سفر اول دوستان این‌طور برنامه‌ریزی کرده بودند که ابتدا به کربلای معلی برویم و تا خلوت است، زیارت کنیم و بعد از آن به نجف اشرف برویم و از آنجا پیاده به سمت کربلای معلی حرکت کنیم؛ لذا از مسیر حله در حرکت بودیم که اعلام کردند: تمام راه ها به سمت کربلا بسته است و اگر می‌خواهید به کربلا بروید، باید پیاده بروید. پیاده شدیم و نماز ظهر را در موکبی که آنجا بود، خواندیم و از ما پذیرایی هم شد. بعد از نهار سؤال کردیم، چقدر تا کربلا مانده؟ گفتند: ۳۰ کیلومتر تا کربلا مانده و ما هم از کنار شط و راه معروف «طریق‌العلما» به سمت کربلا حرکت کردیم.

برای مردم عراق خیلی عجیب بود که ایرانی‌ها از این مسیر پیاده‌روی کنند؛ چراکه هنوز حرکت زائرین ایرانی از مسیر «طریق‌العلما» باب نشده بود.

هنگام نماز مغرب به روستایی رسیدیم و به مسجد روستا رفتیم تا نماز بخوانیم و همان‌جا از ما پذیرایی کردند و پتو دادند و شب را آنجا ماندیم. فردا صبح حرکت کردیم و بعد از ظهر به کربلا رسیدیم. به زیارت حرم حسینی مشرف شدیم و بعد از آن راهی نجف اشرف شدیم و از آنجا پیاده‌روی نجف تا کربلا را آغاز کردیم.

آن سال‌ها داعش تا نزدیک کاظمین آمده بود و اوضاع امنیتی حتی در کاظمین هم خوب نبود و مسیر سامرا بسته بود؛ هرچند برخی از زوار به زیارت سامراء می‌رفتند.

• لذت تب‌ولرز و پای تاول‌زده!

در شروع حرکت از نجف اشرف، ۲ نفر سفر اولی با هم بودیم و هیچ جایی را بلد نبودیم و آشنایی نداشتیم. آن سال سرمای شدیدی هم حاکم بود و باد شدیدی می‌وزید و به‌دلیل شدت وزش باد مجبور بودیم، لباس‌های گرم بپوشیم. این کار باعث می‌شد عرق کرده و سرما بخوریم. در آن سفر یک جفت کتانی پوشیده بودم و روز اول پایم تاول زد و روز دوم هم، سرما خوردم و تب‌ولرز شدیدی هم گرفتم و رو سوم، رفیق همراهم از من جدا شد و من تنها شدم. هم تنها بودم، هم سرماخورده و تب‌ولرز داشتم و هم پایم تاول زده بود و به زحمت حرکت می‌-کردم. خیلی وضعیت سختی داشتم؛ اما این سختی‌ها لذت عجیبی داشت. شب‌ها دنبال جایی می‌گشتم که گرم‌تر باشد و چند تا پتو روی خودم می‌انداختم و می‌خوابیدم.

موقع نماز صبح، تمام بدنم می‌لرزید. طوفان عجیبی بود و تمام آسمان را خاک گرفته بود و سطح دید، بیشتر از ۲۰ یا ۳۰ متر نبود. هرکس را که می‌دیدی، تمام سر و صورتش خاکی بود و حتی موقع وضو گرفتن اعضای وضو گل می‌شد. مردم عراق از این گرد و خاک تعبیر عجه نجف دارند. تنوع حالت‌های مختلف سفر، مسئله جالبی است و تصور من این است که قرار است، در سفر کربلا و به‌خصوص سفر اربعین، انسان سختی بکشد؛ حتی در سفر هوایی هم این‌گونه هست و سختی‌ها و مشکلات خاص خودش را دارد و این سختی‌ها طبیعی است و سفر کربلا قابل مقایسه با سفر خانه خدا نیست. در سفر حج، همه امکانات رفاهی آماده شده است؛ اما در سفر کربلا از روز اول بنا هست که سختی بکشیم. نکته جالب این است که سختی‌های سفر برای انسان بسیار دل‌چسب است؛ البته سختی‌های قبل از سفر که به سوء مدیریت‌ها مربوط است، باعث دل‌گیری انسان می‌شود.

• دو نوع پیاده‌روی

بنده دو نوع پیاده‌روی را تجربه کرده‌ام. یک مورد سفری بود که از اول بنا گذاشتیم که فقط در موکب‌های بزرگ رسمی که شناخته‌شده هستند، مانند موکب آستان حضرت اباالفضل علیه‌السلام یا موکب جمکران و موکب حضرت معصومه علیهاالسلام و... اقامت کنیم. دیگری سفری که بنای‌مان این بود که به موکب‌ها نرویم و در منازل مردم اقامت کنیم؛ یعنی هنگام غروب در موکب نمی‌ماندیم و در مسیر حرکت می‌کردیم؛ چون در مسیر افرادی هستند که زائران را به خانه خودشان دعوت می‌کردند که با آنها می‌رفتیم و البته با خانواده هم بودیم. مثلاً روزی شخصی از ما دعوت کرد و ما را با ماشین برد و در تاریکی شب، حدود ۱۰ کیلومتر از جاده خارج شدیم. خانواده ترسیده بودند؛ اما به آنها گفتم اصلاً نگران نباشید! اینها همه عاشق هستند و قصد پذیرایی دارند که ما را به یک روستا بردند و اتفاقاً چند رقم غذا برای شام آماده کرده بودند و پذیرایی مفصلی هم از ما شد.

بنای ما در سفر این بود که نماز را به جماعت بخوانیم و چون بنده ملبس بودم، میزبان از اینکه در منزل او نماز جماعت برگزار می‌شد، خیلی خوشحال می‌شد و خیلی تشکر می‌کرد. همچنین بنا داشتیم که چند دقیقه‌ای هم، بعد از نماز صحبت کنیم و روایاتی در باب فضیلت و آداب زیارت بیان کنیم و گاهی زیارت عاشورا هم خوانده می-شد و این امور باعث خوشحالی خانواده‌های میزبان بود.

• معلوم نیست که دیگر شما این توفیق را پیدا کنید!

در یکی از سفرها میزبان به ما اصرار کرد که ما اینجا امامزاده‌ای داریم و خوب است، به زیارت برویم. گفتیم: ما قصد عزیمت داریم؛ اما صاحب خانه گفت: شیخنا! معلوم نیست که دیگر شما توفیق پیدا کنید و به پیاده‌روی بیایید و بعد به منزل ما بیایید و این امامزاده را زیارت کنید و تا آخر عمر این توفیق نصیبتان بشود. دیدم حرف خوبی می‌زند و پذیرفتم. سوار ماشین شدیم و ما را به زیارت امامزاده زیدبن علی‌بن الحسین علیهماالسلام ۲ بردند. همان زید شهید معروف در جوار روستای کفل. نکته جالب این بود که ما ساعت ۷ صبح به امامزاده رفتیم؛ اما فوراً وسایل پذیرایی را مهیا کردند. در حیاط امامزاده موکبی بود که حلیم و عدسی پخته بودند و پذیرایی می‌کردند و ما با اینکه صبحانه خورده بودیم؛ اما پذیرایی آنها لذت خاصی داشت.

بعد از زیارت گفتند: باید جای دیگری هم برای زیارت برویم. مقداری رفتیم و قبر رشید هجری۳ از اصحاب امیرالمؤمنین علیه‌السلام که ابن‌زیاد او را به شهادت رساند، زیارت کردیم. آنجا هم همین امکانات وجود داشت. نکته جالب دیگر اینکه همراه ما ماشین‌های زیادی می‌آمدند و معلوم بود، تمام کسانی که شب برای اقامت به این منطقه آمده‌اند به زیارت آورده می‌شوند.

• سوغاتی برای میزبان!

یکی از نکاتی که در سفر اول متوجه نبودم و در سفرهای بعد نسبت به آن دقت می‌کردم، این بود که مقداری سوغاتی و هدیه برای مردم عراق به‌همراه می‌برم. مثلاً مقداری سوهان همراه می‌بردم و در منازلی که اقامت می-کردم یا به رانندگانی که ما را به رایگان منتقل می‌کردند، هدیه می‌دادم. خودروهای زیادی، زائرین را به رایگان منتقل می‌کردند و اصرار هم می‌کردند؛ البته تعداد آنها خیلی زیاد نبود؛ ولی در نجف افرادی بودند که می‌گفتند: «کربلا مجانی!» یا از شهرستان مسیب۴ به نجف یا کاظمین می‌گفتند: مجانی؛ یعنی هم در خرده مسیرها و هم مسیرهای اصلی رانندگانی هستند که زائرین را مجانی منتقل می‌کنند و هنوز هم هستند و بیشتر در اوائل شب دیده می‌شوند.

همچنین مقداری خوراکی‌هایی مثل شکلات با خودمان می‌بردیم و در موکب‌ها به بچه‌هایی که مشغول پذیرایی هستند، می‌دادیم.

مردم عراق در ایام اربعین حداقل ده‌روز تعطیل هستند و همراه خانواده مشغول پذیرایی می‌شوند. بنابراین به تمام بچه‌ها شکلات می‌دادم و بارها می‌دیدم که خودشان انواع پذیرایی را از مردم انجام می‌دهند؛ اما وقتی یک شکلات به بچه‌ای می‌دادم، سریع نزد پدرشان می‌رفتند و می‌گفتند: شیخ این هدیه را به من داده است. به‌خصوص بنده همه جا می‌گفتم: اینها حلویات قم (کنایه از شیرینی‌جات) است و از شهر حضرت معصومه علیهاالسلام آمده است و این برای آنها جذابیت خاصی داشت.

بنده مقید بودم، ملبس حرکت کنم؛ چراکه تعداد افراد ملبس حاضر در مسیر بسیار تأثیرگذار است. در سفرهای گذشته بسیاری از آقازاده‌ها را می‌دیدم؛ مثل آقازاده آیت‌الله تبریزی و آیت‌الله فاضل و بسیاری از فرزندان علما را دیدم که همه پیاده در مسیر حرکت می‌کردند.

• خاطره‌ای از موکب آیت‌الله شیخ جواد تبریزی رحمه‌الله‌علیه

در سفر اول، شبی در اوج سرما در عمود سیصد به موکب آیت‌الله شیخ جواد تبریزی رحمه‌الله‌علیه رسیدیم. جا نداشتند و موکب مملو از جمعیت بود. با مشکلاتی همان جلوی در خوابیدیم. با یکی از موکب‌داران که صحبت می‌کردیم، گفت: آقازاده آقای تبریزی در راه هستند و شب را اینجا می‌مانند و قسمت انتهایی موکب اتاقی بود که آنجا را برای ایشان نگه داشته بودند. صبح که برای نماز بیرون آمدم، دیدم ایشان جلوی در ورودی و در حیاط خوابیده و عمامه را هم کنارشان گذاشته است و به‌دلیل سرمای شدید سه تا پتو روی خود انداخته است. از دوستان سؤال کردم، ایشان کیست؟ گفتند: ایشان آقازاده آیت‌الله تبریزی رحمه‌الله‌علیه است. گفتم: چرا اینجا خوابیده‌اند؟ گفتند: ایشان وقتی دید، زوار در حیاط خوابیده‌اند، گفت: من هم همین‌جا می‌خوابم و هرچه اصرار کردیم که داخل بیایید، گفت: خیر، زوار اینجا خوابیده‌اند و من هم اینجا می‌خوابم و این در حالی بود که هوا بسیار سرد بود. در این مسیر از این قبیل صحنه‌ها زیاد دیده می‌شود و لازم است، انسان حواس خودش را جمع کند تا این صحنه‌ها را ببیند.

• آثار و برکات لباس روحانیت در سفر اربعین

در سفر اربعین چون ملبس هستم، موکب‌داران به سراغ بنده می‌آیند که شیخنا در موکب امام جماعت نداریم و نماز جماعت را اقامه می‌کنم و حداکثر ۲ الی ۵ دقیقه هم صحبت می‌کنم و روایاتی در باب فضیلت و آداب سفر و پیاده‌روی عرض می‌کنم که این روایت‌ها انرژی مضاعفی به زائرین می‌دهد.

در بین راه افراد به ملبسین مراجعه و احکام و مسائل‌شان را می‌پرسند. مردم روحانیت را امین می‌دانند و حتی در ایران بارها و بارها شاهد بوده‌ام که افرادی با تیپ‌های غیرمذهبی وقتی می‌خواهند به کسی اعتماد کنند، به طلبه‌ها مراجعه می‌کنند و این اتفاق برای خود من بارها پیش آمده است. یعنی با وجود همه حرف و حدیث‌هایی که راجع به روحانیون وجود دارد؛ اما مردم ما هنوز هم اگر بخواهند به کسی اعتماد کنند، به اولین کسی که اعتماد می‌کنند، روحانیت هستند.

بنده در اولین سفر، غیرملبس رفتم و خیلی هم ناراحت شدم که چرا شخصی آمده‌ام؛ اما سال‌های بعد ملبس سفر کردم. لباس داشتن در سفر برای انسان محدودیت‌هایی به‌همراه دارد؛ اما روز اولی که طلبه شدیم، یک سری از محدودیت‌ها را قبول کردیم؛ ضمن اینکه لباس گشایش‌هایی به‌همراه دارد.

• موکب‌ها را اداری نکنید!

حرم حضرت اباعبدالله علیه‌السلام موکبی نزدیک کربلا دارد که شهرکی است و حرم حضرت ابالفضل العباس علیه‌السلام هم موکبی در مسیر دارد که آن هم مانند شهرک است. غیر از این دو موکب بنده یک موکب از ارگان‌های رسمی عراق ندیده‌ام و تمام مواکب عراقی طایفه‌ای و قبیله‌ای و شخصی هستند. حرم امام رضا و حرم حضرت معصومه علیهاالسلام و مسجد جمکران قم نیز، موکب‌هایی احداث کرده‌اند که بسیار خوب است؛ اما اینکه ادارات دولتی اقدام به ایجاد موکب کنند را بنده نمی‌پسندم؛ مثلاً یکی از ادارات چند هکتار زمین گرفته و موکبی احداث کرده است. اینها به‌جای اینکه آن پول را خرج احداث موکب کنند، اگر کمک‌هزینه‌ای برای کارمندان و خانواده‌هایشان در نظر بگیرند تا عازم زیارت اربعین شوند، بسیار بهتر است؛ یعنی فکر عاقلانه در این زمینه، ایجاد تسهیلات زیارت است. نکته دیگر اینکه گاهی این موکب‌ها اداری برخورد می‌کنند و به‌تعبیر یکی از دوستان، نسبت به کار اهتمام مالکانه ندارند. ضمن اینکه در موکب‌هایی ملاحظه کردم که امکان پذیرایی نداشتند و فقط اسکان می‌دادند. بنده به آنها گفتم: مردم عراق اهتمام عاشقانه دارند؛ یعنی کودک خردسال آنها آن‌چنان برای خدمت سریع عمل می‌کند که انسان گمان می‌کند، این کودک پنجاه سال است که تمرین خدمت‌گزاری به زائرین را دارد.

• نبایدهای رفتاری زائران حسینی

الف) مراقب حرف‌های‌مان باشیم

گاهی در این سفر نکات منفی هم به چشم می‌خورد که بیشتر در رفتارهای برخی زائرین نسبت به موکب‌داران و میزبانان عراقی است. بنده دیده‌ام، گاهی تعابیر نامناسبی توسط برخی افراد به‌کار گرفته می‌شود که نسبت به آنها تذکر هم می‌دهم. یادمان نرود که در گذشته در شهرهای کربلا و نجف، بسیاری از افراد فارسی را متوجه می‌شدند و این به‌دلیل روابط فرهنگی بین مردم دو ملت بوده است. گاهی هم میزبان‌های عراقی متوجه می‌شدند که نسبت به آنها صحبت می‌شود و دل‌گیر می‌شدند.

ب) پرهیز از اسراف

نکته دیگر پرهیز از اسراف در استفاده از غذاهاست. از آنجایی که میزبانان عراقی زیاد تعارف می‌کنند، افرادی غذا را تحویل می‌گیرند و مقداری از آن را دور می‌ریزند. من مشاهده می‌کردم که گاهی عراقی‌ها این غذاهای دور ریخته‌شده را برمی‌داشتند و استفاده می‌کردند.

ج) وسواس ممنوع

در طول سفر برخی از افراد وسواس زیادی به خرج می‌دهند و به‌عنوان مثال حتماً باید در لیوان خودشان چای بخورند. من همیشه با همراهان خودم شرط می‌کردم که اگر در لیوان اینها چای نمی‌خورید، اصلاً جلو نیایید؛ چراکه این امر اهانت به میزبانان است؛ البته فرهنگ بهداشتی مردم عراق با ما متفاوت است؛ ولی بهتر است، اگر در این مسائل وسواسی داریم، اصلاً جلو نرویم. مقام معظم رهبری در بازدیدی که از منزل یکی از شهدای مسیحی داشتند، در بازگشت به همراهانی که تعارف آنها را رد کرده بودند، اعتراض کرده بودند که چرا از پذیرایی آنها چیزی تناول نکردید؟ اگر نمی‌خواستید بخورید، نباید می‌آمدید.

د) دوری از حساسیت‌های سیاسی

مردم عراق هیچ حساسیت یا مشکلی نسبت به رهبر انقلاب یا مراجع ایران ندارند. طیف وسیعی از مردم عراق نسبت به مقتدی صدر و یا سیدصادق شیرازی ارادت دارند و همه اینها از زوار پذیرایی می‌کنند. یادم هست به منزل شخصی رفتیم که مردی بسیار موقر و مؤمن بود. فرزند من که طلبه سال دوم بود، آرام به من گفت: بابا نگاه کن تصویر سیدصادق شیرازی در اتاقشان است. گفتم چیزی نگویید! بعد که بیرون آمدیم، گفتم: برای ما که در ایران هستیم، ایشان سیدصادق شیرازی است (از حیث حساسیت سیاسی)؛ اما برای مردم عراق، او یکی از مراجع مانند بقیه مراجع است. آن دید سیاسی را که ما به سیدصادق شیرازی داریم، آنها ندارند و چیزی راجع به آن نمی‌دانند و نسبت به سیدصادق شیرازی و آیت‌الله‌العظمی سیستانی هر دو ارادت دارند.

• احترام به میزبان

ما به‌عنوان یک زائر وظیفه داریم، به میزبان‌مان احترام بگذاریم. میزبانان عراقی به وظیفه خودشان به‌طور کامل عمل می‌کنند و به زوار احترام می‌گذارند. برخی خیال می‌کنند؛ چون زائر و منتسب به امام حسین علیه‌السلام هستیم؛ حال آنکه این‌گونه نیست و میزبان‌ها هم منتسب به امام حسین علیه‌السلام هستند و اتفاقاً انتساب آنها از ما بیشتر است؛ چراکه تمام زندگی خودشان را خرج حضرت اباعبدالله علیه‌السلام می‌کنند. بنابراین احترام آنها برای ما واجب است.

• توصیه‌هایی به زائران حسینی

به‌طور معمول زائرین در این سفر وسایل اضافی به همراه می‌برند. بنابراین خوب است، در حد تعویض لباس، لباس اضافی همراه خودشان ببرند و با توجه به وجود مفاتیح و قرآن در گوشی همراه، همراه بردن مفاتیح و قرآن نیاز نیست؛ البته همیشه تسبیح و مهر به‌همراه می‌برم و به‌جای برداشتن وسایل اضافی، مقداری خوراکی به‌همراه دارم که بین میزبان‌ها و بچه‌هایی که پذیرایی می‌کنند و یا در بین همراهان تقسیم می‌کنم. از نظر دارویی هم فقط تعداد معدودی داروهای ضروری همراه می‌برم. ان‌شاءالله خداوند نام ما و شما را در زمره عزاداران و زائران اربعین آقا ثبت کند. با تشکر از زحمتی که برای احیای این شعار عظیم اهل‌بیت علیهم‌السلام می‌کشید.

• پی‌نوشت‌ها

۱. شهری در جنوب شرقی عراق است که در نزدیکی مرز ایران و عراق (گذرگاه مهران) قرار دارد؛ زبان مردم این شهر، عربی، ترکمنی(ترکی آذربایجانی) و کردی است که در غرب ایران و شرق عراق ساکن هستند. بدره در نزدیکی شهر تاریخی دیر سومر قرار دارد.

۲. زیدبن علی‌بن الحسین علیهم‌السلام پس از امام باقر علیه‌السلام، بزرگترین فرزند امام سجاد علیه‌السلام است که به زهد، فضل، سخاوت و شجاعت معروف بود. وی به‌منظور امر به معروف و نهی از منکر و احقاق حق و بازگرداندن خلافت به صاحبان اصلی آن؛ یعنی اهل‌بیت علیهم‌السلام، با شمشیر قیام کرد و در این راه شهید شد. مرقد او در شهر «حله» استان «بابل» عراق واقع است.

۳. رُشَید هَجَری، از یاران برجسته امام علی و امام حسن علیهماالسلام است. رشید صاحب سرّ امیرالمومنین علیه‌السلام بود. از این‌رو علم منایا و بلایا را نزد او آموخت. شیخ طوسی رحمه‌الله از وی در شمار اصحاب امام حسین و امام سجاد علیهماالسلام نیز یاد کرده است. او سرانجام به دست زیادبن ابیه یا فرزندش، همان‌گونه که امام علی علیه‌السلام خبر داده بود، کشته شد.

۴. شهرستان مسیب (به عربی: قضاءالمسیب) یک شهرستان در عراق است که در استان بابل واقع شده است. شهر مسیب، مرکز این شهرستان به‌شمار می‌رود.

گفت‌وگو و تنظیم: حمید کرمی

کربلا، جامع‌ترین الگوی منتظران امام عصر عجل‌الله‌تعالی‌فرجه‌الشریف

حجت‌الاسلام مصطفی محجوب‌زاده، مُبلّغ و مدرس حوزه علمیه/ **بخش دوم و پایانی**

یکی از ویژگی‌های دین مبین اسلام در انجام وظایف مهم و گاه دشوار دینی، معرفی الگوهایی است که موفق به آن عمل شده‌اند. این شیوه زیبای تربیتی باعث می‌شود که انجام آن عمل و درک ابعاد آن، برای انسان‌ها راحت‌تر باشد؛ به‌عنوان مثال پیامبرخدا صلی‌الله‌علیه‌وآله در قرآن به‌عنوان اسوه معرفی می‌شود تا انسان بتواند، افق قابل دستیابی برای خودش را دریابد و در میانه راه دچار خستگی یا غرور نشود؛ یعنی با معرفی این الگو، قله و مقصد به انسان نشان داده شده است و همچنین راه رسیدن به آن، از طریق آشنایی با زندگی پیامبر خدا صلی‌الله‌علیه‌وآله هموار گشته است.

در زمینه انتظار و همراهی با قیام حضرت حجت عجل‌الله‌تعالی‌فرجه‌الشریف نیز باید گفت، برای دستیابی به این مهم، بزرگترین اتفاق تاریخ به کمک ما آمده است؛ به‌نوعی می‌توان عاشورا را مقدمه و آغاز راه ظهور دانست. پیوند ناگسستنی بین عاشورا و ظهور بر هیچ‌کس پوشانده نیست و حتی اشاراتی که امام حسین علیه‌السلام در کربلا به ظهور و منتقم خون‌های به‌ناحق ریخته در کربلا دارد، مبیّن این مسأله است.

بنابراین یکی از وجوه قابل توجه، نقش الگویی کربلا برای منتظران در شناخت وظایف‌شان و نائل شدن به توفیق همراهی با امام عصر عجل‌الله‌تعالی‌فرجه‌الشریف است. در واقع کربلا حاوی ویژگی‌ها و الگوهای عملی فراوانی است که می‌تواند به شیعیان در این راه مدد برساند.

بخش اول مقاله در شماره ۸۰۷ نتشر گردید در این شماره نیز برخی از ویژگی های مهم و تاثیر گذار یاران امام حسین علیه السلام مورد توجه قرار گرفته و چگونگی بهره گیری از این الگوهای بی بدیل تاریخ انسانیت به اختصار بیان شده است.

• شجاعت بی‌نظیر یاران

امام حسین علیه‌السلام در توصیفی شگفت در شب عاشورا و خطاب به خواهرش زینب علیهاالسلام می‌فرماید: به‌خدا سوگند! آنها را آزمودم و نیافتم آنها را مگر دلاور، غرنده (شیروار)، باصلابت و استوار (کوهوار). آنان به کشته شدن در رکاب من آن‌چنان مشتاق هستند؛ همانند اشتیاق طفل شیرخوار به پستان مادر!

یکی از کسانی که در کربلا و همراه عمرسعد بوده است، در توصیف شجاعت یاران می‌گوید: گروهی بر ما یورش آورده و حمله‌ور شده بودند که دست‌ها به قبضه شمشیر چون شیر ژیان از چپ و راست ما را درو می‌کردند و سواران و سپاهیان ما را درهم می‌شکستند و خود را به کام مرگ می‌افکندند. آنها نه امان می‌پذیرفتند و نه به مال «جایزه» رغبت نشان می‌دادند...

شجاعت در کربلا ریشه در ایمان و بصیرت یاران دارد؛ نه پیرو جوان می‌شناسد، نه زن و مرد. رجز عمروبن جناده، یار نوجوان امام، پرتاب سر فرزند توسط مادر همین نوجوان، نبرد بی‌بدیل و بدون زره توسط عابس، پیر شجاع و پارسای کربلا.

اصلاً قصه هرکدام از صحابی و همراهان امام، قرین با حماسه و شجاعت است و بی‌سبب نیست که استاد مطهری رحمه‌الله در توصیف کربلا، به آن عنوان حماسه می‌دهد.

اگر عاشورا را ابتدای مسیر ظهور بدانیم و ما منتظرانی باشیم که باید قدم در راه پرپیچ‌وخم همراهی با امام عصر عجل‌الله‌تعالی‌فرجه‌الشریف بگذاریم، ناگزیر باید برای چنین استقامتی آماده باشیم، باید شجاعت قدم نهادن در راه حق و گذشتن از همه دارایی و حتی فدا کردن زن و فرزند و خانواده را در این مسیر داشته باشیم.

در این مسیر تنها تشخیص حق کافی نیست. باید آمادگی و استقامت همراهی با حق را نیز داشته باشی؛ وگرنه مانند هرثمه‌بن سلیم، با وجود شناخت امام، او را رها خواهی کرد.

هرثمه کسی است که در صفین در لشکر امیرالمؤمنین امام علی علیه‌السلام بوده است. او به چشم دیده است که مولا علی علیه‌السلام موقع گذشتن از سرزمین کربلا، خبر از وقوع حادثه عاشورا داده است و فرموده است: «خوشا به حال تو ای خاک! گروهی از تو محشور می‌شوند که بدون حساب، به بهشت درمی‌آیند». همین فرد وقتی همراه با سپاهیان کوفه به کربلا می‌آید، آن خاک را می‌شناسد و نزد امام می‌آید و ماجرایی که دیده، باز می‌گوید. حسین علیه‌السلام می‌پرسد: «با ما هستی، یا علیه ما؟». می‌گوید: ای فرزند پیامبرخدا! نه با توام و نه علیه تو. خانواده و فرزندانم را به‌جا گذاشته‌ام و از ابن‌زیاد، بر آنان می‌ترسم.

• شجاعت آقا سیدروح‌الله در دربار شاه!

هر ماشینی که می‌خواست وارد دربار شود، رنگ آن باید مشکی می‌بود و حتماً یک سرنشین می‌داشت.

او باید دم در ورودی از ماشین پیاده می‌شد و کلاهش را برمی‌داشت. لباس ملاقات می‌پوشید و وقتی وارد اتاق می‌شد، می‌ایستاد تا اجازه نشستن بیابد؛ حتی وضع طوری بود که چند ساعت قبل، به فرد آداب ملاقات را یاد می‌دادند.

اما حضرت امام خمینی قدس‌سره سوار ماشین سفیدرنگی شد و به درِ کاخ که رسید، گفت: «روح‌الله از طرف آیت‌الله‌العظمی بروجردی».

نگهبان گفت: « باید از ماشین پیاده شوید». امام گفت: «پس برمی‌گردم».

نگهبان هم بالاجبار در را باز کرد و ماشین تا دم در کاخ رفت.

با همان وضعیت و بدون تغییر لباس داخل شدند و روی صندلی شاه نشستند! شاه که وارد شد، صندلی نبود و مجبور شد، بایستد تا صندلی بیاورند.

به شاه گفت: «آیت‌الله بروجردی فرمودند که قاتلین بهائیان ابرقو باید آزاد شوند».

شاه گفت: «شاه مشروطه چنین کاری از دستش برنمی‌آید». دوباره پیام آیت‌الله را تکرار کرده، بلند می‌شوند و می‌روند. هیبت امام شاه را گرفته بود و همان روز فرمان آزادی قاتلان بهائیان صادر شد.

این عزتی که امام برای انقلاب به ارمغان آوردند، نتیجه شجاعت بود. بدون شجاعت مگر کسی می‌تواند در اعلامیه خود بگوید: «من سینه خودم را برای آماج گلوله‌ها آماده کرده‌ام».

• بصیرت

بصیرت در لغت، به‌معنای عقیده قلبی، شناخت، یقین، زیرکی و عبرت آمده است و در فرهنگ قرآنی به‌معنای رؤیت قلبی و ادراک باطنی است. یکی از نشانه‌های اهل بصیرت تشخیص بین حق و باطل است. نوعی نگاه همه سونگرانه و عمیق که می‌تواند به لایه‌های درونی‌تر نفوذ یابد و آن سوی ظواهر را تشخیص دهد. بصیرت آن‌چنان عنصر مهم و تعیین‌کننده‌ای در عرصه حیات اجتماعی، فرهنگی و سیاسی است که حضرت امیرالمؤمنین علی علیه‌السلام در هنگام هجوم دشمن، آن را به‌مثابه سلاحی کارآمد بیان می‌کند: «آگاه باشید که شیطان سواره و پیاده‌اش را فراخوانده و بر شما تاخته، در چنین موقعیتی بصیرت و بینش من با من است.»

کربلا عرصه انتخاب‌های سخت بود و کسانی که صاحب نگاه نافذ نبودند، به اشتباه افتادند؛ امام حسین علیه‌السلام با آن نگاه دقیق و حقیقت‌بین دریافته بود که اگر یزید به خلافت برسد و درامت اسلامی صدایی به مخالفت برنخیزد و اقدامی جدی صورت نگیرد، دیری نخواهد پایید که در اثر نیرنگ‌ها و زمینه‌سازی‌های معاویه و بی‌پروایی و فساد بی‌حد حصر یزید، نام و نشانی از اسلام راستین باقی نخواهد ماند و آنچه می‌ماند، اسلام اموی است؛ یعنی اسلام و امویّت چنان به هم آمیخته خواهند شد که تشخیص دین صحیح بسیار دشوار می‌شود و سکوت امام؛ حتی اگر از ایشان بیعت هم نخواهند، مهر تأییدی خواهد بود بر این وضعیت. این همان حقیقتی بود که بسیاری از به اصطلاح بزرگان زمانه امام به‌درستی تشخیص نمی‌دادند و نه‌تنها هیچ حرکتی نمی‌کردند که برخی از آنها سعی در متوقف کردن حرکت امام داشتند.

بسیاری از بزرگان زمان امام حسین علیه‌السلام، شرایط را برای قیام مناسب نمی‌دانستند و حتی این حرکت را باعث به هلاکت افتادن امام و یاران می‌دیدند؛ یعنی تفاوتی بین شهادت پیروزمندانه و اثرگذار تا کشته شدن بی‌هدف قائل نبودند؛ به‌عنوان مثال عبدالله‌بن عمر که به زهد و پارسایی معروف است، به امام می‌گوید: «اباعبدالله! خدایت رحمت کند. از خدایی که بازگشت تو به سوی اوست، پروا کن! تو نسبت به دشمنی و ستم این خاندان بر خودتان آگاهی. مردم این مرد را به حکومت برگزیده‌اند. من ایمن نیستم از اینکه مردم به‌خاطر این زرد و سفیدها [زر و سیم] به او بگروند و تو را بکشند و شمار بسیاری به راه تو، به هلاکت برسند. . . . من به تو پیشنهاد می‌کنم که شما نیز همانند مردم با او صلح کنید و همانند دوران معاویه شکیبایی بورزید؛ باشد که خداوند میان شما و قوم ستمگر قضاوت کند!»

– در دیداری که امام در واپسین روزهای حضور در مدینه با برادرش عمر اطرف دارد، او نیز از امام می‌خواهد که تسلیم شود و بیعت کند تا خود را به کشتن ندهد.

– احنف‌بن قیس، یکی از سران اخماس بصره در پاسخ نامه امام می‌نویسد: أمّا بعد «فاصبر ان وعدالله حق ولا یستخفنک ألّذین‌لا یوقنون»؛ به این معنی که الآن زمان مناسبی برای این حرکت نیست.

به این موارد اضافه کنید، بزرگان کوفه را که برای امام نامه نوشتند؛ اما در هنگام قیام مسلم‌بن عقیل و آمدن امام به کربلا، امام را همراهی نکردند.

البته گروه دیگری از بزرگان نیز هستند که با اصل قیام مخالفتی ندارند؛ اما کوفه را به‌دلیل سابقه تاریخی آن، مقصد مناسبی نمی‌دانند؛ از جمله مهم‌ترین این افراد ابن‌عباس و محمد حنفیه هستند.

حال این افراد را مقایسه کنید با سردار شجاع و بصیر کربلا، عباس‌بن علی علیه‌السلام که امام صادق علیه‌السلام درباره ایشان فرمود: «کانَ عَمُّنَا العَبّاسُ‌بنُ عَلِی نَافِذَ البَصِیرَةِ صُلبَ الإِیمَانِ جَاهَدَ مَعَ أَبِی‌عَبدِاللهِ وَأَبلَی بلاءً حَسَناً وَمَضَی شَهِیداً.»

و یارانی که آمدند و استقامت ورزیدند و وقتی در شب عاشورا که روشن بود، هیچ‌کس فردا زنده نخواهد ماند، امام از آن‌ها خواست بروند؛ اما یاران به‌شکلی که گفته شد، اعلام وفاداری کردند و اصل حرف‌شان این بود که «انّا علی نیّاتنا وبصائرنا»؛ یعنی این راه را آگاهانه و با بصیرت انتخاب کرده‌ایم و راهی که چنین انتخاب شود، خللی در آن راه نمی‌یابد.

و این یکی از درس‌های بزرگ کربلای اباعبدالله علیه‌السلام برای کسانی است که داعیه همراهی با امام عصر عجل‌الله‌تعالی‌فرجه‌الشریف و پیوستن به کاروان ظهور را دارند. اینکه بی‌شک هرچه به دوران ظهور نزدیک‌تر می‌شویم، بر اساس روایات فتنه‌ها بیشتر و تشخیص حق و باطل سخت‌تر می‌شود؛ در چنین شرایطی، جز نیتی استوار و بصیرت‌مندانه نمی‌تواند، ما را در مسیر نگه دارد.

فـرموده اسـت رهبـر فـرزانـه بارهـا
آنچـه رواسـت ملـت مـا را بصیـرت اسـت
هشـدار! در مواقـع فتنـه بـه هـر زمـان
تنهـا ره نجـات، شـما را بصیـرت اسـت

* * *

چون کـوه در مصـاف سـتم ایسـتاده‌ایم
هیهـات اگـر کـم بـه بـرِ خصـم تـا کنیـم
دشـمن بـه گور می‌بـرد ایـن خـواب شـوم را
امـروز دیده‌هـای بصیـرت کـه واکنیـم

• توکل و ایمان به خدا

داشتن تکیه‌گاهی قدرتمند و استوار در شداید و حوادث، عامل ثبات قدم و نهراسیدن از دشمنان و مشکلات است. توکّل، تکیه داشتن بر نیروی الهی و نصرت و امداد اوست. قرآن کریم دستور می‌دهد که مؤمنان تنها بر خدا تکیه کنند و در روایات اسلامی آمده است که هرکه به غیر خدا اتکاء و پشت گرمی داشته باشد، خوار وضعیف می‌شود.

امام حسین علیه‌السلام در آغاز حرکت خویش از مدینه، تنها با توکّل بر خدا این راه را برگزید و هنگام خروج از مکّه به سوی کوفه، گرچه برای پاسخگویی به دعوت‌نامه‌های کوفیان آهنگ آن دیار کرد؛ ولی باز هم تکیه‌گاهش خدا بود؛ نه نامه‌ها و دعوت‌های مردم کوفه. به‌همین جهت وقتی میان راه خبر بی‌وفایی مردم و شهادت جناب مسلم‌بن عقیل را شنید، باز نگشت و برای انجام تکلیف با توکل بر خدا، راه را ادامه داد.

حتی توکّلش بر یاران همراه هم نبود. از این‌رو از آنان نیز خواست که هرکه می‌خواهد برگردد. با این توکّل بود که هیچ پیش‌آمدی در عزم او خلل وارد نمی‌کرد. در وصیّتی که به برادرش محمد حنفیّه در آغاز حرکت از مدینه داشت، ضمن بیان انگیزه و هدف خویش از این قیام، در پایان فرمود: «ما توفیقی الّا بالله، علیه توکّلت والیه انیب».

صبح عاشورا با شروع حمله دشمن به اردوگاه امام، آن‌حضرت در نیایشی به درگاه خدا، این اتّکال و اعتماد به پروردگارش را در هر گرفتاری و شدّت و پیشامد سخت، چنین بیان کرد: «اللّهُمَّ انْتَ ثِقَتی فی کُلِّ کَرْبٍ وَانْتَ رَجائی فی کُلِّ شِدَّةٍ وَانْتَ لی فی کُلِّ امْرٍ نَزَلَ بی ثِقَةٌ وَعُدَّةٌ. . . »

و نمونه‌های فراوان دیگری از اعتماد و توکل به خدای متعال در نگاه و کلام امام علیه‌السلام و یاران ایشان، حتی در سخت‌ترین شرایط دیده می‌شود. توکل عاملی است که به کاروان اسرا و در رأس آن‌ها حضرت زینب و امام سجاد علیهماالسلام کمک می‌کند تا آن شرایط سخت را نه‌تنها تحمل که تهدید را به فرصت بدل کنند و کاری کنند که هیمنه پوشالی دستگاه اموی در هم شکسته شود.

این سطح از توکل قطعاً از اعتقاد و ایمان راسخ به خدای متعال سرچشمه می‌گیرد و محصول ارتباط عارفانه و عاشقانه با خدای متعال است.

در دورانی که ما زندگی می‌کنیم، نیز روزبه‌روز شرایط سخت‌تر و فتنه‌های پیچیده‌تری به وجود می‌آید؛ شرایط دردناک غزه امروز و یمن دیروز، نمونه‌هایی از قدرت توکل و اعتماد به خداوند متعال است که باعث می‌شود، انسان بر هدف و آرمانش بماند و پا پس نکشد. ما در فردای ظهور به این عنصر سخت نیازمندیم و چه الگویی بهتر و کامل‌تر از کربلا!

• ولایت‌مداری و اطاعت از امام

از مهمترین اصول اسلام، «ولایت» است. ولایت به‌معنای پذیرفتن رهبری پیشوای الهی و نیز اعتقاد به اینکه امامان معصوم، پس از پیامبر اسلام، از سوی خداوند بر مردم ولایت دارند. نظام سیاسی اسلام و شیوه حکومتی دین بر پایه ولایت است. «ولیّ خدا»، حاکم الهی بر مردم است و اطاعت او به‌عنوان «اولی‌الامر» واجب است.

ولایت، هم یک مسأله عاطفی و درونی نسبت به «اهل‌بیت علیهم‌السلام» است و هم یک مسأله اعتقادی است.

ولایت‌مداری یعنی حرکت همراه ولی و امام و طی طریق کردن با او. امام و ولی را معیار و مبنا قرار دادن و در شدت فتنه‌ها و غبارهای زمان، ولی را دیدن و حرکت سیاسی و اجتماعی خود را بر اساس حرکت ایشان تنظیم کردن. در واقع در امواج پرتلاطم فتنه، ولی حکم قطب‌نما را برای انسان دارد و انسان را از سرگردانی نجات می‌دهد. در روایتی است که ابوالجارود از اصبغ‌بن نباته درباره منزلت امیرالمؤمنین علیه‌السلام سؤال می‌کند و او پاسخ می‌دهد: نمی‌دانم چه می‌گویی. ما شمشیرهای خود را روی شانه نهاده‌ایم و هر کس را آن‌حضرت اشاره کند، بر او فرود می‌آوریم.

معنایش این است که دیگر نمی‌پرسیم: چرا؟ کی؟ و برای چه؟ چون به یقین رسیده‌ایم که امام، جز به خیر و صلاح و معروف امر نمی‌کند: «المعروف ما امرتم به والمنکر ما نهیتم عنه».(زیارت جامعه)

صحنه عاشورا زیباترین الگوی ولایت‌مداری برای همیشه تاریخ است؛ یارانی پاکباز که بارها آزموده شده‌اند و در راه اطاعت از ولایت، از بذل جان و مال و آبرو و. . . دریغ نکردند.

یکی از بزرگترین جلوه‌های ولایت‌پذیری در کربلا، حضرت عباس علیه‌السلام است. ایشان ازلحاظ جایگاه علمی و خانوادگی در بالاترین سطح بعد از امام قرار دارد. امام علی علیه‌السلام درباره حضرت عباس علیه‌السلام می‌فرماید: «انّ ولدی العباس زقّ العلم زقّاً»؛ به‌راستی فرزندم عباس (در کودکی) علم را مکیده و چشیده است.

یعنی آن‌حضرت در جایگاهی بالاتر از بسیاری از رجال سیاسی زمانه‌اش ایستاده است؛ بزرگانی که مدام امام را نصیحت می‌کنند و پیشنهاد می‌دهند؛ اما در تمام جریانات نهضت عاشورا، حتی یک‌جا نمی‌بینید که ایشان پیشنهادی به امام بدهد؛ شانه به شانه امام حرکت می‌کند و فرمان امام را بدون چون و چرا انجام می‌دهد و حتی لحظه‌ای دست از این کار برنمی‌دارد. آن سردار شجاع، بارها محاصره دشمن را می‌شکند و به یاری صحابه می‌رود، سه برادرش مقابل نگاهش به شهادت می‌رسند؛ اما تا زمانی که امام اذن میدان نداده است، دم برنمی‌آورد. رجز شکوهمند حضرت عباس علیه‌السلام در تاریخ طنین‌انداز است که:

«والله ان قطعتم یمینی/ انی احامی ابداً عن دینی
وعن إمام صادق الیقین/ نجل النبیّ الطاهر الامین»

ما در دورانی هستیم که به‌نوعی دوران تمرین ولایت‌پذیری است. درست مثل زمانی که مسلم به کوفه می‌رود؛ عیار ولایت‌مداری ما با همراهی و اطاعت از ولی‌فقیه زمانه روشن می‌شود و چه‌بسا اگر امروز کم بگذاریم، فردای ظهور نتوانیم، در طرف درست تاریخ بایستیم و این، یکی از درس‌های بزرگ کربلاست؛ اینکه برای همراهی و دفاع از ولایت باید آماده بود.

یاران امام حسین علیه‌السلام مطیع محض اوامر امام خود بودند و حتی در سخت‌ترین شرایط نیز، نه‌تنها از ایشان اطاعت می‌کردند که حتی نگفته منظور ولی‌شان را می‌فهمیدند و عمل می‌کردند؛ کما اینکه امام در شب عاشورا دعوت به رفتن می‌کند؛ اما آن‌ها با نگاه نافذ و اعتقاد راسخی که به امام دارند، می‌مانند و در رکاب امام به شهادت می‌رسند.

• ولایت‌مداری شهدا

شهید محمدرضا تورجی‌زاده

یک روز قبل از ظهر آمد خانه و مشغول جمع کردن وسایلش شد.

گفتم: محمد! جایی می‌خواهی بروی؟

عازم جبهه بود. گفت: اگر تا امروز صبر کردم، به‌خاطر احترام و رضایت شما بود؛ اما امام پیام دادند، جبهه رفتن نیازی به اجازه پدر ندارد.

ظهر با پدرش خداحافظی کرد و آن‌قدر برای ما دلیل آورد تا رضایت ما را هم کسب کند.

شهید بروجردی

حرف شهید اندرزگو توی گوشش زنگ می‌زد که «مادام که در خط امام نباشید، کارتان فایده که ندارد، وزر و وبال هم دارد».

خودش را رسانده بود قم، دفتر امام خمینی. گفته بودند: «ایجاد آمادگی برای مبارزه در مرحله اول است؛ ولی مبارزه مسلحانه باید با اجازه مجتهد جامع‌الشرایط باشد».

خودش را به آب و آتش می‌زد که برود نجف و از امام، اذن مبارزه مسلحانه بگیرد که نتیجه‌اش شد، بازداشت در مرز هویزه و شکنجه شش‌ماهه در سوسنگرد.

• نتیجه‌گیری

همان‌طور که گفته شد، یکی از مهم‌ترین وظایف ما در این دوران، انتظار فرج است؛ دوران غیبت، دوران آماده شدن برای حضور حضرت ولی‌عصر عجل‌الله‌تعالی‌فرجه‌الشریف است و تا زمانی که شیعیان و پیروان آن‌حضرت به آمادگی لازم نرسند، این امر محقق نخواهد شد. مقام معظم رهبری در این‌باره می‌فرماید:

«انتظار یعنی چه؟ انتظار به‌معنای مترصّد بودن است. در ادبیّات نظامی یک چیزی داریم به‌نام «آماده‌باش»؛ انتظار یعنی «آماده‌باش»! باید «آماده‌باش» باشیم. انسان مؤمن و منتظر، آن‌کسی است که در حال «آماده‌باش» است. اگر امام که مأمورِ به ایجاد عدالت و استقرار عدالت در کلّ جهان است، امروز ظهور بکند، باید من و شما آماده باشیم. این «آماده‌باش» خیلی مهم است و انتظار به این معناست. انتظار به‌معنای بی‌صبری کردن و پا به زمین کوبیدن و چرا دیر شد و چرا نشد و مانند اینها نیست؛ انتظار یعنی باید دائم در حال «آماده‌باش» باشید!».

یکی از راه‌های رسیدن به این آمادگی تمرین فضایل و ویژگی‌هایی است که ما را به امام نزدیک خواهد کرد. همان کاری که مجاهدینی مانند شهیدان حاج قاسم، احمدی‌روشن، طهرانی مقدم، آیت‌الله رئیسی، آیت‌الله آل‌هاشم رحمهم‌الله و دیگران در تمام زندگی انجام دادند و مزد این آمادگی‌شان نیز، شهادت و عزتی بود که خداوند به ایشان عطا کرد.

به بیان حاج قاسم عزیز: «تا کسی شهید نباشد، شهید نمی‌شود. شرط شهید شدن، شهید بودن است».

شهدا چراغ راه بشریت‌اند و شهدای کربلا، در اوج این قله قرار دارند. کسانی که امام حسین علیه‌السلام درباره‌شان فرمود: «بهتر از آن‌ها سراغ ندارم».

بنابراین بر کسانی که امید به همراهی با امام عصر عجل‌الله‌تعالی‌فرجه‌الشریف را دارند، لازم است تا این قله‌های ایثار و شهادت و ولایت‌مداری و بصیرت را بشناسند و تلاش کنند تا هرچه بیشتر به آنان شبیه باشند و به این ترتیب برای ظهور آماده شوند.

• پی‌نوشت‌ها

۱. المقرّم، السید عبد الرزاق، مقتل الحسین علیه‌السلام، ص ۲۱۹
۲. خاتمی، سید احمد ، یاران امام حسین علیه‌السلام، نشریه پاسدار اسلام، ۱۳۷۵ ، شماره ۱۷۴
۳. مجلسی، محمّد باقر، بحار الأنوار، ج۴۵، ص ۲۷-۲۸
۴. همان، ص ۲۸-۲۹
۵. محمدی ری‌شهری، محمد، دانشنامه امام حسین علیه‌السلام، ج ۳ ، ص ۲۷۷.
۶. حاشیه‌های مهم‌تر از متن ص ۴۸ و ۴۹؛ به نقل از: خاطرات آیت الله مسعودی خمینی، ص۲۲۸.
۷. ابن‌منظور، محمد بن مکرم، لسان العرب، ج۴، ص۶۵، واژه «بصر».
۸. ابن أبی الحدید، شرح نهج البلاغة ، ج ۱ ، ص ۲۳۹.
۹. الشاوی، علی، باکاروان حسینی از مدینه تا مدینه، ج۱،ص۱۴۲.
۱۰. طبسی، نجم الدین، باکاروان حسینی از مدینه تا مدینه، ج۲، ص۲۶۱.
۱۱. آخرین فرزند ذکور حضرت امیرالمؤمنین علیه‌السلام، که در ۷۷ سالگی وفات یافت.
۱۲. الشاوی، علی، باکاروان حسینی از مدینه تا مدینه، ج۱،ص۳۳۰.
۱۳. جمعی از نویسندگان ، ذخیرة الدارین فیما یتعلق بمصائب الحسین علیه‌السلام ، ج ۱ ، ص ۳۹۵.
۱۴. طبسی، نجم الدین، باکاروان حسینی از مدینه تا مدینه، ج۲، ص۱۹۳و ۲۲۷.
۱۵. ابصارالعین فی انصارالحسین، ص ۵۷.
۱۶. ذهنی تهرانی، سید محمد جواد، از مدینه تا مدینه (مقتل)، ص۳۳۴.
۱۷. محمد رضا عاصی
۱۸. یوسف رحیمی
۱۹. محدثی، جواد، پیامهای عاشورا، ص۶۷
۲۰. همان، ص۲۱۴
۲۱. شیخ مفید، الارشاد، ج۲، ص۶۵.
۲۲. شبدینی باشاکی ، محمد، ولایت مداری اصحاب امام حسین، ص۱۹.
۲۳. شبّر، جواد، أدب الطّف أو شعراء الحسین علیه‌السلام ، ج ۱ ، ص ۲۲۴.
۲۴. همان، ص ۲۲۵.
۲۵. گروه فرهنگی شهید ابراهیم هادی، کتاب یا زهرا علیهاالسلام (زندگی نامه و خاطرات شهید محمد رضا تورجی زاده)، نشرامینیان، چاپ: ششم- آذر ۱۳۸۹؛ ص ۴۳ -۴۲
۲۶. رمضانی، عباس، غریب غرب(روایتی کوتاه از زندگی شهید بروجردی)ناشر: روایت فتح، ۱۳۸۹، ص۳۲-۳۴.
۲۷. بیانات،۱۳۹۶/۲/۲۰

آیت‌الله‌العظمی بشیر نجفی تأکید کرد

حمله رژیم صهیونیستی به غزه و ترور هنیه نقض تمامی ارزش‌ها و قوانین الهی

دفتر حضرت آیت‌الله بشیر نجفی از مراجع نجف‌اشرف، با صدور بیانیه‌ای تجاوزات رژیم صهیونیستی به مردم فلسطین را محکوم کرد.

به گزارش خبرگزاری حوزه، متن بیانیه به این شرح زیر است:

بسم‌الله الرحمن الرحیم/قال الله تعالی: ﴿يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ جَاهِدِ الْكُفَّارَ وَالْمُنَافِقِينَ وَاغْلُظْ عَلَيْهِمْ وَمَأْوَاهُمْ جَهَنَّمُ وَبِئْسَ الْمَصِيرُ﴾. صَدَقَ اللهُ الْعَلِيُّ الْعَظِيمُ.

ما حملات و تجاوزهای خائنانه به مردم فلسطین به‌ویژه حمله به نمازگزاران خانه خدا در غزه را که ناعادلانه و متجاوزانه منجر به کشته و مجروح شدن تعداد زیادی شد، به‌شدت محکوم و تقبیح کنیم و این چیزی جز تداوم رویکرد خیانت و تجاوز به مردم و ملت‌ها نیست. همچنین حمله آشکاری به جمهوری اسلامی ایران صورت گرفت که با نقض حاکمیت آن با ترور رهبر مقاومت اسماعیل هنیه انجام شد و پیش از آن، حملاتی به سرزمین‌های لبنان، سوریه و یمن و غیره صورت گرفت که در آن شهدا و مجروحین زیادی قربانی شدند که در صف اول آن فرمانده شهید فؤاد شکر بود. این امر همچنین با نقض آشکار تمام ارزش‌ها و قوانین الهی و وضعی از جمله گرسنگی، آوارگی، ارعاب و کشتار کودکان و زنان به‌دلیل تحقیر مردم و بشریت همراه بود.

در این زمینه می‌گوییم: اگر دنیا با آنچه از انسانیت در آن باقی مانده است، برای بازدارندگی قیام نکند، این میکروب و جرثومه، جهان را به مصیبت‌هایی می‌کشاند که آغاز و پایانی ندارد.

ما به کشورها و سازمان‌هایی که شعارهای حقوق بشری سر می‌دهند یادآوری می‌کنیم تا زمانی که در بازدارندگی ظالم، غاصب و حمایت از مظلوم موضع قاطعی نداشته باشید، قوانین و رویه‌هایی که روی آن کار کرده‌اید، ارزشی ندارد. ما از مسلمانان می‌خواهیم که برای بیرون راندن این رژیم غاصب از سرزمین فلسطین و کشورهای اسلامی سخت تلاش کنند.

ولا حول ولا قوة إلا بالله العلی العظیم.

آیت‌الله‌العظمی سیستانی با صدور بیانیه‌ای از جامعه جهانی خواستار شدند

توقف نسل‌کشی در غـزه

حضرت آیت‌الله سیستانی کشتار هولناک اسرائیل در محله الدرج در غزه را محکوم کردند.

به گزارش خبرگزاری حوزه، دفتر حضرت آیت‌الله حسینی سیستانی با صدور بیانیه‌ای، کشتار هولناک اسرائیل در محله الدرج در نوار غزه را که بر اثر هدف قرار دادن مدرسه آوارگان بیش از صد شهید و ده‌ها مجروح و مفقود برجای گذاشت، محکوم کرد.

متن بیانیه معظم‌له به شرح زیر است:

بسم‌الله الرحمن الرحیم

بار دیگر ارتش اشغالگر «اسرائیل»، با هدف قرار دادن آوارگان و پناه‌جویان، کشتار بزرگی را در نوار غزه عزّتمند، مرتکب شد که منجر به کشته و زخمی شدن تعداد زیادی از غیرنظامیان بی‌گناه شد و این جنایت هولناک، به سلسله جنایاتی که بیش از ده ماه است ادامه دارد، اضافه می‌شود.

در دوره اخیر ترورهای خائنانه با هدف قرار دادن رهبران برجسته مقاومت در برابر اشغالگری و به شهادت رساندن تعدادی از آنها، منجر به نقض حاکمیت تعدادی از کشورهای منطقه و در نتیجه افزایش خطر درگیری‌های بزرگ شد که اگر این اتفاق می‌افتاد، عواقب فاجعه‌باری برای کشورها و مردمان این منطقه به‌بار می‌آورد.

کلمات از محکوم کردن این جنایات شنیع توسط هیولاهای انسانی که از همه ارزش‌ها و اصول والای انسانی بی‌بهره هستند، قاصر است و جای تأسف است که آنها از حمایت نامحدود تعدادی از کشورهای بزرگ که مانع از اعمال قوانین بین‌المللی در مورد مرتکبان جنایات علیه بشریت می‌شوند، برخوردارند.

ما بار دیگر از جهان می‌خواهیم که در مقابل این وحشی‌گری وحشتناک بایستد و از ادامه اجرای نقشه‌های نیروهای اشغالگر برای وارد آوردن آسیب بیشتر به مردم مظلوم فلسطین جلوگیری کند.

ما همچنین از ملت‌های اسلامی به‌ویژه، می‌خواهیم که برای فشار آوردن به توقف جنگ نسل‌کشی در غزه عزیز، متحد و همبسته شوند و به مردم شریف آن کمک بیشتری کنند.

دفتر آیت‌الله‌العظمی سیستانی/ نجف اشرف

۵/ صفر/ ۱۴۴۶ه.ق

مطابق با ۱۰/ اوت/ ۲۰۲۴م

پیام آیت‌الله اعرافی به سیدحسن نصرالله

با همه توان کنارتان ایستاده‌ایم

آیت‌الله اعرافی در پیامی به حجت‌الاسلام والمسلمین سیدحسن نصرالله تصریح کرد: حوزه‌های علمیه و مراجع عالی‌قدر و بزرگان آن، مبارزات و مجاهدت‌های جناب‌عالی و مجاهدان جبهه مقاومت و ملت‌های عزیز لبنان، فلسطین، یمن، عراق، سوریه و سایر کشورهای اسلامی را ارج می‌نهد و در کنار شما، با همه توان ایستاده‌ایم.

به گزارش خبرگزاری حوزه، متن پیام آیت‌الله اعرافی مدیر حوزه‌های علمیه، خطاب به دبیرکل حزب‌الله لبنان بدین شرح است:

بسم‌الله الرحمن الرحیم

علامه مجاهد حضرت مستطاب حجت‌الاسلام والمسلمین آقای سیدحسن نصرالله (دامت معالیه)

رهبر سرافراز مقاومت اسلامی حزب الله لبنان!

سلام علیکم بما صبرتم؛

شهادت جانسوز و افتخارآمیز سردار رشید و شجاع مقاومت، شهیدالقدس ابومحسن فؤاد شکر (طاب ثراه) را به جناب‌عالی و همه مجاهدان محور مقاومت و بازماندگان آن شهید سرافراز تبریک و تسلیت عرض می‌کنم.

شهادت مجاهدان و سرداران مقاومت و همبستگی و همرزمی سربازان و جان‌برکفان از جبهه‌های مختلف مقاومت از فلسطین، لبنان، عراق، یمن و ایران، نشانه استیصال دشمن و پیشرفت‌های چشم‌گیر و نویدبخش نابودی رژیم منحوس صهیونیستی و زوال ابرقدرتی شیطانی مستکبران عالم است و به‌فضل الهی، به‌زودی شاهد تحقق کامل وعده‌های الهی و پیروزی کامل حق علیه باطل و وراثت تاریخی عباد صالح منتهی خواهیم بود.

اکنون بر همگان مسجل شده است که رژیم غاصب و سفاک صهیونیستی و حامیان جنایت‌کار آن، به هیچ‌یک از موازین اخلاقی، انسانی، شرعی، حقوقی و مناسبات بین‌المللی پای‌بند نیستند و چاره‌ای جز حل این مشکل انسانی و از بین رفتن این غده سرطانی با مقاومت وجود ندارد و پیروزی‌های پی در پی جبهه مقاومت در برابر جنایات و نسل‌کشی و قتل و فساد اسرائیل، حکایت‌گر حقانیت و مشروعیت این مسیر نورانی است.

این‌گونه ترورهای ناجوانمردانه در مورد سرداران و رهبران مقاومت، نشان از استیصال و شکست مفتضحانه رژیم در جبهه‌های سیاسی نظامی و امنیتی دارد و خون پاک شهدای گرانقدری مانند حاج قاسم سلیمانی و اسماعیل هنیه و فؤاد شکر، روند شکست و محو کامل رژیم و پیروزی امت اسلام را تسریع و تسهیل می‌کند.

حوزه‌های علمیه ایران و مراجع عالی‌قدر و بزرگان آن، مبارزات و مجاهدت‌های جناب‌عالی و مجاهدان جبهه مقاومت و ملت‌های عزیز لبنان و فلسطین و یمن و عراق و سوریه و سایر کشورهای اسلامی را ارج می‌نهد و در کنار شما، با همه توان ایستاده و توفیق و نصرت کامل را از خداوند متعال خواستار است و از همه دولت‌های اسلامی و آزاده جهان، بیداری و دلیری و مقاومت را انتظار دارد.

«وما النصر إلا مِن عِندِاللهِ العزیزِ الحکیمِ»

رئیس جامعة المصطفی العالمیه

فرهنگ اسلامی و اهل‌بیتی جریانی ریشه‌دار و با شناسنامه است

حجت‌الاسلام والمسلمین عباسی، فرهنگ اسلامی و اهل‌بیتی را ریشه‌دار و با شناسنامه خواند و تصریح کرد: در کنار شناسایی شخصیت‌های فرهنگی و آثار علمی، احیای این آثار و در دسترس قرار گرفتن آنها، از محورهای مهمی است که در کنار سایر امور پژوهشی، باید مدنظر قرار داشته باشد.

به گزارش خبرگزاری حوزه، حجت‌الاسلام والمسلمین عباسی در بازدید از مرکز احیای تراث اسلامی بزالصغیر و گفت‌وگو با مدیران و محققان این مرکز، از تلاش‌های صورت‌گرفته در این مؤسسه تقدیر و ابراز کرد: کار احیای آثار یکی از حوزه‌های مهم پژوهشی برای المصطفی و تمام مراکز علمی به‌شمار می‌آید. ما امروز با مسئله‌های جدیدی مواجه هستیم و باید بخشی از سرمایه پژوهشی ما، به پاسخ‌دهی به مسائل و شبهات روز اختصاص یابد؛ اما همین امر نیز، با تکیه بر میراث علمی گذشته ممکن است.

حجت‌الاسلام والمسلمین عباسی، با عضو خبرگان رهبری، فرهنگ اسلامی و اهل‌بیتی را ریشه‌دار و با شناسنامه خواند و تصریح کرد: هر مقدار میراث علمی خود را بیشتر بشناسیم، قطعاً در آینده کار علمی ما مؤثرتر خواهد بود. در کنار شناسایی شخصیت‌های فرهنگی و آثار علمی، احیای این آثار و در دسترس قرار گرفتن آنها، از محورهای مهمی است که در کنار سایر امور پژوهشی، باید مدنظر قرار داشته باشد.

رئیس جامعة‌المصطفی افزود: البته لازم نیست، تمام این اقدامات مستقیماً توسط المصطفی صورت گیرد و می‌توان با تربیت پژوهشگرانی باانگیزه و آشنا با این مهارت، سرمایه‌های ارزشمندی را در این حوزه پدید آورد.

رئیس جامعة‌المصطفی در پایان اشاره به شکل‌گیری مباحث علمی فراوان میان علمای شیعه و اهل سنت در منطقه شبه‌قاره به‌دلیل تنوع متوازن مذهبی در این ناحیه، یادآور شد: بخش زیادی از میراث علمی جهان اسلام، در منطقه شبه‌قاره قرار دارد که متأسفانه بسیاری از آنها تاکنون حتی شناسایی هم نشده است.

وی ادامه داد: تعداد آثار و نسخ خطی اسلامی در اختیار بسیاری از کشورهای غربی، اگر از ما بیشتر نباشد، کمتر نیست. تنها در کتابخانه‌ای وابسته به کلیسا در میلان ایتالیا، ده‌هزار نسخه خطی اسلامی وجود دارد و این رقم، در شهرهایی مانند رم، پاریس و ... به‌مراتب بیشتر است.

خاطرنشان کرد: علمای ما موضوع احیای تراث علمی را همواره خالصانه و خاضعانه دنبال می‌نمایند؛ درحالی‌که معمولاً این کار در مراکز علمی با هزینه‌های فراوانی صورت می‌گیرد. اگر طلاب ما با کار احیای تراث آشنا شوند، می‌توانند، عملکرد اثربخش و مفیدی در این عرصه داشته باشند.

در ابتدای این دیدار حجت‌الاسلام طاهر عباس‌اعوان، از مسئولان مرکز بزالصغیر، توضیحاتی درباره این مرکز ارائه و اظهار کرد: این مرکز در سال ۲۰۱۰ راه‌اندازی شد و تاکنون کار تصویربرداری از پانزده هزار جلد کتاب و احیا و بازنشر ۳۳۷ عنوان کتاب را به سرانجام رسانده است که برخی از این آثار، به چهار زبان نیز ترجمه و انتشار یافته‌اند.

مدیرکل تبلیغ بین‌الملل حوزه‌های علمیه خبر داد

فعالیت مبلغان زبان‌دان در ۵۰۰ موکب اربعینی عراق

حجت‌الاسلام موسوی‌زاده در افتتاحیه دوره مهارتی اربعین ویژه مبلغان زبان‌دان، گفت: براساس توافق با طرف عراقی، ۵۰۰ موکب در عراق مشخص شد که برای هر موکب، یک مبلغ فاضل و زبان‌دان اختصاص می‌دهیم و مخاطب عزیزان مبلغ، مخاطبان عرب‌زبان هستند.

به گزارش خبرگزاری حوزه، دوره مهارتی اربعین ویژه مبلغان زبان‌دان برای اعزام به کشور عراق، به‌همت مرکز آموزش زبان و آموزش‌های تخصصی بین‌الملل حوزه‌های علمیه از ۱۵ مرداد در سالن همایش دانشگاه معارف اسلامی قم، کار خود را آغاز کرد.

فکر اربعینی و تمدنی را در اقصی‌نقاط دنیا ترویج دهیم

حجت‌الاسلام سیدجعفر موسوی‌زاده، مدیرکل تبلیغ بین‌الملل حوزه‌های علمیه در مراسم افتتاحیه این دوره، با اشاره به اینکه حوزه علمیه، محل اصلی نشر معارف اسلامی و پیاده‌سازی شعارهای رهبر معظم انقلاب است، خاطرنشان کرد: جریان اربعین بسیار اهمیت دارد و بایستی تلاش کنیم، در حیطه کار بین‌الملل، فکر اربعینی و تمدنی را در اقصی‌نقاط دنیا ترویج دهیم.

وی افزود: امسال با نگاه به سابق، بر اساس قوت‌ها، ضعف‌ها، فرصت‌ها و آسیب‌ها برنامه‌ریزی کردیم و با توجه به سیاست رهبر معظم انقلاب که در جریان اربعین، میزبانی عراقی‌ها حفظ شود، با مجموعه‌های مهم عراق مثل عتبه حسینیه و حشدالشعبی ارتباط گرفته‌ایم که استقبال کردند.

حجت‌الاسلام موسوی‌زاده، با تشریح برنامه‌های تبلیغ در ایام اربعین ابراز کرد: براساس توافق با طرف عراقی، ۵۰۰ موکب در عراق مشخص شد که ما برای هر موکب، یک مبلغ فاضل و زبان‌دان اختصاص می‌دهیم و مخاطب عزیزان مبلغ مخاطبان عرب‌زبان هستند.

مدیرکل تبلیغ بین‌الملل حوزه‌های علمیه ادامه داد: یک نفر به‌عنوان نماینده ما از الآن در عراق مستقر است و عملیات اعزام از امروز شروع شده و ۵۵ مبلغ از استان خوزستان وارد استان بصره شده و در مواکب استقرار یافته‌اند.

وی با اشاره به اعزام گروهی مبلغان زبان‌دان، افزود: طی روزهای آینده، گروه‌ها اعلام و مشخص می‌شود که شما بایستی در فلان روز در کدام مرز باشید و با حشدالشعبی نیز توافق کرده‌ایم که انتقال و ایاب و ذهاب مبلغین را در عراق انجام دهد؛ این هماهنگی‌ها صورت گرفته و ارتباط برقرار است.

حجت‌الاسلام موسوی‌زاده، حداقل زمان تبلیغی و حضور در مواکب را ۵ روز اعلام کرد و گفت: چند مجموعه بسیار خوبی که در حوزه علمیه وجود دارد، محتواهای لازم را تولید و جمع‌آوری و در کانال بارگذاری می‌کنند تا مبلغان بتوانند استفاده کنند.

وی افزود: سه موضوع امسال برای ما اهمیت دارد؛ اول، فلسطین و طوفان‌الأقصی و توجیه مردم برای این اتفاق بزرگ که به نابودی رژیم صهیونیستی منجر شود، دوم، نامه رهبر معظم انقلاب به دانشجویان آمریکاست که نیاز به کار دارد و اولویت سوم، موضوع مهدویت است.

• اخبـــار کـــوتـــاه جـــهـــان

• ژاپن

▫ **سقوط سنگین بورس ژاپن:** بازار سهام ژاپن به‌دلیل کاهش شدید قیمت سهام بسته شد: شاخص سهام ژاپن، در حال حاضر قرار است، بزرگترین افت ۲ روزه تاریخ خود را ثبت کند. این کاهش حتی بزرگتر از سقوط دوشنبه سیاه در سال ۱۹۸۷ است. اکنون، کره جنوبی تمام سفارشات فروش را به‌دلیل سقوط بازارها متوقف کرده است.

▫ **ژاپن سفیر اسرائیل را به «مراسم صلح ناکازاکی» راه نداد:** با فشار فعالان حامی فلسطین و بازماندگان حملات اتمی آمریکا در ژاپن، شهردار ناکازاکی از دعوت سفیر رژیم صهیونیستی به مراسم صلح ناکازاکی خودداری کرد.

• سازمان همکاری اسلامی

▫ **ترور اسماعیل هنیه، تعرض به تمامیت ارضی ایران بود:** سازمان همکاری اسلامی در بیانیه پایانی خود، ترور شهید هنیه را یک تجاوز و نقض آشکار حقوق بین‌المللی و رژیم صهیونیستی را مسئول این اقدام جنایت‌کارانه دانست. این سازمان همچنین ترور شهید هنیه را «تعرض به حاکمیت و تمامیت ارضی و امنیت ایران» خواند.

• آمریکا

▫ **مردم آمریکا از نتانیاهو حمایت نمی‌کنند:** سندرز، سناتور ارشد آمریکایی: مردم آمریکا از جنگ نتانیاهو در غزه حمایت نمی‌کنند. اگر دموکرات‌ها خواستار پیروزی در انتخابات هستند، باید رویکرد خود در قبال غزه را تغییر دهند.

▫ **کلید آزادی اسرای اسرائیلی دست ایران است:** سناتور آمریکایی، لیندسی گراهام سناتور جمهوری‌خواه آمریکا: ما برای آزادی اسرای اسرائیلی باید به ایران فشار بیاوریم. کلید آزادی آن‌ها در دستان ایران است.

• رژیم صهیونیستی

▫ **نتانیاهو بدترین نخست وزیر تاریخ ملت یهود:** ایهود اولمرت، نخست‌وزیر پیشین اسرائیل: نتانیاهو در شبکه‌های تلویزیونی درباره ایران می‌گوید: «اگر آنها جرأت کنند به ما حمله کنند، آنها را نابود خواهیم کرد»؛ اما برای مقابله با ایران، آمریکا، بریتانیا و فرانسه را فراخوانده و خود گوشه‌ای پنهان شده تا نبینیم، چطور دارد به خود می‌لرزد.

▫ **شهردار حیفا خواستار ذخیره آب و غذا شد:** شبکه عبری کان گزارش داد که «یونا یاهاو» شهردار حیفا از ساکنان این شهر خواسته است تا مواد غذایی و آب که برای ۶ روز کافی باشد، ذخیره کنند. شهردار حیفا همچنین مدعی شده است که این شهر برای اینکه در معرض شلیک روزانه ۴ هزار موشک قرار بگیرد، آماده است.

• چین

▫ **چین خواستار نظارت بیشتر بر ورزشکاران آمریکایی شد:** آژانس مبارزه با دوپینگ چین (چینادا) با صدور بیانیه‌ای، از آژانس بین‌المللی تست دوپینگ خواست تا کنترل بیشتری روی ورزشکاران آمریکایی داشته باشد. پیش از این، آژانس جهانی مبارزه با دوپینگ (WADA) اعلام کرده بود: حداقل سه ورزشکار آمریکایی که قوانین ضد دوپینگ را نقض کرده‌اند، به شرکت در المپیک پاریس ادامه می‌دهند.

• فلسطین

▫ **درخواست تشکیلات خودگردان از دادگاه لاهه برای صدور حکم بازداشت اسموتریچ:** وزارت امور خارجه تشکیلات خودگردان فلسطین، از دیوان کیفری بین‌المللی در لاهه درخواست کرد: حکم بازداشت اسموتریچ وزیر دارایی تندرو رژیم صهیونیستی را صادر کند. این وزارتخانه افزود: اظهارات اسموتریچ (مبنی بر عادلانه و اخلاقی بودن به گرسنگی کشاندن فلسطینیان برای آزادی اسرای اسرائیلی در غزه)، اعتراف صریح به در پیش گرفتن سیاست نسل‌کشی در غزه و افتخار مقامات اسرائیلی به آن است.

▫ **هیچ‌کس توانایی خلع سلاح ما را ندارد:** شبکه خبری المیادین گزارش داد: یحیی السنوار، جانشین شهید اسماعیل هنیه در میان جمعی از جوانان فلسطینی در غزه، اعلام کرد: هیچ‌کس نمی‌تواند حماس را مجبور کند که اسرائیل را به رسمیت بشناسد. وی در واکنش به فشار صهیونیست‌ها و آمریکا در خلع سلاح مقاومت و ادعای آنان در تشکیل دولت وفاق ملی با سایر گروه‌های فلسطینی در پساجنگ غزه، تأکید کرد: هیچ‌کس قادر نیست، ما را مجبور کند که سلاح خود را بر زمین بگذاریم. السنوار همچنین افزود: ما روابط خود را با ایران و سایر طرف‌ها نیز هرگز قطع نخواهیم کرد.

• روسیه

▫ **روسیه از تحویل سامانه‌های پدافند هوایی پیشرفته به ایران خبر داد:** نشریه نیویورک‌تایمز به‌نقل از مقامات ایرانی گزارش داد: روسیه تحویل تجهیزات پدافند هوایی و راداری پیشرفته خود را به ایران آغاز کرده است. برخی از این تجهیزات، به دنبال درخواست ایران از کرملین و در شرایط میزبانی رئیس‌جمهور ایران، از سرگئی شویگو، رئیس شورای امنیت روسیه صورت گرفته است. مقامات به نیویورک‌تایمز گفته‌اند: درحالی‌که رسانه‌های محلی ایران، تنها از درخواست تجهیزات نام برده‌اند، یکی از اعضای سپاه پاسداران انقلاب اسلامی و یک مقام دیگر تأیید کردند: نه-تنها این درخواست انجام شده؛ بلکه تحویل‌ها نیز آغاز شده است.

• پاکستان

▫ **پاکستان با حمایت از مواضع ایران بایکوت نفتی - تجاری رژیم صهیونیستی را مطالبه کرد:** معاون نخست‌وزیر و وزیر خارجه پاکستان، با محکوم کردن ترور شهید اسماعیل هنیه در تهران و نگرانی عمیق نسبت به ماجراجویی‌های فزاینده رژیم صهیونیستی در خاورمیانه، ضمن اعلام حمایت از مواضع جمهوری اسلامی ایران، خواستار بایکوت نفتی و تجاری رژیم صهیونیستی از سوی اعضای سازمان همکاری اسلامی شد. سناتور محمد اسحاق‌دار در سخنرانی در نشست فوق‌العاده سازمان همکاری اسلامی در شهر جده، اظهار کرد: حق ایران و فلسطین برای انتقام از رژیم اشغالگر اسرائیل به‌دلیل جنایات ضد بشری آن محفوظ است.

• قطر

▫ **درآمد ۲۵ میلیارد دلاری قطر از محل صنعت گردشگری:** قطر، در سال ۲۰۲۴ تاکنون، حدود ۲۵ میلیارد دلار سود از محل صنعت گردشگری درآمد کسب کرده است.

آیت‌الله‌العظمی سبحانی

فصاحت و بلاغت و اعجاز در قرآن کریم تبیین شود

این مرجع تقلید به مسئله معجزه بودن قرآن اشاره کردند و گفتند: امروزه بُعد علمی در قرآن کریم مهم و ملاک است و به معجزه بودن آن دلالت نموده؛ اما بیشتر این اعجاز، وابسته به بلاغت بی‌حد و حصر قرآن می‌باشد؛ به‌گونه‌ای که هیچ فردی توانایی مقابله با آن را ندارد.

به گزارش خبرگزاری حوزه از مشهد مقدس، حضرت آیت‌الله سبحانی، ۱۳ مرداد در جلسه پرسش و پاسخ علمی مدرسه تابستانه دارالعلم که در محل مدرسه میرزاجعفر (دانشگاه علوم اسلامی رضوی) برگزار شد، یکی از مسائل مهم و مورد اهتمام در حوزه‌های علمیه را بحث ابتهال دانستند و با تأکید بر اهمیت معجزه روز مباهله، گفتند: ابتهال از معجزات ثابت و پابرجای پیامبر اسلام ﷺ است که باید از ابعاد گوناگون به آن پرداخته شود.

این مرجع تقلید، با بیان اینکه از گذشته در تفاسیر مطرح بوده و از ائمه معصومین علیهم‌السلام نیز در این باره سؤال شده که چرا معجزه پیامبر اسلام ﷺ قرآن است؛ درحالی‌که معجزه دیگر انبیای الهی، مسائل آفرینش تکوینی است، ابراز کرد: البته پیامبراسلام ﷺ معجزات دیگری نیز داشتند که از جمله آنها مباهله است؛ امروز هم اگر کسی خواهان مباهله باشد، علمای شیعه آمادگی این کار را دارند.

معظم‌له با طرح این سؤال که چرا در میان معجزات نبی اکرم ﷺ بر قرآن کریم تأکید می‌شود، به روایتی از امام هادی علیه‌السلام اشاره کردند و افزودند: معجزه باید متناسب با زمان مربوطه باشد؛ همان‌گونه که در زمان حضرت موسی علیه‌السلام مسئله سحر و جادو و در زمان حضرت عیسی علیه‌السلام، طبابت مسئله معروف جامعه بود و زمان نبی مکرم اسلام ﷺ نیز، دوره خطابه، فصاحت و بلاغت بود؛ از این‌رو معجزه ایشان در قالب کتاب ارائه شد.

ایشان ادامه دادند: همان‌گونه که نبوت رسول اکرم ﷺ جاوید است، نیازمند معجزه جاوید (قرآن) بود تا در جامعه باقی بماند؛ اگر نبی اکرم ﷺ به شق‌القمر، شفای بیمار و... تأکید می‌کردند، امروز دست ما خالی بود و در برابر شبهات گسترده چیزی برای گفتن و دفاع از نبوت پیامبر ﷺ نداشتیم.

معظم‌له در پاسخ به پرسش یکی از طلاب مبنی بر اینکه آیا «معجزه بودن قرآن ابدی است؟»، عنوان کردند: گرچه امروزه بعد علمی در قرآن کریم مهم و ملاک است و به معجزه بودن آن دلالت نموده؛ اما بیشتر این اعجاز وابسته به بلاغت بی‌حد و حصر قرآن است؛ به‌طوری‌که هیچ فردی توانایی مقابله با آن را ندارد.

مدیر تبلیغ حوزه حوزه علمیه خراسان خبر داد

اعزام ۲۴ گروه جهادی تبلیغی از مبلغان حوزه خراسان به عراق

حجت‌الاسلام مقدادی، مدیر تبلیغ حوزه علمیه خراسان، در گفت‌وگو با خبرگزاری حوزه از مشهد، به معرفی دوره توانمندسازی گروه‌های جهادی تبلیغی اربعین این حوزه پرداخت و گفت: همواره با توجه به نزدیکی به ایام اربعین و ورود در ماه صفر، ماه عزای آل‌الله و با توجه به ظرفیت تبلیغی ویژه این ایام، مبلغان مختلفی وارد سرزمین عراق و مسیر پیاده‌روی اربعین می‌شوند و در راستای اهداف بلند اهل‌بیت علیهم‌السلام، گام‌های ارزشمندی را برمی‌دارند.

وی ادامه داد: در همین راستا معاونت فرهنگی تبلیغی حوزه علمیه خراسان، چندین سال است که برنامه‌ای را تحت عنوان اعزام مبلغ به آن سرزمین و به‌تعبیری فعالیت در راستای بیان معارف بلند اسلامی، احکام، تبلیغ چهره به چهره و با گرایش‌های مختلف دارد که مطابق توانمندی نیروهای مستعد این حوزه نسبت به این مهم مبادرت ورزیده و افراد را اعزام می‌کند.

مدیر تبلیغ حوزه حوزه علمیه خراسان، با بیان اینکه امسال ۲۴ گروه تبلیغی جهادی به این عرصه برای ارائه خدمت وارد می‌شوند، تصریح کرد: این گروه‌های جهادی تبلیغی بر اساس برنامه‌ریزی‌ها از مرز مهران وارد سرزمین عراق شده و در نجف به‌مدت ۲ روز استقرار پیدا می‌کنند.

حجت‌الاسلام مقدادی، با بیان اینکه گروه‌های جهادی تبلیغی در این مسیر فعالیت‌های گسترده‌ای را دنبال می‌کنند، به تبیین این فعالیت‌ها پرداخت و ابراز کرد: مبلغان این حوزه، تبلیغ به چهره چهره در مسجد کوفه، مسجد سهله، مسیر نجف تا کربلا، مواکب و مسیر پیاده‌روی اربعین خواهند داشت و بر اساس توانمندی‌های خویش وظایف را دنبال می‌کنند.

وی با اشاره به حضور و فعالیت گروه‌های تخصصی در میان این ۲۴ گروه جهادی تبلیغی از جمله گروه کودک و نوجوان، گروه تخصصی زبان‌دانان مسلط به زبان‌های جهانی و...، عنوان کرد: در این مدت از این ظرفیت‌های موجود نیز به‌نحو احسن در راستای تبیین و به‌تعبیری شناخت راه اباعبدالله الحسین علیه‌السلام استفاده خواهد شد.

مدیر تبلیغ حوزه علمیه خراسان، با بیان اینکه در همین راستا دو روز برنامه توانمندسازی نیز، برای مبلغان برگزار شد و از اساتید بسیار مجرب و توانمند حوزه علمیه خراسان استفاده کردیم، گفت: اساتید در زمینه شناخت فرق و ادیان، برنامه‌های خوبی را ارائه دادند و در زمینه تبلیغ چهره به چهره نیز، تجربیات خوبی را منتقل کردند.

آیت‌الله اعرافی

دامنه وسیع و وثیق حوزه را در عرصه رسانه و جهاد تبیین به جهان بشناسانیم

مدیر حوزه‌های علمیه، با اشاره به لزوم صف‌بندی واحد خبرگزاری‌های انقلابی و تمرکز بر جبهه مشترک، گفت: ما همواره تجلی تمام حوزه و ذخایر آن در فضای مجازی و رسانه را مورد اهتمام قرار داده‌ایم.

به گزارش خبرگزاری رسا، آیت‌الله اعرافی، ۱۵ مرداد در جریان بازدید از این خبرگزاری، در نشستی صمیمی با عوامل این رسانه حوزوی، با اشاره به روز خبرنگار و فعالیت‌های آنان در رسالت‌های اصیل خبررسانی و پای‌بندی آنان به ارزش‌های الهی و انسانی، این روز را به همه خبرنگاران تبریک گفت و از فعالیت‌های خبرنگاران و خبرگزاری‌های جهان اسلام تشکر کرد.

وی افزود: ما از همه خبرنگاران و خبرگزاری‌هایی که به خبررسانی توجه داشته و به تعهدهای اخلاقی و معنوی خود پای‌بند هستند و در جهت اعتلای انسانیت و ارزش‌های الهی و آزادی انسان گام برمی‌دارند، تقدیر و تشکر می‌کنیم.

مدیر حوزه‌های علمیه ابراز کرد: باید از همه خبرنگاران که در جهان امروز مقابل اختاپوس اهریمن خبرگزاری‌های غربی منحط تلاش می‌کنند، تقدیر کرد؛ چراکه در جهان امروز خبرگزاری غیرصادق و وابسته به قدرت‌های زورگو وجود دارند که شبکه‌ای اختاپوس‌وار را شکل داده‌اند و ما برای خبرنگاران و خبرگزاری‌های همراه مستضعفان عالم ارزش قائل هستیم.

رسالت مشترک خبرگزاری‌ها و حوزه‌های علمیه

وی افزود: حوزه‌های علمیه و خبرگزاری‌ها رسالتی دارند که روح آن، همان اِنباء و اِخبار از معارف الهی و روشنگری و تبیین راه است و پیامبران الهی علیهم‌السلام نیز نبی هستند و خبررسانی انبیای الهی نیز اِخبار است که البته سطح انباء انبیای الهی در اوج بوده و دریچه‌هایی از عالم غیب روی بشر می‌گشایند و حقایق غیرمادی را به انسان در نهایت امانت‌داری عرضه می‌کنند.

آیت‌الله اعرافی اظهار کرد: باید خبررسانی‌های امروز را در چارچوب روایت‌گری و خبررسانی انبیای الهی سنجید و در این چهارچوب حرکت کرد که اگر چنین شود، مقصود حاصل خواهد شد و به رسالت‌ها جامه عمل پوشانده می‌شود.

مدیر حوزه‌های علمیه، با اشاره به آیه شریفه «لِكُلِّ نَبَإٍ مُسْتَقَرٌّ وَسَوْفَ تَعْلَمُونَ» اظهار کرد: همه پیام‌های پیامبران الهی، دارای حقیقتی در عالم دیگر است که انسان‌ها در آینده خواهند دید و اگر اخبار این روزها نیز، در چارچوب اخبار هدایت‌گر انبیای الهی قرار گیرد، ارزشمند است.

ملزومات انسان روایت‌گر

وی افزود: در سوره اعلی سه نکته را شاهدیم که اولین وظیفه انبیای الهی علیهم‌السلام به‌عنوان روایت‌گر بزرگ این است که توحید و توجه به خدا را در خود تقویت کند و این نکته در این فصل از سوره اعلی، بنیه اصلی انبیای الهی و روایت‌گران امین است که بنیه روحی و اعتقادی است.

مدیر حوزه‌های علمیه اضافه کرد: نکته دوم در این سوره این است که انسان روایت‌گر، دارای ذخیره علمی و دانش قوی باشد و نکته سوم این است که نیاز به توشه و «روش» داریم و باید شیوه‌های حرکت رو به جلو را بدانیم و سوره اعلی، ضمن اینکه الگوی رسالت را تبیین می‌کند، الگوی مناسبی برای کسانی که در پرتو منذران و مخبران امین هستند، ترسیم می‌کند که ما امروز به‌همین سه نکته نیازمند هستیم.

خطوط راهبردی مدیر حوزه‌های علمیه

آیت‌الله اعرافی در ادامه سخنان خود در این نشست، با اشاره به خطوط راهبردی خود در مدیریت حوزه‌های علمیه، ابراز کرد: یکی از خطوط راهبردی ما در حوزه‌های علمیه از زمان قبول این مسئولیت که مورد توجه ما بود، این است که ما تجلی تمام حوزه و ذخایر آن در فضای مجازی و رسانه را مورد اهتمام قرار می‌دهیم که البته اندکی هم در این حوزه تلاش شده است – چه در نظام ساختاری مدیریت و چه در حوزه‌های وسیع‌تر دیگر – و این راهبرد، نیاز به برداشتن گام‌های مؤثرتر، راهبردی و گام‌های میدانی در سیاست‌گذاری، برنامه‌ریزی، راهبری میدانی و طرح‌های عملی دارد.

وی افزود: باید ذخایر فرهنگی، معنوی، فکری و انقلابی حوزه در فضای مجازی و فضای رسانه‌ای و هنر، با عالی‌ترین و پیشرفته‌ترین ابزارها جلوه‌گر شود و باید همه ما در این مسیر تلاش و کوشش کنیم که اگر در این راستا، تلاش و کوشش لازم شود، هیچ‌وقت میان فعالان فضای مجازی و هنرمندان، احساس رقابت پیدا نخواهد شد.

لزوم صف‌بندی واحد خبرگزاری‌های انقلابی و تمرکز بر جبهه مشترک

مدیر حوزه‌های علمیه بیان کرد: رسالت ما این است که ذخایر الهی و معنوی و دینی را در ابعاد بزرگ و وسیع جهانی با طیف وسیعی از ابزارها و فناوری‌ها منعکس و منتشر کنیم و این میدان بزرگی است که هرچه در این راستا تلاش و کوشش کنیم، باز هم کم است.

وی تأکید کرد: نباید در این راستا احساس دوگانگی و امثال این بحث‌ها باشد و باید با سعه صدر، فعالیت‌ها به پیش برده شود و ما از همه، این انتظار را داریم که در این راستا گام برداشته و جبهه‌ای مشترک و صف واحدی تشکیل دهیم.

آیت‌الله اعرافی با اشاره به رویکرد تمدنی انقلاب اسلامی اظهار کرد: روز بعد از عملیات وعده صادق در مراسمی که در مدرسه فیضیه برگزار شد، بیان کردم: امام خمینی قدس‌سره ۶۱ سال قبل در همین مکان و سکو سخنرانی کردند و نگاه تمدنی انقلاب اسلامی را پایه‌ریزی کردند و قرائت فصیح و تمدنی از اسلام را ارائه و موج‌آفرینی کردند که بسیار راه‌گشا و آیینه زلال اندیشه تمدنی است.

توجه به حوزه تمدن‌بنیان و تمدن‌ساز

مدیر حوزه‌های علمیه کشور در ادامه تأکید کرد: پایه و اساسی که امام راحل در این سال‌ها ریختند، گویای قرائت و تفسیر اجتهادی، اصیل و تمدنی از اسلام بود و حوزه‌های علمیه در رابطه با تمدن‌سازی، وظایف بسیاری دارند و باید حوزه تمدن‌بنیان و تمدن‌ساز را در نظر بگیریم که البته اقتضائات بسیاری در این عرصه وجود دارد که باید مورد ملاحظه قرار گیرد.

دامنه وسیع و وثیق حوزه‌های علمیه را به جهان بشناسانیم

آیت‌الله اعرافی با اشاره به تعبیر رهبر معظم انقلاب اسلامی مبنی بر حوزه دانش‌بنیان، ابراز کرد: حوزه علمیه نهادی دانش‌بنیان و معرفتی است و من در همه سفرهایی که به کشورهای خارجی داشته و با صدها هیئت و شخصیت‌های مختلف دیدار کردم، بر این نگاه تأکید می‌کردم که نهاد حوزه، نهادی دانش‌بنیان است و نگاه ما این است که حوزه‌های علمیه اسلام و تشیع، مکتب‌خانه و تربیت مبلغ عادی و معمولی نیست؛ بلکه نهاد دیرپا و تاریخی و محل دانشِ مبتنی بر علم و دانش است که به‌صورت دانش‌بنیان فعالیت می‌کند.

وی افزود: مکاتب بزرگ فلسفی، کلامی، فقهی و حقوقی که با مکاتب امروز، هماوردی می‌کنند، به‌وسیله حوزه‌های علمیه و شخصیت‌های اسلامی و برآمده از حوزه‌های علمیه ایجاد و پایه‌ریزی شده است که باید در عرصه جهاد تبیین و خبرگزاری‌ها، دامنه وسیع و وثیق حوزه‌های علمیه را به جهان بشناسانیم و چهره راقی و مترقی علمی، معنوی و روحی و اخلاقی حوزه‌های علمیه را به جوامع مختلف نشان داده و ترویج دهیم.

مردمی بودن حوزه‌های علمیه، از ابعاد بسیار مهم هویتی

مدیر حوزه‌های علمیه در ادامه، به بُعد مردمی، اجتماعی و ذوب در مردم بودن روحانیت و حوزه‌های علمیه پرداخت و خاطرنشان کرد: مردمی بودن حوزه‌های علمیه، یکی از ابعاد بسیار مهم در هویت حوزه‌های علمیه و روحانیت است که باید همه تلاش کنیم، این تاریخ و هویت را در جهان امروز منعکس و در درون خود تقویت نماییم.

وی افزود: سیاست‌ورزی نیز یکی از ابعاد حوزه‌های علمیه است و حوزه‌های علمیه، نهادی سیاست‌ورز در پرتو اندیشه‌های الهی است و از پرتو این حوزه است که نهضت بیداری اسلامی و انقلاب اسلامی ایران به بیرون آمده و سبب تحولات بسیاری در نظام اسلامی شده است.

لزوم صیانت از خطوط هویتی حوزه‌های علمیه

آیت‌الله اعرافی با اشاره به نهاد مرجعیت و ولایت در حوزه‌های علمیه، بیان کرد: نهاد مرجعیت و ولایت برای حوزه‌های علمیه، از نهادهای مهم است و مرجعیت اصیل برآمده از ذات حوزه و نیز ولایت که برآمده از اندیشه اصیل اسلامی است، از خطوط اصلی در هویت حوزه‌های علمیه است که باید روز به روز تقویت شده و در برابر طوفان‌ها و امواج‌ها با تکیه بر این خطوط اصلی، خود را صیانت کرده و به پیش برویم.

وی افزود: امروز مدیریت حوزه بدون اینکه ادعای گزاف کرده و خود را مصون از نقد و نظر بداند، تلاش کرده است تا در امتداد تلاش‌های پیشینیان و با اتکا بر اندیشه امام راحل قدس‌سره، رهبر معظم انقلاب و مراجع بزرگ و با راهنمایی بزرگان حوزه و شورای عالی، طراحی‌های نظری و اقدامات بزرگی را پایه‌ریزی و عملی کند.

مدیر حوزه‌های علمیه تأکید کرد: نکات مورد ذکر درباره هویت حوزوی در طراحی اسناد و طرح و برنامه‌ریزی‌ها تا جایی که میسر بوده، مورد توجه قرار گرفته است که ارتقای گفتمان حوزه، به گفتمانی که با آن نگاه تمدنی که بین‌المللی، پاسخگو و کنشگر باشد، از اصول کار ما در ادوار گذشته بوده که با وجود محدودیت‌ها، قدم‌های موثری در این راستا برداشته شده است.

ضرورت تقویت گفتمان حوزه‌های علمیه در جهان

عضو شورای عالی حوزه‌های علمیه افزود: ما نباید در لاک خود بمانیم که حوزه‌های علمیه، با همین چارچوب و هویت فعلی در جهان شناخته شده است؛ بلکه هرچند اکثریت جهان امروز با برخی از مظاهر برآمده از انقلاب اسلامی و حوزه‌های علمیه آشنایی دارند؛ اما اینکه حوزه‌های علمیه دارای چه ذخایر و مفاخری است و دستاوردهای او چه می‌باشد؟ در جهان شناخته‌شده‌تر نیست؛ علی‌رغم اینکه حوزه، امروز در بیش از ۱۰۰ کشور دنیا، هویت پیدا کرده و بومی شده است، باید این نهادها و اصالت‌های حوزه‌های علمیه تبیین شده و بیش از بیش روشنگری شود.

آیت‌الله اعرافی با اشاره به سفر ۶ روزه اخیر خود به کشور روسیه، از برگزاری حدود ۴۰ نشست در این سفر خبر داد و با تبیین گوشه‌ای از دستاوردها و تأثیرات این‌گونه سفرها، افزود: باید گفتمان بین‌المللی و تعامل درست و سنجیده با جهان که بسیار مهم است، ترویج شود که البته کاری بسیار مهم، سنگین، ظریف و دقیق است که باید انسان بتواند، در این دیدارها جامع صحبت کرده و با حفظ مواضع خود، بتواند درست تفهیم کند و باید بگویم که بخش زیادی از طرح‌های جدید ما، بر این اصل استوار است که متأسفانه کمتر فهمیده شده است.

عضو فقهای شورای نگهبان بیان کرد: در ایام کرونا بیش از ۲۰۰ یا ۳۰۰ نامه با رهبران سیاسی و دینی دنیا داشته و مسائل را برای آنان خصوصاً درباره مواجهه مسلمانان با حوادث و بلایا تبیین می‌کردم و امروز وارد فضای گفتمانی با ادیان مختلف شدیم و تقریباً با همه ادیان و مذاهب، پایه گفت‌وگو و مذاکره را ریخته‌ایم و توسعه این امر، نه‌تنها جای ایراد و اشکال ندارد؛ بلکه باید پیگیری شود که چرا توسعه داده نمی‌شود؟

مدیر حوزه‌های علمیه، تقید به ارزش‌های حوزه آزاد و سنت‌های اصیل حوزه را یکی از اصول راهبردی و مدیریتی خود در طول مدیریت حوزه‌های علمیه عنوان و ابراز کرد: مدیریت حوزه علمیه بر این اصل، بیش از گذشته تأکید دارد و تعلیم و تعلم آزاد، دروس آزاد، سنت‌های عمیق آموزشی و پژوهشی مورد تأکید حوزه بوده و مطلوب ما حوزه عقلانی و انقلابی است.

• انتقاد از هرج و مرج در فضای مجازی تا نیاز حوزه تمدن‌ساز به رسانه فراملی

حجت‌الاسلام محمدمهدی محققی مدیرعامل خبرگزاری رسا نیز در جریان این بازدید، برخورداری حوزه از مدیر آگاه و موفق را از نعمت‌های الهی عنوان کرد و خطاب به آیت‌الله اعرافی، بیان کرد: بحمدالله شما از پشتیبانی و حمایت عموم حوزویان، علما، اساتید، نخبگان و اعاظم حوزه برخوردار هستید و ان‌شاءالله همچنان این مسیر ادامه داشته باشد.

وی افزود: در دوران حضرت‌عالی حوزه‌های علمیه، دستاوردهای مهمی داشته که در تاریخ یکصدسال حوزه‌های علمیه کم‌نظیر یا بی‌نظیر بوده است.

• ویژگی‌های مدیریتی آیت‌الله اعرافی

مدیرعامل خبرگزاری رسا، نگاه راهبردی آیت‌الله اعرافی در تصویب ده‌ها سند اصلی، صدها طرح، اجرای بیش از یکصد طرح، توسعه علوم حوزوی، راه‌اندازی مراکزی همچون مرکز اسناد حوزه‌ها، آموزش‌های کاربردی و تبلیغ اینترنتی و آموزش مجازی، ستادهای راهبری که بسیاری از نخبگان حوزوی را در عرصه‌های مورد نیاز حوزه‌های تحولی درگیر می‌کند و نیز توسعه اختیارات استان‌ها، توجه به دانش‌های اصیل و بومی حوزوی خصوصا فقه معاصر را، از جمله دستاوردهای دوران مدیریت آیت‌الله اعرافی برشمرد.

حجت‌الاسلام محققی همچنین، نگاه جامع و تمدنی در مدیریت حوزه‌های علمیه، مأموریت‌های جهانی پیش روی حوزه‌ها در سفرهای بین‌المللی، جوان‌گرایی، توجه به خلاقیت، میدان دادن به استعدادهای نو و نخبگان، ارتباط با بدنه حوزه، پاسخ‌گویی و حل مشکلات طلاب، مردمی بودن و ساده‌زیستی را نمونه‌های موفقی از اقدامات آیت‌الله اعرافی دانست که پیش روی نسل حوزویان و مدیران حوزه‌های علمیه قرار دارد.

مدیرعامل خبرگزاری رسا با اشاره به ضرورت اهتمام حوزه‌های علمیه به رسانه و ظرفیت‌های فضای مجازی، اظهار کرد: به‌لحاظ مباحث رسانه و حوزه اگر اطلسی را طرح کنیم که موضوع آن رسانه باشد، می‌توان این اطلس را به سه بخش کنشگران و فعالان رسانه‌ای خودجوش حوزوی، رسانه‌های مرتبط با سازمان‌های رسمی و تعامل رسانه‌های حوزوی با مسائل مربوط به برون‌حوزوی تقسیم کرد.

از هرج و مرج در فضای مجازی رنج می‌بریم

وی افزود: امروز با مسائل و مشکلات حل‌نشده‌ای روبه‌رو هستیم که مهم‌ترین آن، وجود هرج و مرج در فضای مجازی است که گاه ظرفیت‌های همسو خنثی می‌شود.

حجت‌الاسلام محققی، با اشاره به اینکه مرکز ثقل و قدرت رقیبان گفتمانی در رسانه تعریف شده است، افزود: ما با گروه‌های مطالبه‌گر مدعی عدالت‌خواهی مواجه هستیم که تأکید آنان بر هویت طردگرا می‌باشد و این مسئله سبب می‌شود تا دایره خودی‌ها تنگ شده و دایره دیگری گسترش پیدا کند که لازم است، در این زمینه از الگوی مشخص استفاده کنیم تا از ضربه به رسانه‌های انقلابی جلوگیری شود.

وی در ادامه به ارائه راهکارهای مختلف برای جبران ضعف‌ها و کاستی‌ها در این خصوص پرداخت و افزود: در سیاست‌گذاری، مقررات‌گذاری، تنظیم‌گری رسانه و فضای مجازی و ارتقای سواد رسانه‌ای حوزویان مشکلاتی داریم که باید حل شود.

حجت‌الاسلام محققی، با اشاره به مأموریت حوزوه‌های علمیه در تمدن‌سازی نوین اسلامی منطبق با اهداف بیانیه گام دوم انقلاب، گفت: برای حوزه تمدن‌ساز، نیاز به رسانه فراملی داریم که الحمدلله این عزم امروز در مدیریت حوزه وجود دارد و امیدواریم، برنامه‌های مدونی برای راه‌اندازی رسانه فراملی حوزوی داشته باشیم.

مدیرعامل خبرگزاری رسا ابراز کرد: تقویت گفتمان‌سازی و جریان‌سازی، خلق رویدادهای رسانه‌ای، حماسه‌سازی، استفاده از ظرفیت‌ها، حضور بیشتر حوزه‌های علمیه در فرآیندهای کلان حکمرانی اعم از سیاست‌گذاری، قانون‌گذاری و تنظیم‌گری، نقش‌آفرینی و حضور مؤثر در ژئوپلیتیک سکوها، مواجهه فعال‌تر با فناوری‌های نوین و استقبال از کلان‌روندهای جهانی مانند هوش مصنوعی، بازی‌های آنلاین، نانو و بایو فناوری، فاوا و علوم شناختی و نیز راه‌اندازی سکوهای مشترک با جهان اسلام از جمله راهکارهایی است که می‌توان در این راستا ارائه کرد.

حجت‌الاسلام احمدی خبر داد

اعزام بیش از ۷ هزار و ۷۰۰ مبلغ، مبلغه و روحانی به پیاده‌روی اربعین

رئیس کمیته فرهنگی و آموزشی ستاد مرکزی اربعین، از اعزام بیش از ۷هزار و ۷۰۰ مبلغ، مبلغه و روحانی به پیاده‌روی اربعین امسال خبر داد.

حجت‌الاسلام احمدی رئیس کمیته فرهنگی و آموزشی ستاد مرکزی اربعین در گفت‌وگویی، از اعزام بیش از ۷ هزار و ۷۰۰ مبلغ، مبلغه و روحانی به پیاده‌روی اربعین امسال خبر داد و گفت: امسال، براساس تقاضا و نیازها، اعزام مبلغ و مبلغان را در دستور کار قرار دادیم.

وی افزود: با توجه به اینکه حدود ۴۰ درصد زائران ایرانی را بانوان تشکیل می‌دهند و اکثراً با خانواده حضور پیدا می‌کنند و در عراق هم، بخش عظیمی از جمعیت بانوان هستند که انتظارات و نیازهایی دارند، در این کمیته در حوزه معرفتی، دینی و عاطفی اربعین، حدود ۴ هزار مبلغ و ۱۲۰۰ مبلغه را ساماندهی کرده‌ایم که اعزام می‌شوند.

رئیس کمیته فرهنگی و آموزشی ستاد مرکزی اربعین ادامه داد: آموزش مبلغ و مبلغه‌ها، از ماه‌های قبل به‌صورت مجازی و حضوری آغاز شده و گردهمایی بزرگی را هم با کمک دوستان‌مان در ایران با این عزیزان خواهیم داشت که مسائل نهایی راجع به اربعین در آنجا گفته می‌شود و بر اساس برنامه‌ریزی اعزام می‌شوند.

حجت‌الاسلام احمدی تصریح کرد: این افراد همراه موکب‌ها و بخشی هم، به‌صورت مستقیم از سوی کمیته فرهنگی و دبیرخانه اعزام مبلغ که دبیرخانه‌ای دائمی شد، برای آموزش، توجیه و جمع‌آوری تجربه‌های زیستی اربعین است، در پیاده‌روی اربعین حضور دارند.

وی افزود: به‌غیر از این مبلغ‌ها و مبلغه‌ها، روحانیانی را که در روستاها و مناطق محروم ساکن هستند، با معاونت تبلیغ حوزه و سازمان تبلیغات را نیز هماهنگ کرده‌ایم تا اگر کاروان‌ها و گروه‌هایی از روستاها و بخش‌های کوچک به‌صورت گروهی به پیاده‌روی اربعین می‌روند، روحانیان همراه آنها باشند؛ سال گذشته بیش از دو هزار نفر از روحانیان همراه کاروان‌ها بودند و امسال پیش‌بینی ما این است که بیش از دو هزار و ۵۰۰ نفر از روحانیان، همراه گروه‌های کوچک مردمی راهی این سفر معنوی خواهند شد.

افق حوزه

- سال بیست و سوم
- شماره ۸۱۰
- دوشنبه ۲۲ مرداد ۱۴۰۳
- ۱۲ صفحه • ۵۰۰۰ تومان

Ofogh-e Hawzah Weekly

- صاحب امتیاز: مرکز مدیریت حوزه‌های علمیه
- مسئول مرکز رسانه و فضای مجازی حوزه‌های علمیه: رضا رستمی
- سردبیر: رمضانعلی عزیزی • با همکاری هیأت تحریریه
- تلفن: ۳۲۹۰۰۵۳۸ • نمابر: ۳۲۹۰۱۵۲۳
- صندوق پستی: ۳۷۱۸۵/۴۳۸۱
- نشانی: قم، بلوار جمهوری، کوچه ۲، پلاک ۱۵
- پایگاه اینترنتی: www.ofoghhawzah.ir
- پست الکترونیک: info@ofoghhawzah.ir
- کارشناس فنی چاپ: مصطفی اویسی • چاپ: صمیم ۶۵۵۸۶۸۰۱ (۰۲۱)

در محضر نور

امام حسن مجتبی علیه‌السلام

جَرَّبْنا وَ جَرَّبَ الْمُجَرِّبُونَ فَلَمْ نَرَ شَیئا اَنْفَعُ وِجْدانا وَ لا اَضَرُّ فِقْدانا مِنَ الصَّبْرِ تُداوی بِهِ الْاُمُورُ وَ لایُداوی هُو بغَیرِهُ.

تجربه ما و دیگران نشان می‌دهد که چیزی نافع‌تر از داشتن صبر و زیان‌بارتر از نداشتن بردباری دیده نشده است؛ صبری که به‌وسیله آن تمام امور درمان می‌شود و هیچ چیزی جای صبر را نمی‌گیرد.

تنبیه الخواطر و نزهة النواظر، ج ۱، ص ۴۸

سخن بزرگان

آیت‌الله مشکینی رحمة‌الله‌علیه

بعضی از اوصاف روحی انسان ملکات نامیده می‌شود که به‌سختی انسان به این درجه و مقام می‌رسد و زود هم از بین نمی‌رود مثل ملکه عدالت در انسان. سال‌ها باید انسان با شیاطین و نفس اماره بجنگد، کشتی بگیرد، زمین بخورد و زمین بزند تا در مقابل هوای نفس اسیر نشود. به آنجا که رسید، می‌شود ملکه عدالت؛ این همان تقواست؛ ملکه عدالت بالاترین صفت انسان است.

نقش مثبت و منفی صحابه و خواص در نهضت حسینی

حجت‌الاسلام والمسلمین محمدجعفر طبسی

حادثه بی‌نظیر عاشورا واقعاً صحنه آزمایش برای همه طبقات بود و از جهت دیگر همه اقشار مردم در برابر قیام سیدالشهدا علیه‌السلام مسئول بودند که آن‌حضرت را یاری و نصرت ببخشند. حال عده‌ای از زیر بار این مسئولیت سنگین شانه خالی کردند و عده‌ای عافیت‌طلب به ندای «هل من ناصر ینصرنی» حضرت، پاسخ منفی دادند و از کنار صحنه گذشتند و نامشان در لیست تبهکاران ثبت گردید. از میان این عده، صحابه و خواص، مسئولیت‌شان مضاعف است؛ چون حضور پیغمبر اکرم صلی‌الله‌علیه‌وآله را درک کرده و سخنان فراوانی درباره میوه دل آن‌حضرت یعنی حسین‌بن علی علیه‌السلام شنیده بودند و خوب آن‌حضرت را می‌شناختند. از این عده، انتظاری جز یاری دادن نمی‌رفت. حال باید دید این خواص با نهضت امام که در راستای یاری دین خدا بود، چگونه رفتار کردند. آیا به وظیفه شرعی و دینی و اخلاقی عمل کردند یا خیر؟

این صحابه را می‌توان به چند دسته تقسیم کرد:

• ۱. صحابه‌ای که زمینه‌ساز قتل آن‌حضرت شدند

برای نسل فعلی جای بسی تعجب است که در میان صحابه رسول‌خدا صلی‌الله‌علیه‌وآله برخی به این جنایت دست زده و مردم را جهت بیعت با یزید شارب‌الخمر دعوت کرده باشند. سیوطی شافعی‌مذهب متوفای ۹۱۱ در کتاب تاریخ‌الخلفا صفحه ۲۰۵ از حسن بصری، شخصیت معروف نقل کرده که امر مردم را دو نفر فاسد کردند؛ یکی عمروبن عاص روزی که جریان برافراشته شدن قرآن را به معاویه پیشنهاد داد و بدین‌وسیله زمینه‌ساز خوارج نهروان گردید و آثار آن تا روز قیامت باقیست و دومی مغیرةبن شعبه که عامل و استاندار معاویه در کوفه بود. معاویه روزی برایش نامه نوشت که نزدم بیا، درحالی‌که استعفانامه‌ات در دستت باشد. مغیره نزد معاویه حاضر شد. وقتی بر او وارد شد، معاویه به او گفت: چرا دیر آمدی؟ گفت: مشغول زمینه‌سازی کاری بودم. معاویه به او گفت: آن کار چه بود؟ گفت: بیعت گرفتن از مردم برای یزید پس از تو. معاویه گفت: آیا این کار را انجام دادی؟ گفت: بله. معاویه گفت: برگرد کوفه و همچنان استاندار و ولیّ باش. مغیرةبن شعبه بدون شک از صحابه بود. ذهبی در سیر اعلام‌النبلاء، جلد۴، صفحه ۲۱۷ می‌گوید: مغیرة از بزرگان صحابه بود. حال این سؤال مطرح می‌شود که چرا این صحابی، زمینه‌ساز قتل سید جوانان اهل بهشت شد؟ از اینجا می‌توان به نقش معاویه نیز، در شهادت امام حسین علیه‌السلام پی برد؛ درحالی‌که گفته می‌شود، او هم از صحابه بوده است.

• ۲. صحابه‌ای که مسلم‌بن عقیل علیه‌السلام را به شهادت رساندند

مزی متوفی ۷۴۲ در کتاب تهذیب‌الکمال، جلد ۶، صفحه ۴۲۶ جریان محاصره مسلم‌بن عقیل علیه‌السلام را در کوفه گزارش می‌کند و می‌نویسد: «عبیدالله‌بن زیاد، عمروبن حریث مخزومی را به همراه محمدبن اشعث جهت محاصره مسلم‌بن عقیل فرستاد و او را دستگیر کردند و نزد عبیدالله بردند. عبیدالله دستور داد مسلم را بالای قصر برده و گردنش را زدند و بدنش را به طرف مردم پرتاب کردند.» بدون تردید عمروبن حریث، یکی از صحابه رسول‌خدا صلی‌الله‌علیه‌وآله بوده است. ذهبی در سیر اعلام‌النبلاء، جلد ۳، صفحه ۱۷ او را از بقایای صحابه به‌شمار آورده که ساکن کوفه بوده است. محمدبن اشعث از قبیله کنده بوده که در مقابل امام حسین علیه‌السلام ایستاد و در شهادت رساندن آن‌حضرت نقش مؤثری داشت. او یکی از جانیان سرسخت کربلا بود.

• ۳. صحابه‌ای که در مجلس ابن‌زیاد حضور داشتند

یکی از حوادث دردناک پس از شهادت امام حسین علیه‌السلام، مجلس عبیدالله‌بن زیاد بود که پس از آنکه سر مقدس امام را در تمام کوچه و برزن‌های کوفه چرخاندند، به مجلس ابن‌زیاد آوردند. عبیدالله در حضور مردمان بی‌بصیرت با چوب خیزران به لب و دندان آن‌حضرت زد و این قضیه از مسلّمات تاریخ کربلاست. خوب است بدانیم که در این مجلس چه کسانی حضور داشتند.

۱. زیدبن ارقم

حضور این صحابی در آن مجلس قطعی و ثابت است؛ زیرا در منابع دست اول اهل سنت ثبت شده است. ابن‌قتیبه دینوری متوفی ۲۸۲ در کتاب الاخبارالطوال صفحه ۲۵۹ و بلاذری قرن سوم در انساب‌الاشراف جلد ۳ صفحه ۴۱۲ و طبری در تاریخش جلد ۴ صفحه ۶۵۱ و ابن‌اثیر در الکامل جلد ۴ صفحه ۸۱ و سبط‌بن جوزی حنفی‌مذهب در کتاب تذکرةالخواص صفحه ۱۸۴ و ده‌ها منبع معتبر دیگر نقل کرده‌اند که وقتی سر مقدس سیدالشهدا علیه‌السلام را وارد مجلس عبیدالله‌بن زیاد کردند، با چوب بر لب و دندان آن‌حضرت می‌زد و زیدبن ارقم در کنار عبیدالله نشسته بود. (وعنده زیدبن ارقم)

ابن‌منظور افریقی متوفی ۷۱۱ در کتاب مختصر تاریخ دمشق جلد ۷ صفحه ۱۵۲ می‌نویسد: «وقتی زید این جسارت را از عبیدالله‌بن زیاد مشاهده کرد، لب به اعتراض گشود و گفت: بارها دیدم رسول-خدا صلی‌الله‌علیه‌وآله این لب و دندان‌ها را می‌بوسید که با عکس‌العمل عبیدالله مواجه شد که به او گفت: ساکت باش که اگر پیر خرفت و بی‌عقل نبودی، گردنت را می‌زدم. آری! این نتیجه یاری نکردن فرزند فاطمه زهرا علیهاالسلام است که با ادبیات زشت و سخیف ابن‌زیاد در آن مجلس مواجه شد.

اکنون این سؤال در اذهان نقش می‌بندد که اولاً در آن ساعات زیدبن ارقم در آن مجلس چه می‌کرد؟ آیا می‌توان گفت او را مجبور به حضور کرده بودند؛ درحالی‌که در هیچ منبعی گزارش نشده است؟ پس چرا زید حضور پیدا کرد و نمک بر زخم اهل‌بیت علیهم‌السلام پاشید؟ به نظر می‌رسد که عبیدالله‌بن زیاد می‌خواست از حضور زیدبن ارقم به‌نفع خود استفاده کند و به حاضران این‌گونه منعکس کند که اگر این کار مشروعیت نداشت، زید در آنجا حضور پیدا نمی‌کرد. افسوس که این صحابی بی‌بصیرت به این نکته توجه نداشت. گفته شده که اعتراض کرد که البته این در نظر ما ثابت نیست؛ زیرا اگر واقعاً زید این اندازه شجاعت داشت که در آن مجلس مملوّ از جمعیت اعتراض کند، چرا روز قبل در کربلا حضور پیدا نکرد و پسر فاطمه را یاری ننمود؟ آیا او امام را نمی‌شناخت یا می‌شناخت؟ اگر نمی‌شناخت، واقعاً خرفت بود و اگر می‌شناخت و حضور پیدا کرد، خیلی بی‌تقوا و بی‌بصیرت بود. او باید در روز قیامت در دادگاه عدل الهی پاسخگو باشد؛ مگر قرآن نمی‌گوید: ﴿ولا تَرکَنوا الی الّذین ظلَموا فَتمسّکُم النار﴾ (هود/۱۱۳) واقعاً آیا می‌شود گفت، زیدبن ارقم این آیه را نشنیده است؟ آیا مجلس بزم عبیدالله‌بن زیاد، از مصادیق اکمل و اتم این آیه نیست؟ در متن مرحوم شیخ مفید در ارشاد، جلد ۲، صفحه ۱۱۴ آمده که زیدبن ارقم در آن مجلس کنار عبیدالله‌بن زیاد نشسته بود.

۲. انس‌بن مالک

شخصیت دومی که در آن مجلس حضور داشت، انس‌بن مالک صحابی معروف رسول‌خدا صلی‌الله‌علیه‌وآله بود. ابن‌عساکر دمشقی شافعی‌مذهب متوفی ۵۷۱ در التاریخ الکبیر جلد ۷ صفحه ۱۳۹ و طبرانی متوفی ۳۶۰ در المعجم الکبیر جلد ۳ صفحه ۱۲۵ و ابن‌سعد در کتاب الطبقات الکبیر صفحه ۸۰ و بخاری در کتاب التاریخ الکبیر جلد ۵ صفحه ۳۲ و سبط‌بن جوزی حنفی‌مذهب در کتاب تذکرةالخواص صفحه ۱۸۳ و دیگران حضور این صحابی را در مجلس عبیدالله‌بن زیاد در کوفه نوشته‌اند. حفصه دختر سیرین می‌گوید: من نزد ابن‌زیاد بودم که سر حسین علیه‌السلام را آوردند. واقعاً این صحابی در روز یازدهم محرم نزد عبیدالله‌بن زیاد چه کار می‌کرد؟ چرا روز دهم در کربلا حضور پیدا نکرد و اسلام و دین خدا را یاری نکرد؟ آیا کسی او را مجبور کرده بود که در آن مجلس حضور پیدا کند؟ آیا او نمی‌دانست که عبیدالله می‌خواهد، از نام و عنوان او که صحابی رسول‌خدا صلی‌الله‌علیه‌وآله است، استفاده کند و در مقابل مردم به جنایتش مشروعیت ببخشد. آیا با وجود این اسناد، باز باید گفت که صحابه، هم عادل و هم اهل بهشت هستند؟

۳. ابوبرزه اسلمی

ذهبی او را در ردیف صحابه رسول‌خدا صلی‌الله‌علیه‌وآله ذکر کرده است. (سیر اعلام‌النبلاء، جلد ۳، صفحه ۴۰) و خوارزمی حنفی‌مذهب در کتاب مقتل‌الحسین علیه‌السلام می‌نویسد که ابوبرزه اسلمی در کوفه در مجلس عبیدالله‌بن زیاد حضور داشت و این صحابی امام حسین علیه‌السلام را به‌خوبی می‌شناخت. وقتی در آن مجلس، عبیدالله‌بن زیاد از او پرسید: جایگاه من و جایگاه حسین پسر فاطمه چگونه است؟ پاسخ داد: خداوند آگاه‌تر است و من نمی‌دانم. عبیدالله به او گفت: من از علم تو سؤال می‌کنم. ابوبرزه پاسخ داد: اگر از علم من می‌پرسی، بدان که جد حسین شفیع اوست و اما شفیع تو زیاد است. از این گفت‌وگو استفاده می‌شود که او کاملاً امام را می‌شناخت؛ اما با این حال حاضر نشد، در روز عاشورا آن‌حضرت را یاری دهد.

۴. ابوبرزه نزد یزید

حضور این صحابی در کوفه نزد عبیدالله‌بن زیاد او را سیراب نکرد. در شام هم وقتی سر بریده سیدالشهدا علیه‌السلام را آوردند، حضور پیدا کرد. سبط‌بن جوزی در تذکرةالخواص صفحه ۲۳۵ و خوارزمی حنفی‌مذهب در مقتل‌الحسین صفحه ۵۷ جلد ۲ حضور او را در نزد یزید گزارش کردند. او هم کاملاً امام را می‌شناخت و از امام به‌عنوان سید جوانان اهل بهشت یاد کرد. پس چرا آن‌حضرت را روز عاشورا یاری نکرد؟ چرا در کوفه و سپس در شام حضور یافت؟ آیا می‌توان حضور او را توجیه کرد؟!

• ۴. صحابه‌ای که در لشکر عمربن سعد حضور داشت

یکی از صحابه‌ای که در سپاه دشمن حضور داشت، عزرةبن قیس احمس است. ابن‌حجر در کتاب الاصابة فی تمییزالصحابة جلد ۵ صفحه ۱۲۵ نامش را در ردیف صحابه ذکر کرده است. طبری در تاریخ خود جلد ۱ صفحه ۴۱۱ و بلاذری در کتاب انساب‌الاشراف جلد ۱ صفحه ۴۱۹ نوشته‌اند که: عمرسعد، عمروبن حجاج زبیدی را بر جناح راست سپاهش گمارده بود و عزرةبن قیس را مسئول اسب‌سواران قرار داده بود. این ملعون کسی است که در حمل سر شهدا نزد ابن‌زیاد شرکت کرده بود. (انساب‌الاشراف، جلد ۱، صفحه ۴۲۴)

یکی دیگر از صحابه که در لشکر عمربن سعد حضور داشت، حجاربن ابجر است. وی نیز بنا به‌گفته ابن‌حجر در الاصابة جلد ۲ صفحه ۱۷۶ یکی از صحابه است. او یکی از دعوت‌کنندگان امام حسین علیه‌السلام بود؛ اما عاقبت در لشکر عمربن سعد قرار گرفت و یکی از فرماندهان نظامی عبیدالله‌بن زیاد به‌شمار می‌رفت. (انساب‌الاشراف، جلد ۱، صفحه ۴۱۶)

حقیقتاً جای این سؤال باقی است که شبکه‌های منحط وهابیت که ادعا می‌کنند، هیچ‌یک از صحابه در لشکر عمربن سعد حضور نداشت، با این متون چه برخورد و چه توجیهی دارند؟

• ۵. صحابه‌ای که در رکاب امام حسین علیه‌السلام شهید شدند

در میان ارباب مقاتل و کتب سیر و تاریخ اختلاف است که چند نفر از صحابه رسول‌خدا صلی‌الله‌علیه‌وآله در رکاب سیدالشهدا علیه‌السلام به شرف شهادت نائل آمدند. حضور ۵ نفر قطعی است:

۱. انس‌بن حارث کاهلی ۲. عماربن ابی‌سلامه دالانی ۳. حبیب‌بن مظاهر ۴. مسلم‌بن عوسجه ۵. عبدالرحمان‌بن عبدربه انصاری رحمهم‌الله. در اینجا تنها به ترجمه یک نفر اکتفا می‌کنیم و او شهید انس‌بن حارث کاهلی است. طبری در کتاب ذخائرالعقبی صفحه ۱۴۶ و ابن‌کثیر در کتاب البدایة والنهایة جلد ۵ صفحه ۷۰۸ نوشتند که این صحابی خوش‌عاقبت، از رسول‌خدا روایت کرده که فرزندم حسین، در سرزمینی به‌نام کربلا به شهادت خواهد رسید؛ هرکس آن روز را درک کند، او را یاری کند. انس روز عاشورا محضر امام زمان خود رسید و اجازه میدان رفتن را تقاضا کرد. هنگامی که امام به او نگاه انداخت، گریه کرد و فرمود: شکرالله لک یا شیخ. وی با آن سن زیاد، ۱۸ نفر از سپاه دشمن را به هلاکت رساند. (مناقب ابن‌شهر آشوب، جلد ۴، صفحه ۱۰۲، ابصارالعین مرحوم سماوی، صفحه ۹۷). خدا را شاکرم که این مقاله را در روز تاسوعای امام حسین علیه‌السلام به پایان رساندم.

عطریار

رخ جانانه

شیخ مرتضی عظیمی شهرضایی

دلبرا ما به هوایت در میخانه زدیم
پشت‌پا ما به بت و خانه و کاشانه زدیم
ما عبث بر سرکویت ننمودیم مُقام
ما به سودای تو سر بر در این خانه زدیم
ناوک عشق تو بشکسته سبوی دل ما
ما به دلداری تو پا به شفاخانه زدیم
تا ندیدیم رُخَت، جلوه‌گر از جامَ اَلَست
نی بلی گفته و نی ره به بلاخانه زدیم
بهر میعاد وصال تو و بر چیدن دان
همچو مرغان به سر بام تو ما لانه زدیم
ما عجوزیم به بازار خریداری تو
بی‌کلاف آمده، دم از رخ جانانه زدیم
غم هجران تو روز همه را کرده سیاه
طعنه بر این دل غم‌دیده ز بیگانه زدیم
خسروا، طاقت ما طاق شد از دوری تو
ما به پیمان تو لب بر لب پیمانه زدیم

آیت‌الله حسینی بوشهری

رژیم تروریست صهیونیستی منتظر پاسخ کوبنده محور مقاومت باشد

رئیس جامعه مدرسین حوزه علمیه قم، ضمن تسلیت شهادت اسماعیل هنیه، اقدامات مذبوحانه رژیم صهیونیستی در ترور فرماندهان مقاومت را حاصل استیصال این رژیم در میدان عنوان کرد و گفت: شاید این ترورهای ناجوان‌مردانه برای توف و عقب نشینی جبهه مقاومت انجام می‌شود.

به گزارش پایگاه اطلاع‌رسانی جامعه مدرسین حوزه علمیه قم به نقل از خبرگزاری تسنیم، آیت‌الله حسینی بوشهری در مصاحبه‌ای، ضمن تسلیت شهادت اسماعیل هنیه، اقدامات مذبوحانه در ترور فرماندهان مقاومت را حاصل استیصال این رژیم در میدان عنوان کرد و گفت: گروه‌های مقاومت از فلسطینی تا انصارالله یمن، عزیزان عراقی، لبنانی و سوری، همه و همه یکپارچه و متحد در برابر این رژیم ایستاده‌اند و در تمام عرصه‌های اقتصادی، سیاسی و امنیتی این رژیم را ورشکست کرده‌اند؛ از کار افتادن بنادر این رژیم، گواه ورشکستگی اقتصادی آن است و در عرصه‌های دیگر هم که به‌وضوح مشخص است.

وی همچنین اظهار کرد: شاید این ترورهای ناجوان‌مردانه برای توقف و عقب‌نشینی جبهه مقاومت انجام می‌شود؛ اما یقین داریم؛ اقداماتی که در لبنان، فلسطین و حتی در ایران انجام دادند، نه‌تنها باعث تضعیف جبهه مقاومت نخواهد شد؛ بلکه عزم تمام امت اسلام در پاسخی دندان‌شکن به جنایات این رژیم را راسخ‌تر خواهد کرد.

رئیس جامعه مدرسین حوزه علمیه قم، درباره پاسخ دندان‌شکن ایران و جبهه مقاومت به رژیم صهیونیستی، تصریح کرد: مسئولان سیاسی، نظامی، امنیتی کشور و دست‌اندرکاران اصلی، به‌موقع تصمیم خواهند گرفت؛ همان‌گونه که در بیانیه‌های مقام معظم رهبری و سپاه پاسداران آمده بود، انتظار این است که به‌دلیل تعدی مستقیم به خاک ایران اسلامی، منتظر پاسخ کوبنده‌ای نه‌تنها از سوی ملت و کشور ایران بلکه از سوی تمام محور مقاومت باشند.

رئیس شورای هماهنگی تبلیغات اسلامی استان قم

جهاد تولید محتوا به لسان نسل جدید آغاز شود

حجت‌الاسلام والمسلمین محمدحسن ذاکری، رئیس شورای هماهنگی تبلیغات اسلامی استان قم، ۱۶ مرداد در آستانه روز خبرنگار در خبرگزاری حوزه حضور یافت و در نشستی با مسئول مرکز رسانه و فضای مجازی حوزه‌های علمیه، ضمن تشکر و قدردانی از تلاش‌های دست‌اندرکاران و خبرنگاران رسانه حوزه، گفت: ۱۷ مردادماه بهانه‌ای برای تقدیر از جهادگران عرصه رسانه است.

به گزارش خبرگزاری حوزه، وی با تقدیر از فعالیت‌های خبرگزاری حوزه، ادامه داد: در گذشته جای خالی یک رسانه مرجع، وثیق و مورد اعتماد که به‌عنوان حوزه، بتواند اطلاع‌رسانی و در حقیقت پرتوافشانی کند، احساس می‌شد که الحمدلله با راه‌اندازی خبرگزاری حوزه، این خلأ برطرف شد و در سال‌های اخیر هم، جهش خوبی در فضای رسانه‌ای داشته و مخاطبان پیام روشن حوزه و خبر مورد اعتماد را از این رسانه دریافت می‌کنند.

رئیس شورای هماهنگی تبلیغات اسلامی استان قم، با تقدیر از حجت‌الاسلام والمسلمین رستمی مدیر مسئول خبرگزاری حوزه، اظهار کرد: رسانه رسمی حوزه با ابتکارات، خلاقیت و نوآوری جوانانه همراه شده و امیدواریم، روز به روز این جایگاه ارتقا پیدا کند و مؤثرتر باشد.

وی ادامه داد: در حوزه مراسم‌ها و مناسبت‌ها محتوای تولیدی خبرگزاری حوزه در قالب‌های مکتوب، مصور و کلیپ‌هایی که تهیه می‌شود، در کشور قابل استفاده و مورد توجه است که معمولاً توسط ما در شبکه کشوری شورای هماهنگی تبلیغات اسلامی انتشار می‌یابد و مورد توجه است. به‌هنگام بودن نیز، جای تقدیر دارد و تولیداتی که به‌سرعت می‌آید و بارگذاری می‌شود، یک نکته قابل توجه و تقدیر است.

حجت‌الاسلام والمسلمین ذاکری، با اشاره به این‌که در حوزه تولید محتوای مناسبت‌های انقلابی ضعف داریم؛ به‌خصوص برای نسل جدید، اظهار کرد: مناسبت‌ها بهانه‌ای است که بتوانیم، فرهنگ را منتقل کنیم و خبرگزاری حوزه در این زمینه نیز، گام برداشته و ان‌شاءالله به مسائل ترویجی و تبیینی توجه ویژه‌تری شود؛ چراکه در مناسبت‌های ملی به‌ویژه انقلابی و مذهبی از قم انتظار تولید محتوا برای کل کشور وجود دارد.

به‌گفته رئیس شورای هماهنگی تبلیغات اسلامی استان قم، در بحث تولید محتوای تاریخ انقلاب و ایام‌الله و محتوایی که به‌روز و به‌لسان نسل جدید و متناسب با ذائقه این نسل باشد، نیاز به کار انقلابی و جهادی وجود دارد و خبرگزاری حوزه می‌تواند، در این عرصه کمک و یاری‌گر شورای هماهنگی باشد.